

George Ritchie & Elizabeth Sherrill

ÎNTOARCEREA de mâine

(Return from tomor Row)

Cuvânt înainte

O privire înapoi în istoria și dezvoltarea filosofiei este suficientă pentru a recunoaște ca moartea a atras, în toate timpurile, cercetători în preajma sa. Moartea a preocupat dintotdeauna profund pe filosofi. De aceea nu este o surpriză ca, la vârsta de 21 de ani, fiind student la filosofie, am devenit curios când am auzit în anul 1965 de un bărbat, care a fost declarat ca fiind în moarte clinică și care trăiește și povestește ca în acel timp a avut parte de o întâmplare de necrezut. Mai mult, acest om este un doctor renumit – un doctor practicant, care în acel moment se putea lauda deja cu o carieră lungă de 14 ani – însă el a fost dispus să relateze și altor persoane întâmplările sale. N-ar trebui să mai menționez că am mers să-l ascult cu prima ocazie. Am fost adânc impresionat și am pus aceasta problema în studiile mele. Mai târziu, când am auzit exemple asemănătoare, am început să cercetez întâmplările din apropierea morții.

Numele doctorului în cauză este George Ritchie; el își

dezvăluie întâmplările: una dintre cele mai bine documentate trei sau patru povestiri despre experiențele cu moartea, pe care le cunosc eu. Și luată ca atare, povestea dr. Ritchie este fenomenala; ea este cu atât mai interesantă, cu cât recunoaștem ca sute și sute de persoane care au fost luate prin surprindere de moarte, s-au întors din nou la viață, având, cu toții, relatări asemănătoare.

Pentru mulți persista însă întrebarea: „a fost George Ritchie (și toți ceilalți, care s-au aflat în situații asemănătoare) într-adevăr morți?” De acord, dacă „moartea” ce pare motivată – se definește prin starea corpului, în care revenirea funcțiilor vitale este imposibilă, atunci niciunul din toți acești oameni nu a fost mort. Cum arata, văzută din partea medicală, aceasta problema, în funcție de ultimele criterii pentru definirea morții, este o problemă de mare actualitate acum, căci ea încă nu a fost rezolvată în medicină. În ce mă privește, eu sunt mulțumit, pentru că indiferent care este momentul în care se petrece moartea definitivă a corpului, acel dr. Ritchie și mulți alții, iau fost mult, mult mai aproape de acesta decât majoritatea semenilor lor. Numai din acest motiv sunt gata să ascult ce au ei de spus.

Din când în când apare întrebarea: ce consecințe a avut

aceasta experiența asupra vieții celor care au trăit-o? Este limpede ca experiența dr. Ritchie, a avut o adâncă influență asupra vieții sale. Păcat ca aceasta o vedem numai aceia dintre noi, care îl cunoaștem ca prieten, în realitate, cu adâncă sa prietenie, cu înțelegerea și grija plină de iubire care o poate simți pentru alții, căci acestea sunt cele care îl caracterizează pe acest om minunat.

Cu aceste idei aș vrea să mă retrag acum, pentru a-l prezenta pe prietenul meu George, cititorilor. Eu sper, ca prin această carte, el să fie făcut cunoscut multor oameni.

Dr. Raymond Moody

— 1 — Ajunsesem devreme în biroul meu. Savuram cele câteva minute de singurătate, înainte de venirea primului pacient. Privirea mea superficială aluneca prin încăperea ușor întunecată: masa de scris, fotoliul confortabil, canapeaua în fața ferestrei. Ca psiholog, eram profund mulțumit de acest cabinet al meu. În ultimii 13 ani am lucrat ca doctor practicant și am avut deseori impresia ca tratez doar părțile, ca atare, ale unei persoane și că am de-a face mai mult cu simptomele bolii, decât cu boala în sine. În spitalul din Richmond, Virginia unde practicam, n-am avut timp, cum de altfel se întâmplă în orice spital mare și modern, să cunosc omul din pacientul meu; n-am

avut timp să percep întrebările care au rămas nerostite în cabinetul de consultație.

De aceea, la 40 ani, m-am întors la școală. Nu mi-a fost ușor s-o rog pe sotia mea să părăsim Richmond-ul și să ne mutăm la Charlottesville: cei doi copii ai noștri trebuiau să schimbe școală, eu trebuia să renunț la poziția mea de șef al «Academiei doctorilor practicanți din Richmond» și să mă întorc la studii pentru mai mulți ani. Dar în cei 12 ani, care au trecut de la acea decizie, am fost câteodată bucuros de acest lucru, însă niciodată mai tare, decât în clipa liniștită de la începutul acestei zile.

Răsfoiam în agenda de programări și m-am uitat la programările zilei. Mildred Brown, Peter Jons, Jane Martin. Acolo degetul meu s-a oprit.

Primul meu pacient după masa de prânz era Fred Owen. Eu uitasem ca el a fost eliberat cu o zi înainte din clinica universitară. În decursul săptămânii trecute, am primit prin telefon diagnosticul doctorului lui Fred – «cancer plumonar cu metastaze cerebrale» – dar eu știam deja ca Fred va muri de cancer plumonar. Am bănuț-o încă din septembrie, cu cinci luni în urmă, când el m-a căutat pentru prima oară, având simptomele unor depresii multiple. Depresiile, tusea uscată,

fumatul neîncetat în timpul orelor de consultație, toate acestea m-au făcut să suspicios. De aceea am aranjat pentru el o programare, pentru o consultație integrală aici în Charlottesville, la clinica universitară din Virginia.

Dar sigur ca Fred nu s-a ținut de programare. În urmă cu trei săptămâni, când am avut aceasta bănuială, l-am examinat chiar eu, fără nicio ezitare, în cabinetul meu de consultații. E drept că n-am avut toate instrumentele necesare, dar cu stetoscopul am auzit destul. După aceea, el a trecut printr-o sumedenie de teste și examinări la clinica universitară, dar toate acestea s-au întâmplat mai mult din dorința lui Fred, decât din cauza că ar mai fi existat vreun dubiu asupra diagnosticului.

Și acum, la ora 13 el va apărea înaintea mea. Cum puteam să-l mai ajut pe acest om, în situația groaznică în care se afla, urmând să își vadă moartea venind, cu propriii săi ochi? În ultimele luni, el făcuse progrese notabile, dar mai avea încă un drum lung până la acceptare. De aceea, avea nepărată nevoie de timp. Și exact acesta îi lipsea lui Fred.

După tot ce el, ca om de vârstă mijlocie, dobândise în viața sa, va primi știrea despre un cancer incurabil cu un „nu” absolut. Diagnosticul va sublinia exact ceea ce el, fiind nevrotic, afirma înainte și anume ca lumea și toți oamenii din lume au complotat

împotriva lui, încă de când s-a născut. Problema era ca viziunea sa nu era chiar atât de absurda. Începând de la mama sa care l-a respins, continuând cu o sumedenie de părinți adoptivi, pana la numeroși șefi care l-au exploatat și, pe deasupra, o căsnicie nefericita, el a avut rareori parte de altceva decât de relații bolnave. Descoperirea unor oameni sănătoși a fost scopul nostru. Cu un efort de erou în ce mă privește, el s-a încumetat pentru prima oară în viața lui spre o prietenie adevărată. Iar el trebuie să moară acum! Ultima încredere a lui se destrama acum, dovada supremă a faptului că viața a jucat de la bun început împotriva lui.

În decursul acelei dimineți, gândurile mele s-au întors de multe ori către Fred, în timpul celorlalte vizite și ore de consultație. În timpul orei de amiaza mi-am comandat un sandvici în camera mea și l-am mâncat repede la birou, de teama ca el s-ar putea să ajungă mai repede. S-a făcut ora 13,13 și un sfert, fără ca Fred să apară. S-a făcut în cele din urmă 13: 35 și, pentru prima oară în cele cinci luni, el a ajuns prea târziu la ora de consultație.

— „N-am să mai pot să vă plătesc”, a spus el, chiar înainte de a se așeza, „Mi-am dat demisia azi dimineață. Le-am arătat cu toată claritatea acestor nemernici ce părere am despre ei. Ei

ar fi vrut să mai rămân, pana ce vor găsi înlocuitor pentru mine, dar de ce să le mai fac vreun serviciu?”

— „Patru luni îmi mai dau doctorii...” continua el și se arunca în fotoliu cu un ton care ar fi trebuit să pară un fel de râset. „Ce gluma, ha, doctore?... Toate căutările acestea în trecut, pentru ca să-mi meargă mai bine în viitor!... Numai că eu nu mai am un viitor! Consultați-vă în privința acestor probleme cu mama mea, vorbiți cu nevasta mea – toate celelalte sunt acum pierdere de timp!”

— „Din contra”, am spus eu. „Acum este mai important decât oricând. Viitorul dumneavoastră se afla în legătură strânsă cu clarificarea relațiilor dumneavoastră! mai mult decât vă puteți imagina”.

El se holba la mine. Era groaznic să te uiți în ochii lui bolnăvicioși.

— „Viitorul meu?” repeta el. „Eu v-am spus chiar acum ca doctorii îmi dau patru luni, iar aceasta înseamnă probabil patru săptămâni, căci bineînțeles că și doctorii mint, ca toți ceilalți. Vorbind deschis, eu nu cred că ceva mai are vreun sens”.

„Eu nu vorbesc de patru luni sau patru săptămâni sau 40 de ani. Eu vorbesc despre viitor, iar pentru acesta nu este măsura”.

În ochii lui larg deschiși se citea o mare uimire:

— „Va referiți la «rai și iad» sau la lucruri de genul acesta? Gândiți-vă la ceva mai convingător, doctore! „El încerca să spună pe un ton hotărât, „dracul nu poate să-mi vină de hac!”, dar eu am putut constata că l-am supărat.

Relația noastră a fost construită încet, în decurs de săptămâni, bazându-se pe înțelegerea noastră că nu îl voi minți. Aceasta era de cea mare însemnătate. El a realizat în repetate rânduri că eu sunt primul om care nu încearcă niciodată să-l însele.

— „De la toți ceilalți m-am așteptat la asemenea lucru, dar nu de la dumneavoastră! Dacă aş fi vrut să aud ceva despre aceasta prostie cum ca moartea n-ar fi sfârșitul, m-aş fi dus la un preot. Ei îţi promit aripi şi harpa şi tot ce-ţi mai doreşti dacă donația este destul de mare”.

Eu am respirat adânc și m-am gândit la cuvintele potrivite... sau cel puțin la cele care nu sunt greșite. Cunoșteam destul de bine istoria vieții lui Fred, ca să înțeleg ca tot ce se apropia de religie nu era o temă de conversație pentru el. Cea mai rea dintre cele trei perechi de părinți adoptivi ai săi, a fost o pereche blândă care mergea la biserica și care credea ca poate să elimine astfel încăpățânarea din băiatul mic și retras.

— „Eu nu știu nimic de aripi și harpe” i-am răspuns. „Eu

pot doar să vă povestesc ceea ce am constatat personal, după ce eu...”

Aici m-am întrerupt de teama că aş fi putut distruge podul de încredere, care se formase între noi. «După ce eu am murit...» – aceasta a fost ceea ce am vrut să spun. Dar aici se afla un bărbat, care fusese minţit foarte des. Cum puteam să-i împărtăşesc punctul în care s-a schimbat viaţa mea, fără să apar în faţa lui ca fiind cel mai mare mincinos cu putinţă!

— „Fred”, am început eu nehotărât, „doctorii m-au crezut odată pierdut şi pe mine. Am fost declarat mort – au tras cearşaful peste capul meu. Faptul, că am revenit la viaţă după zece minute sau mai mult, pentru a mai exista o vreme pe acest pământ, este doar o consecinţă a unei întâmplări mai mari. Aceasta întâmplare nemaipomenita aş vrea să v-o împărtăşesc cu drag, Fred”.

Fred îşi scoase un pachet nou de ţigări şi aprinse o ţigară cu mana tremurândă.

— „Dumneavoastră aşteptaţi de la mine să cred că aţi putut vedea o formă de viaţă viitoare? Acest lucru vreţi să mi-l spuneţi ori ba? Că nu este chiar aşa de rău, ca viaţa asta este o înşelăciune amara şi ca atunci în viaţa viitoare totul va fi roz?”

— „Eu nu mă aştept să credeţi ceva anume. Eu vreau doar

să vă povestesc ce cred eu. Nu am nicio idee cum va fi viața viitoare. Ceea ce am văzut, a fost, ca să spun așa, din pragul ușii. Dar a fost de ajuns, ca, începând cu acel moment, să mă conving în totalitate de două stări de fapt. Mai întâi, ca aceasta conștiință a noastră nu se sfârșește odată cu moartea trupului, ci din contra, devine mai agera în realitate și mai conștientă decât a fost înainte. În al doilea rând, ca modul în care ne petrecem timpul nostru pe pământ și felul relațiilor umane pe care le construim sunt nemăsurat de importante, cu mult mai mult decât ne-am putea noi imagina”.

Pentru câteva minute Fred a fost prea furios, ca să se poată uita la mine.

— „Dacă ați fost așa de bolnav, cum susțineți”, întrebă el, ațintindu-și ochii pe covorul verde maroniu, „de unde vreți atunci să știți sigur ca n-ați fost în delir?”

— „Pentru ca, Fred, aceasta întâmplare a fost, în totalitate, lucrul cel mai aproape de realitate, care mi s-a întâmplat vreodată. Începând de atunci, am avut posibilitatea sa studiez tot felul de vise și halucinații. În această privință nu exista nicio asemănare”.

— „Dumneavoastră sunteți de părere și credeți cu toată sinceritatea ca totul merge tot așa mai departe?... ca noi

rămânem noi înșine? După aceea... vreau să spun?”

— „Jur pe viața mea. Tot ce am făcut în ultimii 30 de ani: facultatea de medicina, facultatea suplimentară pentru a fi doctor specialist în psihiatrie; toate orele de muncă voluntară făcute pentru oameni tineri, în fiecare săptămână – toate acestea își au originea în aceasta întâmplare. Eu nu cred că un delir ar putea controla toată viața ulterioară a unui om”.

— „Delirul nu ar putea...”, aproba el. „Dar dacă a fost doar o nălucire de moment? Dacă dumneavoastră poate, cum să spun, ați fost doar puțin absent mental?”

— „Dumneavoastră vreți să spuneți, că am fost puțin nebun?” Am zâmbit, dar totuși întrebarea lui a fost cât se poate de îndreptățită. Nebunia îi apare celui care moare drept cel mai plauzibil lucru.

— „Este greu să răspund la asta, Fred. Eu sunt de părere că niciunul din noi nu poate fi sigur că se afla întotdeauna în deplinătatea facultăților mintale. Totuși, am un motiv de speranță pentru mine și acesta este proba de foc, cu care m-am confruntat la universitate, înainte de a începe facultatea de psihiatrie. Am fost prezentat fiecărui membru experimentat al colegiului, în parte, și a trebuit să răspund la fiecare întrebare care mi-a fost pusă.

Întâmplarea pe care am avut-o – experiența cu moartea și tot ce se întâmplă după aceea – se afla exact în centrul a ceea ce eu credeam și eram de părere ca ei ar avea dreptul să știe. De aceea, le-am povestit despre ea. Ce au făcut doctorii aceia nemaipomeniți din aceasta relatare, nu știu. Însă după ce m-au interogat, fiecare dintre ei m-a diagnosticat, ca fiind sănătos psihic și emoțional stabil”.

— „Ceea ce dovedește ca doctorii sunt nebuni!”, spuse Fred. Dar și zâmbi. Primul lui zâmbet, de când intrase la mine, iar eu știam acum, ca oricât ar fi fost el de rezervat, era, cel puțin, pregătit să mă asculte.

Istorisirea ar fi fost prea lungă, ca să fi putut fi povestită într-una sau două ore de consultații, dar eu simțeam că este importantă, oricât timp am fi petrecut cu ea. Ținând seama de Fred și de personalitatea lui, eu știam că este mai bine să nu încep cu relatarea personală. Pentru el era necesar să povestesc totul, bucata cu bucata, exact așa cum s-a întâmplat și atunci el și-ar fi format propria sa părere.

— „Eu nu voi încerca să proiectez în fața ochilor dumneavoastră vreo concluzie, Fred. Eu voi descrie numai ceva ce s-a întâmplat, pas cu pas, începând cu momentul când am ajuns în lazaretul armatei. Mai târziu, dacă vreți să vorbim

despre aceasta, ce înseamnă – pentru mine, pentru dumneavoastră – atunci putem să o facem.

— „Lazaretul armatei?” întrebă Fred. El socoti în urmă. „Aceasta a fost în timpul celui de-al doilea război mondial, nu-i așa? Dumneavoastră vreți să spuneți că ați fost împușcat?”

— „A fost în timpul războiului, dar nu e vorba de un glonte care m-ar fi nimerit. „Am zâmbit puțin rușinat, „a fost în timp ce eram în vestul Texasului...”

— 2 – Am închis ochii și m-am întors cu 34 de ani în urmă: mi-am amintit lunga călătorie cu trenul din Virginia, la Abilene, Texas; sute de recruți tineri și mulți ca mine – pentru prima oară plecați de acasă. Eu m-am născut și am crescut în Richmond și mi-am amintit de uimirea mea în fața faptului că ar putea exista un loc pe pământul acesta, în care pomii nu cresc în număr mare.

— „Era sfârșitul lui septembrie 1943”, am început eu, „și mă aflu pe drumul care ducea la tabăra Barkely, Texas, pentru instrucția primară. Aveam douăzeci de ani, eram înalt, slab, un copil aproape tipic a acelor vremuri, plin de idealism, dornic să câștig războiul și să-i înving pe naziști.

Singurul lucru pentru care nu m-am pregătit, a fost lupta cu praful. În gara din Abilene am fost urcați în camioane pentru a fi

transportați în tabăra care se stitua la mai multe mile depărtare. Praful era atât de des, încât pe tot parcursul drumului n-am văzut nimic. Eu știam ca tabăra Barkley trebuia să fie un loc enorm, căci 250.000 de oameni erau staționați acolo pentru instrucție, dar a durat zile pana când am putut să o cunosc: un oraș întins de baraci de lemn, care se întindeau pana în desert.

Am fost instruiți ca în timpul furtunilor de nisip să mășăluiam cu ochelarii de protecție. Și totuși, era necesar să punem mâna pe umărul celui din fata, ca să nu picam unul peste altul. În noiembrie începură însă ploile și praful se transforma în noroi. Dar vântul usca solul și iar ne sufla praful în fața. Se spune ca acel loc este singurul de pe pământ în care poți mășălui cufundat pana la genunchi în noroi și totuși să-ți intre praful în ochi.

După toate acestea, în decembrie s-a făcut foarte frig, mai frig decât a fost vreodată în Richmond. La data de 10 decembrie am stat două ore întinși pe pământ – a fost aproximativ minus 10° – timp în care un locotenent tânăr ne-a ținut un discurs despre adevărata procedura de curățare a lucrurilor din dotare. În următoarea noapte a tușit toată compania.

În dimineața următoare încă am mai avut dureri de gât, așa am anunțat că sunt bolnav. Bineînțeles că aveam și febra, nu

foarte mare, în jur de 39° și a venit un jeep care m-a dus la infirmerie.

Infirmeria era un monstru de cinci mii de paturi. Era alcătuit din mai mult de două sute de baraci joase din lemn, care erau toate legate prin culoare. Fiindcă aveam febra, m-a trimis sora la recepția stației de izolare. Era vorba de o baraca de 24 de paturi, cu o cameră a doctorilor, o cameră a sorelor medicale și o încăpere pentru medicamente, pe o parte a intrării, iar pe cealaltă parte, două dormitoare mici, în care se puneau cei grav bolnavi. Dar tot ce aveam eu era aceasta febra și de aceea am ajuns bineînțeles, în încăperea principală din spate.

Singura mea grija era faptul că era deja 11 decembrie, iar eu trebuia să mă aflu în data de 18 decembrie în trenul spre Virginia. Tocmai promisem cea mai minunată transferare care a fost acordată vreodată de armata USA unui începător de 20 de ani și nu voiam s-o pierd din cauza unei răceli stupide. Din data de 22 decembrie urma să încep – și aceasta era limpede pentru mine – o pregătire la colegiul medical din Virginia, în orașul meu natal Richmond, în cadrul programului de pregătire specializat al armatei, pentru a deveni medic.

Miracolul acestei întâmplări m-a făcut să mă trezesc în timpul nopții și să mă întreb dacă ea chiar este adevărată. S-a

petrecut puțin după petrecerea de ziua recunoștinței, când am fost chemat pe neașteptate de la locul de exercițiu, într-o încăpere plină de maiori, colonei și chiar generali. Eu eram sigur că era un tribunal militar și încercam să-mi amintesc după scenele din filme, dacă ei îți dau voie măcar să-ți suni părinții mai întâi, sau dacă te duc de acolo și te împușcă imediat. Cu genunchii moi stăteam în poziția de drepti, în timp ce ei mă bombardau cu întrebări. Dacă este adevărat că mi-am absolvit studiul de dinainte de facultate la universitatea din Richmond. Dacă este adevărat că am fost acceptat pentru a studia medicina la Colegiul din Virginia. Și ce motiv am avut să mă înscriu în armata, știut fiind ca studenții la medicina sunt automat scutiți de stagiul militar.

În final, un ofițer mi-a explicat faptul ca în iarna aceea din 1943 domnea în armata o lipsă de cadre medicale. Fiecare știa că, la un moment dat din anul viitor, va avea loc un atac mare al aliaților în Europa. Cât de mult va mai dura după aceea războiul? Cinci ani? Șase? Ei aveau oricum neapărată nevoie de medici și cel mai ușor mod de a-i obține era prin a descoperi mai întâi soldați care aveau deja anumite cunoștințe primare.

Tremurând de ușurare le-am confirmat că am absolvit studiul preliminar pentru facultate la 19 ani, fiindcă am reușit să

termin cursul de 4 ani în numai doi ani, cum au făcut mulți în timpul războiului. Da, era adevărat ca înscrierea mea la colegiul medical Virginia a fost aprobată. De ce m-am înrolat în armata, în loc să... aceasta era întrucâtva problema mea personală. Dar toți acei ofițeri mă priveau, așteptând de la mine un răspuns.

S-a întâmplat din pricina tatălui meu, le-am povestit eu, fiindcă și el s-a înrolat în armată. Ei priveau în continuare la mine și așteptau toată povestea. De aceea mi-am dat mie însumi un mare impuls și le-am explicat ca tatăl meu este instalator de încălzire la căile ferate C & O și călătorit mult timp pentru a vizita cumpărători de cărbune, pentru a le arata cum se construiesc sobe de buna calitate. Când a izbucnit războiul, C & O l-a pus pe tatăl meu la dispoziția autorităților guvernamentale, iar el a călătorit prin toată țara pentru a examina uzinele din domeniul militar, care funcționau pe baza de cărbune. Atunci când a devenit posibil un atac de anvergura în Europa, el a primit o dispoziție de la armata și s-a alăturat unei secții, care administra materialul de ardere pentru ziua Z.

Acolo se afla tatăl meu, având o vârstă care depășea cu mult pe cea de înrolare, gata însă să se ducă peste ocean, pentru a urma primele trupe pe continent și a construi depozite de combustibil inflamator. Iar eu mă aflam, la vârsta de 20 de ani,

încă la școală, așa ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. De aceea m-am înrolat – și astfel am fost trimis la tabăra Barkley, Texas.

Bineînțeles că nu le-am spus ofițerilor și cât era de valoros, cu adevărat, un singur soldat în acest război, căci cele câteva săptămâni în praf și nisip îmi schimbaseră părerea despre lucrul aceasta. Dar atunci, când eu chiar simțeam așa, ca nu valorez absolut nimic, a ajuns la mine știrea ieșită din comun ca voi merge la o specializare medicala și ca exact armata este cea care vrea să mă trimită acolo.

Într-o pijamaua alba deformată, pe care am primit-o de acolo, stăteam întins în stația de izolare și priveam către plafonul de lemn, având simțământul plăcut de satisfacție ca, în sfârșit, totul merge ca pe roate. Cred că dacă aș fi fost credincios, aș fi spus ca Dumnezeu a făcut asta, dar exact această idee nu mi-a trecut deloc pe atunci prin minte. Bineînțeles că acasă frecventam biserica, dar acest lucru nu avea prea mare importanta pentru mine.

Importanta era ocupația de doctor. La vârsta de 12 ani am fost cercetaș, am muncit pentru a ajunge sus, de la „lup” la „vultur”, iar în vara următoare am devenit ajutorul maistrului cercetașilor. De aceea eram, firește, obișnuit să gândesc în forma recunoștințelor, punctelor, promovărilor și lucrurilor de

genul acesta. Iar acum era aproape la fel, căci stagiul militar din propria inițiativa era o dovadă de recunoștință, iar trimiterea la studiul de medicina era o răsplată.

Exact așa era viața. Să luăm, ca exemplu, medicina. Toată viața mea îmi dorisem să devin doctor, cu mult înainte de a fi destul de matur, pentru a mă gândi la problema întreținerii mele. În colegiu mi-am dat seama că fiind medic pot să câștig, pe deasupra, și o grămadă de bani. Important era să nu te gândești numai la răsplată. Răsplata venea ca rezultat al faptei bune.

Sora medicală rămăsese lângă patul meu și agita termometrul pentru a deveni la normal. Eu l-am băgat sub limba, în speranța că acolo s-ar afla o veste bună. Între timp s-a făcut 15 decembrie. De patru zile mă aflam deja în spital și nu progresam cu nimic. Eu am devenit foarte neliniștit, gândindu-mă la faptul că trebuie să mă aflu în tren la data de 18 decembrie. Căci și dacă febra ar fi scăzut, ei mă rețineau, după cum știam, încă câteva zile, pentru a-mi reveni, la stația de reanimare.

Sora privi la termometru și scrisese ceva în caiet.

— „Tot 39°. Mi-e teamă ca...” spuse ea, iar aceasta suna ca și cum i-ar fi părut într-adevăr rău. Eu i-am povestit despre promovarea mea cea mare și acum întreg personalul părea a-și

face sincer griji pentru mine. I-am chinuit așa de mult, până când mi-au adus o sumedenie de foi despre mersul trenurilor, care au fost puse lângă cana cu apa, oala de scuipat și lampa, pe noptiera. Intre toate acele lucruri ce aparțineau de spital, se aflau foile despre mersul trenurilor – singura mea legătură cu lumea de afară. În cazul în care nu aș fi avut noroc și m-aș fi aflat tot aici în data de 18, voiam să studiez toate legăturile feroviare de aici spre Virginia, până aș fi găsit o posibilitate să îmi încep specializarea în data de 22. În cazul în care n-aș fi apărut, aceasta îmi era limpede, erau o duzină de alți soldați, care de-abia așteptau să-mi ia locul. Chiar dacă s-ar fi petrecut o minune și locul meu ar fi rămas liber, șansele mele de a-mi însuși învățătura ar fi fost aproape zero, dacă aș fi ajuns acolo după ce ei începeau deja cursul. Era vorba de un program de specializare al armatei, în cadrul căruia exista cea mai mare concurență. Eu fusesem avertizat că o treime din clasă va pica la examenele din primele nouă luni.

Am înghițit pastilele pe care mi le-a dat sora medicală într-un pahar de hârtie și m-am întors la filosofia mea consolatoare. Eu știam exact din ce cauză voiam să devin doctor, încă de la început. Nu era din cauza banilor. Eu voiam să-l ajut pe bunicul Dabney.

Bunicul Dabney era tatăl mamei mele; puteam să închid ochii și vedeam ochii săi albaștri și mustața alba, nepieptănata. Familia Dabney erau la origine protestanți francezi, care se stabiliseră în Virginia în secolul al VIII-lea, într-un cartier, care și-a mai păstrat încă un limbaj aparte. Grădina tatălui Dabney era întotdeauna un „gyarden”, iar mașina lui un „cyarh”.

El și mama Dabney îmi erau mie și surorii mele mai mari, mai mult părinți decât bunici. La o lună după nașterea mea mama noastră murise, iar sarcinile tatălui meu la C & O îi pretindeau să călătorească mult. De aceea, tata și mama Dabney ne-au luat pe mine și pe Jane la „Mossăide”, în casa lor mare și veche, care se afla pe atunci în afara Richmondului.

Pentru un băiat mic era nemaipomenit să crească acolo. Acolo se afla, de pildă, balansoarul acela imens pe terasa largă, sau stejarii aceia bătrâni din grădina. Mama Dabney ținea o vaca și atât de mulți pui în grădina, încât acest lucru i-a fost interzis de primărie. Ea era o doamnă mica și de moda veche, care își numea soțul Mr. Dabney și care prefera soba veche, în locul aragazelor noi. În fiecare dimineață a vieții mele timpurii, mă trezeam din cauza zgomotelor făcute jos în bucătărie. Mama Dabney frământa aluatul de pâine.

Tata Dabney avea în proprietate cel mai mare magazin de

pantofi din sud. Iar în secția de copii de la etajul doi, era un carusel pornit pe baza pedalei de picior, în care eu mă jucam cu drag. În alte zile, el mă lua cu el pe proprietatea feroviara în apropierea casei noastre și urmăream cum se schimbau locomotivele la trenurile vechi din Richmond, Frederick și Rotmac.

Un alt membru familiar era Miss Williams, o soră medicală, care a venit cu mine acasă din spital, cu mine, copilul bolnăvicios, născut prematur fără șanse de supraviețuire. Tata Dabney îmi povestea cu drag ca eu eram atât de mic, încât mă puteau aduce acasă într-un carton de pantofi de marca Florsheim. Miss Williams avea o pereche de ochelari gravați cu argint și o umflătura pe nas, consecință unei reconstrucții neîndemânatică, după o fractură. Ea m-a crescut cu biberonul, care era, în acel timp, o nemaivăzută noutate în Richmond și a rămas după aceea la noi, pentru a se îngriji de mine și de Mary Jane.

Tata s-a recăsătorit, iar când eu eram de 7 ani, Mary Jane și cu mine, am mers la el și la mama noastră vitregă într-o casă mică la Brook Road, iar Miss Williams ne-a părăsit pentru a lucra pentru altcineva. În ciuda acestui fapt, petreceam aproape fiecare sfârșit de săptămână cu tata și mama Dabney la Moss

Side: și încet, după ce au trecut ani de zile, am observat cum tata Dabney se micșoră și se apleca tot mai tare din cauza unei boli pe care nimeni n-o putea vindeca.

Ei o numeau artrita reumatica. Când eram mic, el a avut-o doar la picioare și umbla cu cârje. După aceea, boala s-a răspândit la umerii și la mâinile lui, iar mai târziu a trebuit să folosească un scaun cu roțile. Când am crescut mai mare, îl mutam din scaunul lui în mașină sau în pat și puteam constata cât de mult îl durea acest lucru. Nu că ar fi spus tata Dabney ceva vreodată; el era omul care se plângea cel mai puțin de pe pământ. Da... doctorul a adus chiar și alți pacienți pentru a-l vizita pe acest bărbat bătrân și atât de handicapat, pentru ca acei oameni să prindă ceva speranță, datorită lui. Însă atunci el a fost cuprins de un tremur, iar fata i-a devenit albă ca varul. Atunci mi-am pus în gând să devin doctor.

Acum era însă prea târziu pentru a mai face ceva pentru tata Dabney. El a murit cu trei ani în urmă, când eu aveam 17 ani. Îmi aminteam când am venit acasă la sfârșitul de săptămâna al cercetașilor și i-am văzut la fereastra pe frații mei vitregi, micuțul Henry și micuța Bruce Gordon. Henry avea șapte ani și Bruce Gordon doar cinci ani; probabil că erau prea tineri pentru a înțelege în profunzime ce s-a întâmplat; oricum, nu am

observat imediat ca amândoi au plâns. Ei mi-au povestit ca tata, mama și Mary Jane sunt dincolo, în Moss Side.

Ei l-au pus pe tata Dabney în prima camera. Eu am stat timp îndelungat la ușa de intrare în camera de zi, simțind o rezistentă străină, care mă împiedică să intru. Sicriul de metal gri, se afla pe suporturi lângă gramofonul vechi Edison. În sfârșit m-am dus totuși, și m-am uitat în jos la bunicul meu.

Dar aceasta figura palida, care se odihnea, nu era tata Dabney! Era prea tăcut, prea fără culoare. Îndeosebi mâinile lui m-au șocat. Angajatul de la morga i-a aranjat mâinile, așa încât ele erau acum întinse pe mătasea de atlas luminoasă. Mâinile tatălui Dabney, cât ar fi fost ele de îndoit, mi se păruseră însă mai frumoase. Aceste mâini erau prea drepte, prea albe ca ceara... ele mă înspăimântau.

Cu toate că n-am avut niciodată ocazia să-l ajut pe bunicul meu, el mi-a făcut cel puțin cunoștință cu suferințele acestei lumi. Și dacă, în plus, după cum am descoperit acum, un bărbat putea face bani prin împiedicarea suferințelor, atunci aceasta era o justiție minunată, de un fel cum nu mai poate exista alta în lumea noastră.

Era amuzant într-adevăr... îndată ce am aflat partea câștigului, am început să mă gândesc cu drag ce lucruri aş fi vrut

să am în proprietatea mea. Mi-am făcut o lista foarte frumoasă, care începea cu un Cadillac, o piscina și un iaht.

Îngrijitorul mi-a adus mâncarea de prânz în acea încăpere mare, iar eu am dat la o parte visele unui înalt standard de viață, pentru a mă putea concentra la farfuria de metal. După masa de prânz, gândurile acelea care mi se urcaseră la cap, se întoarseră înapoi. Eu calculam ca voi deveni, în acest program de armata accelerat, unul din cei mai tineri doctori care și-au terminat absolvirea vreodată. Și apoi, foarte bine... războiul nu putea dura o veșnicie.

M-am uitat îndelung la inelul de la mana mea stânga: pe ovalul onixului negru, se putea observa bufnita aurie cu legătura Phi-Gamma-Delta, notata cu cuvintele „universitatea din Richmond 1945>. Ca mulți alții din promoția 45, am terminat școala încă din 1943 și mă aflam deja în uniformă! Dacă aș fi început cu specializarea medicală în luna aceasta, aș fi terminat-o în trei ani... socoteam deci ca la acea vreme voi avea 25 de ani și atunci as putea avea Cadillac-ul...

16 decembrie. Am luat teancul cu mersul trenurilor de pe noptiera și m-am uitat peste ele pentru a o sută oară. Dar indiferent cum calculam, pur și simplu nu exista un drum de la Abilene, Texas, spre Richmond, Virginia, care să țină mai puțin

de 30 de ore. În realitate, dacă aveam mult noroc, aş fi putut parcurge distanta în 48 de ore, fiindcă traficul pe timp de război şi mai ales acum, în preajma sărbătorilor de iarna, era foarte intens. Aceasta însemna ca ziua de 19 decembrie era cea din urma zi în care puteam să părăsesc Abilene. Dar în loc de răceală, doctorii numeau acum ceea ce aveam eu, gripa.

Însă, pe neaşteptate, în dimineaţa de 17 decembrie, coloana de mercur luminoasa din tubuleţul de sticla subţire arata 36,9°. Imediat sora medicala de zi îi făcu cunoscuta vestea cea bună medicului de garda. În câteva minute, el apărui la patul meu.

— „Vă duc personal în baraca în care vă puteţi odihni, „a spus şi a luat el însuşi pe umerii săi lucrurile mele, luând-o înainte printr-un labirint de coridoare din lemn, în timp ce eu îl urmam, nesigur pe picioare, încălţat cu cizmele şi îmbrăcat în halatul meu. De-abia îmi venea să cred că aceşti bărbaţi şi femei, ofiţeri fiind, îşi asumau atâtea neplăceri pentru un recrutar aşa de neînsemnat ca mine, însă doctorul m-a asigurat că va grăbi ieşirea mea din spital, dar numai în cazul în care temperatura va rămâne scăzută. Atunci, el mă va scoate de aici chiar mâine.

Baraca de odihna, în care m-am instalat, arata la fel precum cea pe care am părăsit-o mai înainte. Doisprezece paturi pe

fiecare parte, 24 de scaune vopsite în alb, 24 de noptiere, fiecare cu veioza și o lumina de noapte. Aceleași trei încăperi de birou la intrare, cu cele trei dormitoare pe partea cealaltă. Numai ca aici, fiind pacienți pe cale de însănătoșire, puteam veni și pleca nestingheriți să vizităm alte părți a acestui complex spitalicesc imens, ca de exemplu chioșcul spitalului sau cinematograful care se afla la o depărtare de mai multe clădiri alăturate. În ciuda acestui fapt, îmi petreceam toată ziua stand lângă patul meu. Ningeă afară și nu voiam sub nicio formă să-mi asum acest nou risc de a răci din nou, pe un hol oarecare, în care trăgea curentul.

M-am gândit în continuare mult la Crăciun, la cât de nemaipomenit ar fi să mă aflu iar în Richmond. Eram sigur ca studenții la medicina vor primi de Crăciun o zi liberă și fiindcă Richmondul era orașul meu natal, aceasta însemna pentru mine ca voi fi acasă cu familia mea. Tata era, bineînțeles, plecat departe, însă mama ar fi fost acolo. De fapt, ea era mama mea vitregă și noi nu ne-am înțeles totdeauna foarte bine, dar în timp ce stăteam în baraca de lemn a spitalului și ploaia mărunță bătea în geam, mi-am dat seama cât de mult îmi era dor de ea.

Era posibil și ca Mary Jane și soțul ei să vină de la Fort Belvoir, Virginia. Îmi era dor îndeosebi de Mary Jane. Îmi era dor chiar și de Henry și de Bruce Gordon. De când s-au născut,

eu am fost invidios pe ei, fiindcă după ce mama mea vitrega a avut proprii ei copii, am fost sigur că ea nu se va mai îngriji atât de mult de mine. Dar la Crăciun, – pai da, ar fi fost desigur frumos de văzut cum cei mici vor cobori treptele în urlete de război!...

La stingerea luminilor, o soră medicala veni prin baraca pentru a măsura temperatura și a nota rezultatul. Era un lucru de rutina – ea făcea lucrul ăsta la ore regulate, în timpul întregii zile și la acel lucru nu m-am gândit prea mult, până când la patul meu apăru îngrijitorul purtând sub braț un rucsac de armata și alte lucruri.

— „Trebuie să mergem la stația de izolare. „A spus el.

Eu am privit drept la el. „Cum vă rog?”

— „Dumneavoastră aveți febra. Trebuie să vă duc la stația de izolare”.

— „Dar febra mea a dispărut! Eu pot pleca mâine”.

El a dat din umeri și a plecat în căutarea surorii. De data aceasta am putut eu însumi să citesc: 39,5°.

Ca în transa, l-am urmat pe soldat prin holurile lungi din lemn, într-o baraca care arata la fel ca și celelalte două în care am fost. Eu am sperat, că mă vor duce înapoi în acea baraca pe care am părăsit-o în acea dimineață, fiindcă personalul de acolo

a manifestat un interes atât de puternic fata de persoana mea, dar chiar dacă aceasta baraca părea să arate ca și celelalte, eu am descoperit după un minut, uitându-mă în jurul meu, că nu era aceeași. În unitate sunt atât de mulți gripați, îmi explica îngrijitorul, încât fiecare pat este ocupat imediat după ce se eliberează.

Eu m-am întins în cel indicat de el, dar nici vorba să pot dormi. Ce să mai fac eu acum? Maine era 18. Nu voi sta niciodată în trenul acela și ce se va întâmpla, dacă îl voi pierde și pe acela din data de 19?

Toată noaptea m-am răsucit de pe o parte pe alta, iar tusea mea și cea a bărbaților în jurul meu m-a ținut treaz. De ce trebuia să urce iar febra mea, așa deodată? De la școala de medicina pregătitoare, știam ca gripa putea să se transforme deodată și fără vreun avertisment prealabil într-o aprindere de plămâni, iar dacă acest lucru se întâmplă... nu îți mai rămâneau prea multe de făcut! Unii doctori, puțini la număr, poate că ar fi experimentat cu medicamente noi, dar acestea nu erau încă în uz general! Deci, dacă aceasta ar fi devenit o aprindere de plămâni, nimeni nu ar fi trebuit să-mi povestească cât de mult să mai fi rămas încă aici...

În dimineața următoare însă, pe 18 decembrie, febra mea a

scăzut iar un pic. Nu destul pentru a mă reîntoarce în baraca de odihna, dar destul pentru a-mi tine vie speranță. Le-am povestit noilor sore despre ziua în care trebuia să fiu în Richmond și ele au fost tot atât de îngrijorate ca și celelalte. Către seara s-a format un mic grup de lucrători îngrijorați, care se ocupau numai de problemele mele. Și în timp ce căutăm încă odată prin planurile de mersul trenurilor, cineva descoperi un tren care pleca în noaptea de 19 – de fapt, deja în zorii zilei de 20 – din Abilene, la ora patru. Cu puțin noroc, voi fi poate totuși la timp în Richmond.

— „Eu as putea să vă aranjez un jeep, care v-ar duce direct de aici, de la spital, „a spus unul din doctori. „Dacă temperatura dumneavoastră scade în continuare, va vom duce mâine, aceasta înseamnă data de 19, în baraca de odihna și puteți merge de acolo în dimineața următoare la gara, fără să trebuiască să vă mai prezentați încă odată în baraca dumneavoastră”.

Și minune peste minune, în dimineața de 19 am avut iar o temperatura normală! După promisiunea doctorului, am fost dus imediat în cealaltă baraca, cu lucruri cu tot și cu asigurarea că va veni acolo un jeep în dimineața următoare la ora 3,20.

Acesta a fost al patrulea pat, care mi s-a dat în acest perimetru nebunesc al spitalului și la prima vedere, nici baraca

aceasta nu părea să fie altfel decât celelalte. Doisprezece paturi într-un rând, 12 pe cealaltă parte a holului, trei birouri în apropierea ușii și trei încăperi dincolo pentru cazuri serioase. Dar pentru mine aranjamentul acesta monoton era cel mai frumos din lume. Aici urma să vină jeepul în această noapte și să mă ducă departe și pentru totdeauna de furtunile de nisip și de câmpurile de instrucție.

În acea după-amiază m-am îmbrăcat în uniformă mea, pentru a mă acomoda iarăși cu îmbrăcămintea. Am încercat să mă odihnesc, dar eram prea agitat pentru a sta liniștit. Spre ora 17, vecinul meu mi-a propus să mergem la sala de cinema, ca să ne mai pierdem timpul. Atunci când am fost prima dată în acest compartiment nu am îndrăznit să mă duc, pentru a nu mă îmbolnăvi din nou. De data aceasta m-am învoit însă la orice îmi putea micșora timpul de așteptare. Nesiguranța din ultimele zile în care era cât pe ce să ies din spital, pentru ca să ajung iar la stația de izolare și apoi iarăși în baraca de odihna, toate acestea m-au obosit. Noi am plecat devreme la cinematograful, imediat după cina, fiindcă voiam să mă duc devreme la culcare. Dar nici nu îmi pot aduce aminte ce film era. Știu numai că am început să tușesc groaznic, în timp ce stăteam în cinematograful.

Ne-am dus înapoi la baracă în jurul orei 21: 15. Eu mi-am

ținut pumnii, sperând ca sora să fi terminat deja ultimul ei control înainte de noapte. Numai îngrijitorul era încă la datorie și am respirat ușurat. Simțeam că aş putea avea iar febra și nu voiam ca cineva să-mi pună un termometru în gură.

M-am dus la încăperea mica a îngrijitorului și l-am rugat să-mi dea ceva aspirina. El mi-a dat cinci aspirine și trei tablete APC, singurele pastile pe care avea voie să mi le dea. Eu mi-am luat sacul de armata din încăperea lui și cizmele mele GI și halatul de culoarea măslinii și le-am pus toate, una peste alta, la capătul celălalt al patului meu. Apoi am pus uniforma pe scaun, pentru a o avea la îndemână peste noapte.

Una din sore mi-a împrumutat un ceas deșteptător și eu am examinat încă o dată, dacă acesta era într-adevăr pus să sune la ora 3 dimineața. În sfârșit am mai luat încă două aspirine și o tableta APC și, în ciuda faptului că cei mai mulți băieți din baraca erau încă treji și se plimbau, m-am pus în pat și am adormit într-o secunda.

— **3** — M-am trezit tușind. Am luat oala de scuipat și am scuipat ceva în ea. Capul mă durea și am simțit ca pieptul îmi arde. În stație era întuneric și liniște, numai luminile de la veioze erau aprinse lângă fiecare pat.

Cât de târziu era, de fapt? M-am uitat la deșteptător, dar era

prea întuneric pentru a recunoaște ceva. Am luat ceasul și l-am ținut mai aproape de veioza.

Miezul nopții.

Am luat vasul de apa de pe masa și mi-am umplut o cană cu apa, am înghițit încă două aspirine și o alta tableta APC și m-am pus înapoi în pat. Atunci de-abia am observat ca cearșaful meu era ud learcă. A fost nevoie să mă așez din nou și să scuip în oala. În sfârșit trebuie totuși să fi adormit, fiindcă m-am trezit deodată respirând greu. Când tusea s-a sfârșit, m-am uitat iar la ceas. Două și zece.

Mai puțin de o oră, înainte să sune ceasul. Mă simțeam îngrozitor. Transpiram cumplit și inima îmi bătea ca un ciocan sub presiunea aerului. Am luat ultima aspirina și am încercat din nou să adorm, dar în timpul tusei, ceva se tot desprindea din pieptul meu și simțeam nevoia sa beau apa. În sfârșit m-am rezemat de perna și m-am așezat pe pat. Lucrul ăsta părea să întrerupă tusea, dar aveam dureri peste tot și știam fără dubii că am febra. Important era ca nimeni să nu afle acest lucru, înainte ca eu să mă aflu, în siguranță, în tren!

M-am uitat iar la ceas. Era timpul să mă îmbrac. Am închis alarma la deșteptător. Nu era necesar să-i deranjez pe ceilalți, de vreme ce eram deja treaz. M-am sculat și am cugetat dacă să

îndrăznesc să aprind lampa de pe masă. Dacă aceasta tuse nu i-a trezit, atunci nu puteam să cred că altceva va izbuti să-i trezească. Am aprins lumina și m-am dus pe lângă pat, la scaun, tulburat puțin din cauza genunchilor mei care tremurau. Mi-am luat uniforma și m-am dus cu grija înapoi la masa de lângă pat. Mă simțeam îngrozitor de amețit. Trebuia să fiu atent, altminteri șoferul jeepului ar fi putut observa ceva. M-am oprit și am privit la masă.

Oala de scuipat era plină până la margini cu sânge roșu-deschis.

În apropiere era camera de medicamente, iar de acolo bătea o rază de lumina. M-am dus acolo și m-am uitat înăuntru. Îngrijitorul de noapte citea o revistă.

— „Împrumutați-mi, vă rog, pentru o secundă, un termometru”, l-am rugat eu.

El s-a ridicat și mi-a oferit unul din raft. Eu m-am dus câțiva pași mai încolo, înainte de a-l pune în gura: acest gest viza, în exclusivitate, propria mea informare. Un minut mai târziu am citit temperatura la intrarea în camera de medicamente.

Mai bine spus, am încercat... Nu am reușit să o deslușesc. Nu conta cum învârteam termometrul, fiindcă coloana de

mercur părea să fi ajuns până la capăt. Îngrijitorul apăru în spatele meu și mi-l lua din mana.

— „Patruzeci și unu”, spuse el și înainte de a-l putea opri, se avânta prin ușa dubla, direct în hol.

Într-un minut a fost înapoi împreună cu o soră care se ținea după el. Ea a luat un alt termometru din raftul camerei cu medicamente și s-a uitat la ceas, în timp ce eu țineam sub limba țeava aceea mica și mă înjuram pe mine însumi ca pe un dobitoc lipsit de înțelepciune. Ea a scos termometrul din gura mea și a aruncat o privire la el.

— „Așezați-vă!”, a spus.

M-a condus apoi, ca pe un copil mic, la scaunul pe care a stat îngrijitorul. „Dumneavoastră rămâneți cu el!” a spus ea, întorcându-se spre acesta. „Eu voi veni imediat înapoi!”

— „Eu nu pot să aștept aici”, i-am spus eu soldatului, după ce sora a dispărut. „Trebuie să mă îmbrac. Peste exact o oră trebuie să prind trenul”.

— „Stai liniștit”, a spus el. „Doctorul este deja pe drumul spre noi”.

Ce se întâmplă cu tipul? Nu mă înțelesese? „Eu trebuie să mă duc la Abilene! Un jeep mă va lua de aici în 20 de minute!”

— „E în ordine”, a spus el, „rămâneți liniștit și așezat și

totul va fi în ordine”.

Nebunul acela pur și simplu nu voia să mă asculte, iar când a sosit doctorul, nimic nu s-a schimbat. El mi-a ascultat plămânii și a spus ceva de raze Röntgen.

— „Asta nu poate să meargă așa departe, nici gând!” a spus el surorii. „Mai bine ordonăm să vină o salvare încoace”.

În timp ce sora telefona, eu am încercat să le explic că nu aștept o salvare, ci un jeep. Încă le explicam, când doi soldați au venit cu o targă. Doctorul m-a îndemnat să mă întind pe ea, ceea ce era totalmente o nebunie, căci eu voiam să îmbrac uniforma mea. Dar un recrutar nu se ceartă cu un superior de-al său, de aceea am executat, m-am întins, ei m-au înfășurat într-o pătură și au ridicat targa.

În clipa următoare am simțit noaptea rece pe fata mea, ei m-au împins în salvare prin ușa din spate și am pornit la drum. După un timp s-au deschis iar ușile și eu am simțit din nou o rafală de vânt înghețat. Ei m-au transportat prin câteva încăperi și au pus targa jos într-o cameră plină cu mașinării. Un bărbat îmbrăcat cu o manta albă s-a aplecat peste mine.

— „Credeți că puteți să stați în picioare pentru un minut?” a întrebat el.

Mie aproape că mi-a venit să rad, în timp ce bărbatul care

au adus targa m-au prins de brațe și m-au pus pe picioare. După puțin timp va trebui să stau cu mult mai mult decât un minut, la gara.

Ei încă mă mai țineau de brațe, în timp ce ne-am dus spre o placa de metal, care stătea vertical și care avea un suport pentru barbie. Omul în alb m-a măsurat din ochi. „Un metru optzeci și cinci, „a spus el și a învârtit de o maneta de la marginea aparatului, pentru a-l ridica puțin. El a bătut cu degetele pe micul suport rotund.

— „Puteți să puneți bărbia acolo? Așa e bine. Acum țineți aerul pentru o secundă în plămâni”.

Bărbații au dat drumul mâinilor mele și au mers împreună cu tehnicianul în spatele unui perete protector. Eu auzeam un ticăit și un zumzăit. Zgomotul nu se mai oprea. Din contra, deveni tot mai puternic. Zgomotul era în capul meu și genunchii mei deveniseră dintr-odată ca de guma. Ei s-au îndoit și eu am picat jos, iar, în timpul acesta, zumzăitul se auzea din ce în ce mai tare.

— **4** – Cu o smucitură m-am așezat jos. Cât de târziu era oare? Am privit la masa de lângă pat, dar ei îmi lusera deșteptătorul. Absolut... dar unde erau de fapt toate lucrurile mele?... Foile cu mersul trenurilor. Ceasul meu!

M-am uitat împrejur. Mă aflam într-o încăpere mica, pe care nu am văzut-o niciodată. În strălucirea luminii de noapte puteam să văd, ca acel pat umplea acea încăpere, aproape în totalitate. Acolo se afla un scaun alb de lemn la intrare, patul și masa, iar acestea erau tot ce era în acea camera.

Unde eram eu?

Și cum am ajuns aici?

M-am gândit înapoi și am încercat să-mi aduc aminte ce s-a întâmplat. Aparatul Röntgen – exact! Ei m-au dus la secția de Röntgen și... eu trebuie să fi leșinat sau un lucru de genul acesta.

Trenul! Să prind trenul! Grăbit am sărit din pat și mi-am căutat hainele. Oamenii de la Röntgen, bineînțeles nu puteau să știe nimic despre tren. De aceea ei m-au adus aici, în loc să mă trimită acolo, unde mă aștepta jeepul.

Uniforma mea era pe scaun. Eu m-am uitat pe dedesubt. În spatele scaunului. Niciun rucsac de armata. Unde altundeva puteau ei să le fi lăsat în aceasta încăpere? Poate sub pat? M-am întors pe loc și am înmărmurit.

Cineva era culcat în acest pat!

M-am dus un pas mai aproape. Era un bărbat destul de tânăr cu parul scurt maroniu. Era întins și foarte liniștit. Dar...

aceasta era imposibil. Eu tocmai m-am ridicat din acest pat! O scurta clipa m-a frământat misterul. Era prea ciudat gândul la acest lucru – doar că eu nu aveam timp.

Îngrijitorul de noapte! Poate ca hainele mele erau în încăperea lui?... Am plecat în graba din acea încăpere mica și m-am uitat înapoi. Două rânduri de felinare străluceau pe zidurile stației. Nu mi se părea ca as mai fi trecut vreodată înainte pe aici, dar era totuși greu de spus, fiindcă toate stațiile semănau foarte tare între ele.

Direct în fața mea era deschisa ușa de la camera de medicamente, lumina era aprinsa, dar nimeni nu era acolo. Eu am pășit înăuntru, dar rafturile aveau înfățișarea obișnuită, nu se vedeau nici hainele, nici încălțăminte. În camera doctorilor și a sorerelor medicale, era întuneric – nici acolo nu era nimeni. Încet, am mers de-a lungul rândului de soldați care dormeau în acea încăpere mare, gândindu-mă unde ar fi putut fi lucrurile mele. Dar lumina era prea slabă, ca să fi putut recunoaște ceva. În afară de unele sforăieli și accese de tuse ocazionale, nu se auzea nimic altceva.

M-am dus înapoi, am trecut pe lângă încăperile de birou și am pășit afară pe hol. Un caporal s-a apropiat de mine; ducea o tavă cu instrumente, care era acoperită cu o pânză. Poate că el

nu putea să mă ajute, dar eu eram atât de bucuros să găsesc pe cineva treaz, încât am mers direct spre el.

— „Scuzați-mă, sergent, „am spus eu. „Ați văzut cumva pe îngrijitorul acestei stații?”

El nu mi-a răspuns. Nici măcar nu m-a privit serios. Pășea drept spre mine, fără să încetinească.

— „Aveți grija! „am urlat eu și am sărit de-o parte.

În următoarea clipa el a trecut de mine și a mers mai departe pe coridor în jos, așa, de parcă nu m-ar fi văzut niciodată, iar eu nu puteam înțelege de ce nu ne-am ciocnit.

Și atunci am văzut ceva care mi-a insuflat o idee nouă. În capătul holului se afla una din ușile acelea grele de metal, care conduceau afară. M-am grăbit să merg acolo. Și dacă aș fi pierdut trenul, trebuia să găsesc o soluție pentru a ajunge la Richmond.

Aproape inconștient, m-am aflat iar afară și m-am grăbit repede într-acolo, cu o repeziciune cu care nu m-am mișcat niciodată în toată viața mea. Nu era așa de rece precum a fost mai înainte în acea seară – da, de fapt, nu simțeam nici căldură, nici frig.

Când m-am uitat în jos, am fost surprins că n-am văzut pământul, ci vârful unor tufișuri sub mine. Camp Barkley părea

să fie deja departe în spatele meu, în timp ce eu fugeam peste desertul întunecat și înghețat. Minte mea încerca să-mi explice ca ceea ce eu făceam era imposibil și totuși... se întâmplă.

Luminile unui oraș au apărut sub mine, lumini de avertisment luminau la intersecții. Era comic. O ființă umană nu poate zbura fără avion, dar pentru un avion zburam, în orice caz, prea jos.

Pământul părea să fie acum mai împădurit: câmpii largi acoperite cu zăpadă, înconjurate de pomi întunecați. Din când în când vedeam strada. Dar la această oră din noapte era foarte puțin trafic și orașele pe lângă care eu treceam, erau întunecate și tăcute.

Eu mă duceam la Richmond; cumva am știut asta deja din momentul în care am ieșit pe ușa spitalului. Mă duceam de o sută de ori mai repede la Richmond, decât m-ar fi putut duce orice tren de pe pământ.

Dar... după ce m-am gândit mai bine la aceasta, cum puteam să fiu eu sigur ca acesta este într-adevăr drumul spre Richmond? Eu călătorisem între Texas și Virginia numai o singură dată și pe deasupra, aceasta era în cealaltă direcție și o mare parte din călătoria cu trenul se petrecuse noaptea. Ce mă întărea în gândul ca voi găsi singur drumul spre Richmond?...

Un rău deosebit de larg se putea vedea sub mine. Acolo se afla un pod lung și înalt, iar pe celălalt țărm, cel mai mare oraș pe care l-am văzut vreodată. Mi-am dorit să fi putut ajunge acolo jos, pentru a găsi pe cineva, care să-mi fi putut arata direcția în care s-o iau.

Aproape în același timp am remarcat cum mă mișcam mai încet. Chiar în fața mea, unde se întâlneau două străzi, am descoperit o lumina albastră licărind. Aceasta venea de la un tablou de neon care se afla peste ușa unei clădiri cu un etaj, care avea un acoperiș roșu cu o reclama „Pabst-Blue-Pibbon Beer” în fereastra. „Cafe” am descifrat eu literele care parca dansau pe ușa și din fereastra o rază de lumina căzu pe trotuar.

În timp ce mă uitam în jos, mi-am dat seama, că m-am oprit. Sentimentul ca atârni cumva 15 metri deasupra pământului, era chiar mai străin decât zborul cu viteza vântului. Dar eu n-am avut timp să mă gândesc la aceasta fiindcă pe trotuar mergea un bărbat grăbit către cafeneaua de noapte. Eu m-am gândit că pot afla de la el, cel puțin ce oraș este acesta și în ce direcție trebuie să merg. Chiar atunci când mi-a venit gândul – așa cum ar fi fost gândul și mișcarea corepsunzătoare – m-am aflat jos pe trotuar și m-am grăbit să merg pe lângă străin. El era un civil, poate la 40 sau 45 de ani, purta un palton, dar nu

avea nicio pălărie. Părea că se gândește foarte adânc la ceva, fiindcă nici măcar nu s-a uitat la mine cât am pășit lângă el, însoțindu-l.

— „Puteți, vă rog, să-mi spuneți”, am întrebat eu, „ce oraș este acesta?”

El mergea, pur și simplu, mai departe.

— „Vă rog, domnul meu!” am vorbit eu, mai tare de data asta. „Eu sunt un străin aici și v-aș fi foarte recunoscător, dacă...”

Noi am ajuns la cafenea și el s-a întors pentru a se prinde de clanța. Era surd? Eu am întins mâna mea stângă și am vrut să-l bat pe umăr.

Dar acolo nu era nimic.

Eu stăteam în fața ușii și îl urmăream cu privirea în timp ce el a deschis-o și a intrat înăuntru. Era de parca aș fi atins aer subțire. Așa ca și cum acolo nu ar fi fost nimeni. Și totuși, eu l-am văzut cu siguranță, am văzut chiar și primele fire de par de pe bărbia lui, căci ar fi trebuit să se bărbierească... M-am întors de la misterul omului fără corp și m-am sprijinit de firul de sprijin al unui stâlp de telefon. Corpul meu a mers prin fir, așa cum n-ar fi fost nimic acolo!

Acolo, pe trotuarul aceluia oraș necunoscut s-a desfășurat

raționamentul meu plin de îndoială. Cel mai straniu și mai dificil raționament cu care m-am confruntat vreodată. Omul din cafenea, stâlpul de telefon... luând în considerare ca acestea ar fi fost foarte normale... am presupus ca eu eram acela care era cumva schimbat. Cum ar fi fost dacă eu mi-aș fi pierdut corpul într-un fel imposibil, inimaginabil și odată cu asta, abilitatea mea de a cuprinde lucruri de a intra în contact cu lumea? Chiar să mă fi văzut individul? Era evident ca el nici nu m-a văzut și nici nu m-a auzit. Și nici sergentul, acolo în spital, cum mi-am dat încet seama. Era de parca pentru niciunul din ei, eu nu aș fi existat.

Iar dacă aceștia doi nu m-au văzut – gândurile nebune se prelungeau – cine îmi garanta, de fapt, ca oamenii de la colegiul medical din Virginia vor fi în stare să mă vadă? Ce rost avea să mă grăbesc spre Richmond dacă la sosirea mea, nimeni nu va fi atent la mine?

Și Crăciunul... ce s-ar întâmplat dacă eu as veni acasă și propria mea familie nici măcar nu m-ar putea vedea? O singurătate dezolantă m-a cuprins. Cumva, pe o cale oarecare, trebuia ca eu să-mi recuperez acest... acest corp, pe care îl puteau vedea ceilalți oameni, la care ei reacționau.

Și dintr-odată, mi-am amintit de bărbatul acela tânăr, pe

care l-am văzut în patul acela, din încăperea din spital.

Cum era, dacă era posibil... ca eu să fiu acela? Sau numai partea mea vizibilă, partea mea tare, care a fost separată de mine, într-un anumit fel, de neînchipuit? Cum ar fi fost dacă trupul pe care l-am lăsat în spate, în încăperea de spital, din Texas, ar fi fost al meu?

Și dacă ar fi fost așa, cum puteam eu să mă întorc la el? Cum am putut să plec așa, fără să mă gândesc, în prealabil?

Mă aflam iar în mișcare și mă îndepărtam repede de oraș. Sub mine se afla răul acela lat. Mi se părea că mă aflam pe drumul înapoi, înapoi în acea direcție din care am venit și mi se părea că viteza de deplasare era mai mare decât cea de dinainte. Coline, lacuri, gospodarii treceau pe sub mine, în timp ce eu zburam într-o linie dreaptă peste pământul întunecat, cufundat în noapte.

Într-un sfârșit, pomii se împuținară și, cu un licăr de amintire, am observat sub mine tufișurile și gurile de apă secate din West Texas. Apoi apărură acoperișurile baracilor de la Camp Barkley, siluete lungi și întunecate în contrast cu pământul acoperit de zăpadă. Eu pierdeam din înălțime; mă mișcam mai încet. Mă aflam în fața infirmeriei.

M-am grăbit să merg înăuntru. Acolo se afla recepția, unde

mă anunțasem în urmă cu zece zile. Era bineînțeles liniște în acest miez de noapte, deoarece birourile erau închise. M-am îndreptat spre holul stâng, dar m-am oprit, fiindcă acesta părea să ducă spre cantina angajaților. Unde era stația în care m-am trezit puțin mai devreme, în noaptea aceasta?

La sfârșitul mai multor coridoare, am ajuns într-o încăpere mare care îmi părea, cel puțin, cunoscută. În fiecare pat de-a lungul pereților era întins un corp dormind, dar acela pe care eu îl căutam – acela care eram convins că-mi aparținea mie – se afla într-o cameră, de lângă ușa, numai cu un singur pat, de aceasta eram sigur. Nerăbdător, m-am uitat înăuntru, în toate trei, dar primele două erau goale și în ultima era întins un om cu amândouă picioarele în ghips.

M-am întors înapoi în coridor și mi-am aruncat privirea în jos și în sus, nedecis. Unde era acea încăpere mica? În care aripa a acestui spital imens se afla ea, de fapt?

Mi-am frământat mintea, încercând să-mi aduc aminte de ceva – ceva ce mi-ar fi putut fi de folos ca să-mi găsesc un punct de reper, dar îmi era imposibil. Trebuie să fi fost inconștient când m-au adus înapoi din încăperea cu aparatul Röntgen, iar atunci când m-am trezit eram așa de obsedat de gândul de a ajunge în Virginia, încât am fugit de acolo fără a mă uita deloc

înapoi. Cert era, în orice caz, ca undeva în aceste peste 200 de baraci se afla o încăpere mica, care era deosebit de importanta pentru mine – corpul meu se putea afla într-una din aceste baraci.

Și așa a început cea mai stranie căutare care a avut loc vreodată: căutarea pentru propria mea descoperire. M-am deplasat în graba prin acest complex enorm, de la o stație la alta, m-am oprit în fiecare încăpere mica, m-am aplecat peste fiecare om care se afla în pat și am mers mai departe, cu aceeași graba. Existau sute și sute asemenea saloane înguste cu un singur pat, unul la fel cu celălalt, iar stațiile semănau așa de tare între ele, încât m-am tulburat foarte tare, întrebându-mă în care am fost deja și dacă nu făceam cumva, aceiași pași, iarăși și iarăși...

Și încet, mi-am dat seama de un alt adevăr alarmant.

Eu nu mă văzusem deloc, de fapt, pe mine însumi.

Nu cu adevărat. Nu în acea forma cum îi vedeam pe ceilalți oameni. De la piept în jos m-am putut vedea, bineînțeles, „de jur-împrejur”, dar de la umeri în sus? Așa că trebuia să constat acum că am văzut doar imaginea mea bidimensională care privea dintr-o bucata de oglinda. Și, din când în când, o poza de asemenea bidimensională. Aceasta era tot. Prezenta mea însăși, rotunjită, vie, care umple spațiul, n-o cunoșteam deloc.

Iar acesta, așa am descoperit acum, este modul de a ne recunoaște unul pe celălalt. Nu după înfățișare sau după culoarea ochilor, ci în toată înfățișarea tridimensională cu toate detaliile ei, ne recunoaștem noi, dintr-odată.

Bineînțeles îmi cunoșteam înălțimea și greutatea. „Un metru optzeci și cinci și optzeci de kilograme”, repetam eu continuu, de parca aș fi vrut să învăț pe de rost descrierea unui străin. Dar ce însemnau acestea, de fapt, dacă persoana stătea întinsă pe pat? Aici erau, rând după rând, soldați care trebuiau să aibă aproximativ aceiași înălțime. Toți erau ca mine, în anii adolescenței târzii sau în jur de 20 ani. Toți erau îmbrăcați în pijamale de spital și erau acoperiți de paturi de armata maronii și fiecare dintre ei avea tunsoarea aceea soldățească.

Singurul lucru după care puteam să mă ghidez era acela ca trupul pe care îl căutam era culcat într-una din aceste camere mici [...]. Dar în aceste încăperi văzusem deja o duzină de oameni care arătau așa cum mă închipuiam pe mine însumi și de-abia începusem cu căutarea în acest perimetru nebunesc al spitalului. Cum voi putea constata, că m-am găsit pe mine însumi? Aș fi putut poate deja să trec pe lângă mine, fără să-mi fi dat seama?

M-am dus tot mai departe, oprindu-mă pentru a studia

figurile, dedicându-mă apoi mai departe drumului meu. Singurătatea pe care am simțit-o în acel oraș necunoscut se transformase acum într-o panica în creștere. Eram separat de orice om din această lume, de trupul acestei lumi pământești și acum... chiar de identitatea mea proprie.

Dacă persoana din pat era grasa sau avea păr blond sau era pistruiata, atunci plecam grăbit mai departe. Dar în lumina slaba a veiozei nu era întotdeauna ușor să recunosc atât de mult. Eram fără speranță. M-am sprijinit cu spatele de un zid (m-am obișnuit între timp cu faptul că zidurile nu mă țineau, dar această poziție era un obicei de-al meu) și am cercetat în mintea mea după niște lucruri deosebite, după semnalmente corporale care m-ar putea identifica din grămada de soldați care dormeau, având vârsta în jur de 20 de ani. Un semn pe fata mea sau la picioare? O aluniță sau o cicatrice?

Inelul Phi-Gamma Delta.

Bineînțeles! Ovalul negru de onix cu bufnita aurie... De ce nu m-am gândit mai înainte la aceasta! Trebuia să o iau iar de la început, să mă duc înapoi în acea încăpere, în care individul din pat arata cum credeam eu ca arat. Așa că am început din nou de acolo de unde am venit.

Asta este... eram de părere ca acesta era drumul. Totul era

așa de încurcat: stații care arătau la fel, mărginite de coridoare la fel. Mergeam grăbit prin camerele mici de o persoană, aruncam o privire scurtă pe mâna stângă, dacă ea era pe pătură. Dar de cele mai multe ori mana se afla ascunsă sub pătură și atunci trebuia să aștept, până cel care dormea își schimba poziția.

O dată am stat un timp îndelungat lângă un bărbat cu par închis, a cărui barbă și gura îmi aduceau aminte de tatăl meu. El ofta ușor și dormea pe partea stângă, mana lui era sub perna și cu cât priveam mai mult la el, cu atât mai sigur eram ca acesta este eul meu corporal. Iar și iar, apucam perna și încercam să o trag la o parte. Degetele mele apucau însă doar aerul. Într-un sfârșit, el se sprijini pe cot și apuca o cană cu apă, de pe noptiera. La mana lui stângă, avea o verigheta aurie.

Mi-am continuat drumul de la stație la stație. Unii soldați, pe lângă care treceam, erau treji, priveau tăcuți la plafon sau stăteau așezați pe marginea patului și fumau o țigară. Și exact acești oameni treji erau aceia care îmi făceau singurătatea atât de groaznică. Era totuși o diferență dacă intram nesupravegheat într-o încăpere unde dormea cineva sau dacă mă uitam direct la cineva și acela nu dădea vreun semn ca existam. În holuri am încetat să mai sar de-o parte dacă se apropia de mine o soră sau un om de serviciu. Eu știam acum că nu ne vom ciocni – nici

măcar nu ne vom atinge – dar cumva îmi era prea mult gândul ca cineva merge exact acolo unde stau eu, astfel încât să pot accepta lucrul acesta cu ușurință.

În sfârșit am ajuns, în plimbarea mea haotica, la secția de Röntgen. Tehnicianul îmbrăcat în alb, pe care îl întâlnisem mai devreme, stătea la masa lui de birou și studia câteva hârtii. Aici era ultima ființă omenească care vorbise cu mine.

— „Uitați-vă la mine, „urlam eu la el. „Eu stau exact în fața dumneavoastră!”

El lua un pix și își nota ceva pe hârtie. Au trecut oare, doar câteva secunde de când ei m-au dus pe targa din aceasta încăpere? Sigur, au trecut deja săptămâni. Ani sau... erau probabil numai câteva minute? Ceva era curios și în legătură cu timpul, într-o lume în care regulile spațiului și vitezei și substanței corporale erau altele. Eu mi-am pierdut simțul acesta în totalitate, nu mai realizam dacă o întâmplare dura o secunda sau ore întregi.

Simțeam o împotrivire să părăsesc singura persoana pe care am recunoscut-o. Dar, în sfârșit, după cât timp nu pot să spun, am călătorit mai departe. Mai multe holuri, mai multe stații: 12 paturi de-a lungul zidului din dreapta, 12 paturi de-a lungul zidului din stânga, trei birouri la capăt, aproape de ușa, trei

încăperi exact pe partea opusă. Bărbați care dormeau, bărbați treji, bărbați plictisiți. Dar niciodată inelul cu bufnita.

Într-unul din dormitoarele acelea mici plângea un bărbat tânăr. Poate îi era dor de casa. Mulți dintre noi plâneau când ne gândeam ca nimeni nu ne-ar observa, mai ales acum în jurul sărbătorilor de Crăciun. În următorul dormitor – nimeni. Patul era cu așternuturile luate de pe el. M-am dat înapoi – m-am speriat. Acolo era cineva în pat, dar cearșaful îi fusese tras peste cap și numai mâinile erau în afara cearșafului. Curios de țeapăn și de drepte arătau aceste mâini, nenaturale... palmele lor erau întoarse în jos...

Pe al treilea deget al mâinii stângi era o bufniță pe un oval al unui onix negru.

— 5 — M-am tarat încet înainte, cu ochii ațintiți la mână. Simțeam ceva groaznic înaintea acestei priveliști. Chiar în lumina slabă a nopții, puteam să văd ca ele erau prea albe, prea netede. Unde mai văzusem deja asemenea mâini?... Atunci mi-am amintit: tata Dabney arata așa, întins în sicriu.

M-am dus înapoi la intrare. Bărbatul din acel pat era mort. Simțeam aceeași împotrivire ca și ultima data când am stat într-o încăpere în fața unei persoane decedate. Dar... dacă acesta era inelul meu – atunci eu eram acela, partea separată de

mine, care stătea culcata orizontal sub pătura patului. Însemna aceasta cumva că eu...

Era prima oară în timpul acestei întregi întâmplări când cuvântul „moarte” apărea în legătură cu ceea ce se întâmplase.

Dar eu doar nu eram mort! Cum puteam să fiu mort și în același timp treaz pe deplin?... Eu gândeam. Făceam experiențe. Moartea era altceva. Moartea era... pur și simplu nu știam ce. A se albi. Nimic. Eu eram treaz pe deplin, numai ca fără corpul cu care mă mișcam de obicei.

Ca un nebun am apucat de pătură și am încercat să o trag la o parte, să dezvelesc arătarea din pat. Dar toată silința mea nu a avut ca rezultat nici cea mai mică adiere de aer, în acea încăpere mică.

Plin de dezamăgire am căzut în cele din urmă jos, în fața patului. Sau mai bine zis, am făcut aceasta în spirit: în realitate, ce era acolo nu avea legătură cu aceasta ființă a mea netrupească. Acolo, chiar acolo se afla înfățișarea și substanța mea, dar atât de îndepărtată de mine de parca am fi locuit pe planete diferite. Era aceasta moartea?... Despărțirea unei părți a personalității de restul?

Nu eram sigur în această privință. Lumina în încăpere a început să se schimbe; deodată am remarcat că se făcea mai

multă lumina, mult mai multă lumină decât era înainte. M-am întors spre veioza, care era pe noptiera. Cu siguranță ca un singur bec de 15 wați nu putea da atâta lumina.

Eram plin de uimire în timp ce lumina devenea tot mai puternică. Ea venea de nicăieri și părea că este, în același timp, peste tot. Toate lămpile acestei stații nu puteau da atâta lumina. Toate lămpile din lume nu o puteau face! Era imposibil de luminos, era lumina unui milion de aparate de sudat, care funcționau toate deodată. Și în mijlocul uimirii mele îmi veni un gând prozaic, care s-a născut probabil din lecțiile de biologie anterioare la universitate. „Ce bucuros sunt ca acum, în acest moment nu am ochi fiziologici”, mă gândeam eu, „Aceasta lumina ar putea distruge retina ochiului într-o zecime de secunda.>

Nu, m-am corectat pe mine însumi, nu lumina.

El!

El era prea luminos, pentru a putea privi la El. Fiindcă acum am realizat că nu era lumina, ci un om, acela care a pășit în încăpere sau, mult mai mult, un om din lumina, chiar dacă aceasta era tot atât de puțin posibil pentru mintea mea ca și intensitatea de nedescris a luminii, care era expresia chipului Său. În clipa în care L-am observat, s-a format în simțul meu un

ordin, ca de la sine.

„**Scoală-te**”! Cuvintele veneau din interiorul meu și totuși, aveau o autoritate cum n-au avut gândurile mele niciodată. Eu am sărit în picioare și, în timp ce făceam aceasta, am aflat un lucru nemaipomenit: **„Tu ești în prezenta Fiului lui Dumnezeu”**.

Și iarăși s-a format în mine o închipuire ca de la sine, dar nu ca un gând sau o speculație. Era un fel de cunoaștere, dintr-odată și desăvârșită. Eu știam despre El și alte realități. Acel unic lucru, de exemplu, ca El era ființă omenească cea mai desăvârșită pe care am întâlnit-o vreodată. Dacă acesta era Fiul lui Dumnezeu, atunci, numele Lui era Iisus. Dar... acesta nu era acel Iisus din cărțile mele de duminică. Acel Iisus era amabil, prietenos și înțeleghător. Această persoană însă, era El singur putere, mai bătrân decât toții vecii și totuși, mai modern decât orice persoană pe care am întâlnit-o vreodată.

Mai presus de toate, știam cu aceeași minunată cunoaștere interioară, ca acest bărbat mă iubește. Mult mai mare decât puterea care izvoră din prezenta Sa, era dragostea necondiționată. O dragoste dincolo de închipuirile mele cele mai adânci. Aceasta dragoste cunoștea toate mișcările mele în care nu era dragoste – suferințele cu mama mea vitregă,

temperamentul meu exploziv, gândurile sexuale pe care nu le puteam tine sub control, fiecare gând rău și egoist cu punerea lui în fapta, deja din ziua când m-am născut – și totuși, El mă accepta și mă iubea așa cum eram eu.

Dacă eu spun ca El știa totul despre mine, atunci aceasta era, pur și simplu, un fapt vizibil. Fiindcă, concomitent cu prezenta Lui strălucitoare – dacă povestesc despre aceasta, trebuie să descriu amândouă lucrurile ca atare – a apărut în acea încăpere fiecare episod separat, a vieții mele. Totul s-a întâmplat în jurul meu, era pur și simplu prezent, în plina vedere, în același timp și curgător, de parcă s-ar putea petrece totul în același timp.

Cum de erau acestea posibile, nu știu. Niciodată mai înainte n-am strâns o experiență într-un asemenea spațiu, în care eu păream să mă aflu acum. Camera mica cu un singur pat era încă vizibila, dar nu ne mai înconjura. Dimpotrivă, în jurul nostru, în toate părțile, era ceva ce puteam să numesc ca fiind un fel de pictura pe perete – numai ca figurile erau tridimensionale, ele se mișcau și vorbeau.

Și multe dintre aceste chipuri erau, se pare, eu însumi. Speriat, mă uitam la mine cum stăteam în fața tablei în clasa a-3-a. Cum mi-am primit insigna de vultur de la grupa mea de

cercetași. Cum l-am împins pe tata Dabney pe coridorul de la Moss Side. Eu m-am văzut pe mine ca fiind un bebeluș micuț de un kilogram și jumătate, care încerca să inhaleze aer în incubator. În același timp (nu părea să fie un timp mai devreme sau mai târziu) am văzut cum am fost eliberat prin cezariana din pânțele femeii aceleia tinere, dar bolnave și pe moarte, pe care nu am văzut-o niciodată.

Eu m-am văzut pe mine, fiind cu puține luni mai în vârstă, cum stăteam pe genunchii unei femei prietenoase cu ochelari având rama argintie și cu un nas strâmb. Fetița aceea mica de trei anișori, care se juca pe pământ lângă noi, trebuia să fie Mary Jane, cu toate că nu-mi puteam aminti de ea la acea vârstă. Dar doamna Williams arata tot așa, cum eu o cunoșteam. Ea apărea în multe din aceste scene; cu o expresie de dor de mult uitata, am văzut cât de mult o iubeam.

În același timp, cu aceste scene am văzut cum tata a adus la Moss Side o brunetă subțire și fără vlagă; femeia pe care el voia s-o ia de nevasta. Eu m-am văzut pe mine și pe Mary Jane la mutarea noastră în casa 4306 la Brook Road, m-am văzut pe mine stand înfricoșat în bucătărie, plin de dorința de a mă duce afară, dar și plin de spaima din cauza băiatului care locuia lângă noi.

Lângă scenele frumoase existau și scene îngrozitoare. Eu priveam la mine cum mă bătea băiatul acela, priveam la umilință mea, pe când sora mea ieșea grăbită din casa pentru a continua lupta, pentru mine. Mă vedeam plângând când tata își lua rămas bun de la noi pentru a pleca o săptămână, două săptămâni, o lună, după care a fost luat pentru totdeauna de la noi.

O mare greutate s-a format, la început, în mine. M-am văzut întorcându-mă de la fata mamei mele vitrege, când ea se apleca peste mine pentru a-mi da pupicul de noapte bună și am văzut chiar gândul în sine: „eu nu o voi iubi niciodată pe aceasta femeie. Mama mea a murit. Doamna Williams a plecat. Dacă o iubesc, și ea mă va părăsi”. M-am uitat cu insistență la mine când aveam vârsta de zece ani, și stăteam în fața aceleiași mese de bucătărie, în timp ce tata s-a dus la spital pentru a aduce acasă pe mama și pe noul nostru frate Henry. Eu m-am văzut pe mine, cum, înainte de a-l vedea, m-am decis, ca nu îmi va plăcea acest nou venit.

Erau și alte scene, sute, mii toate luminate de lumina arzătoare, într-o stare în care părea ca timpul stătea pe loc. În timpul obișnuit ar fi fost nevoie de săptămâni numai pentru a arunca o privire superficială peste acele multe întâmplări și totuși am avut impresia ca treceau numai minute.

Am observat cum ne-am mutat; în acel an am împlinit 12 ani. Era o casă nouă în vestul Richmondului. Am văzut bicicleta cea nouă, pe care mi-au dăruit-o tata și mama Dabney și m-am văzut trecând de o mie de ori peste podul de cale ferată, pentru a-i vizita la Moss Side.

M-am văzut în acea după amiaza când, venind acasă pe partea dinspre vest, am găsit pe drum bucăți de lemn de balsam. Era tot ce mai rămăsese din modelul mare de avion, pe care l-am lipit bucata cu bucata. Eu m-am văzut nervos pe Henry care avea trei ani și care a recunoscut aceasta fapta violenta și am văzut și împietrirea mea proprie în decursul timpului, când m-am retras supărat în fața întregii familii.

Acolo erau episoadele din anii mei de liceu – întâlniri cu fete, examene de chimie sau când am alergat cel mai repede o mila, din toată școala. Am văzut sfârșitul liceului, m-am văzut intrând în universitatea din Richmond. Și în tot acest timp, am văzut inflexibilitatea mea fata de mama, de fratele meu Henry și chiar fata de micuța Bruce Gordon. Am văzut cum tata a venit acasă în uniforma de maior, m-am văzut pe mine mergând la posta pentru a mă înscrie în stagiul militar. Am observat instrucția de pe Câmp Lee și am observat cum m-am urcat alături de sute de recruți, în trenul spre Camp Barkley.

Fiecare parte a unei vieți de 20 de ani se putea vedea. Binele, răul, momentele de glorie sau ceea ce era rușinos. Și cu vederea aceasta atotcuprinzătoare, s-a format o întrebare. Ea era de fata în fiecare scena și la fel ca și scenele, ca atare, părea să fie comandata de lumina de viață de lângă mine.

Ce ai făcut din viața ta?

Era clar, că nu era o întrebare de felul celor care urmăresc o informație, fiindcă ce am făcut din viața mea era limpede. În orice caz, apelarea totala, detaliata și perfecta a trecutului venea de la El, nu de la mine. Eu nu mi-aș fi putut aminti nici măcar o zecime din ce am văzut, înainte de a-mi arata El.

Ce ai făcut din viața ta?

Părea să fie o întrebare, care caută valorile, nu faptele ca atare. Ce ai făcut tu cu timpul prețios, ce ți s-a dat? Și la această întrebare atotiluminatoare, care s-a format din întâmplările acelea normale a unei vieți de adolescența aproape tipice, viața mea s-a arătat nu numai plictisitoare, ci chiar fără sens. N-am făcut nimic ce putea rămâne, nimic important? Disperat am căutat ceva ce putea părea prețios în lumina acelei realități strălucitoare.

Chiar că nu se aflau păcate spectaculoase, ci mai mult tainele sexuale ascunse a celor mai mulți adolescenți. Dar chiar

dacă nu se aflau adâncimi groaznice, nu existau nici înălțări extraordinare. Numai o îngrijire fata de mine fără sfârșit, fără un orizont mai larg și o mare nemulțumire. Nu m-am interesat de nimic dincolo de interesele momentane? N-am făcut eu niciodată ceva ce alți oameni ar recunoaște ca fiind important? În sfârșit mi-am amintit ceva, cel mai mareț moment al vieții mele:

— „Eu am primit decorația de cercetaș „Eagle Scout”.

Și iar păreau să se răspândească cuvinte de la prezenta de lângă mine.

Aceasta te onorează pe tine.

Era adevărat. Eu puteam să mă văd pe mine însumi, cum stăteam în mijlocul cercului de decorații, înroșit de mândrie, ochii familiei mele și a prietenilor mei ațintiți spre mine cu respect. Eu, eu, eu – întotdeauna în centrul atenției. Nu exista un timp în viața mea, în care m-am interesat mai mult de altcineva?

M-am văzut la 11 ani mergând în fața, în timpul rugăciunilor la biserică, pentru a-l ruga pe Iisus să devină Domnul vieții mele. Dar am văzut cum prima euforie s-a transformat repede în rutina dobitoceasca: în mersul la biserica duminica. Mult mai rău, am văzut mulțumirea și respectul de sine cu care mă duceam acolo. Eu eram mai bun decât copiii

care nu veneau la biserică. Eu eram chiar mai bun decât mulți dintre aceia care veneau: siguranța mea referitoare la vizitele regulate, o dovedește.

Am început a arăta spre cursurile mele pregătitoare pentru medicina, cum voiam să devin doctor pentru a ajuta pe alți oameni. Dar, vizibil, pe lângă scenele din clasă mai erau acel Cadillac și avionul privat... Gândurile erau, de buna seamă, tot așa de vizibile ca și faptele, în fața luminii atotcuprinzătoare.

Și deodată, s-a format o rezistență în mine împotriva întrebării însuși. Nu era drept. Bineînțeles, că nu am făcut nimic din viața mea! Nu am avut timp. Cum se poate judeca o persoană care nu a început încă bine viața? Oricum, răspunsul n-a conținut niciun pic de judecată. Moartea venea cu nemărginită dragoste și putea să vină la orice vârstă.

Bineînțeles. Eu știam că mor bebeluși și copii mici. Și totuși, m-am gândit mereu că mi s-ar cuveni cumva o viață lungă.

— „Ce se întâmplă cu banii de asigurare, pe care trebuie să-i primesc la șaptezeci de ani? „Aceste cuvinte veneau la suprafață încă înainte de a le putea retine, în această realitate stranie, în care dialogul se făcea prin gânduri în loc de vorbe. Înainte cu câteva luni îmi încheiasem asigurarea standard de

viață, care s-a oferit în cadrul armatei. M-am gândit eu, oare, în subconștientul meu, ca aceasta hârtie ar putea garanta chiar viața însăși? Și dacă am presupus mai înainte ca în prezenta de lângă mine se putea găsi bucurie, acum eram sigur de aceasta: strălucirea părea să vibreze și să licărească într-o formă de râset sfânt – nu râdea de mine și de prostia mea, nu un râset batjocoritor, ci unul vesel, care părea să spună ca, în ciuda tuturor greșelilor și tragediilor, încă mai rămânea bucuria.

Și sub influența acestui râset, am constatat că eu eram acela care judeca așa de sever stările de fapt din jurul nostru. Eu eram cel care le-am recunoscut ca fiind ne semnificative, egoiste și fără importanță. Niciun fel de condamnare nu venea de la slava aceea care mă înconșura. El nu mă muștra, nu îmi reproșa nimic. El... mă iubea pur și simplu. El umplea toată lumea cu persoana Sa și totuși, oare, cum se apropia de mine personal?... Aștepta un răspuns la întrebarea care încă plutea în aer.

Ce ai făcut din viața ta? Ce îmi poți arata?

Eu înțelesesem deja ca primele mele eforturi nebunești de a da un răspuns impresionant, țineau de o intuiție greșită. El nu întreba ce fel de performante am făcut și ce decorații am primit.

Întrebarea avea de-a face cu dragostea, precum tot ce emana din El. **Cât ai iubit în viața ta? Ai iubit pe alții,**

precum te iubesc eu? În totalitate? Necondiționat?

Când am auzit întrebarea cu acest înțeles, mi-am dat seama cât de neînțelept era să găsesc un răspuns în jurul meu. De ce? Eu n-am cunoscut dragostea așa cum ea mi se arata acum. Cineva ar fi trebuit să-mi fi spus asta, m-am gândit eu dezamăgit!... Un bun prilej de a descoperi ce înseamnă o viață de om – așa cum as ajunge la examenul final și as constata că sunt examinat la o materie pe care n-am studiat-o niciodată. Dacă aceasta este esența tuturor lucrurilor, de ce nu mi-a povestit nimeni despre ea?

Însă, cu toate că acest gând s-a născut din compătimirea și scuza mea de sine, răspunsul nu conținea nicio mustrare, ci numai râsetul ascuns, ceresc, în spatele cuvintelor:

Eu ți-am spus.

Dar cum? Încă mă mai străduiam să am dreptate. Cum putea El să-mi fi spus de aceasta și eu să nu fi ascultat?

Eu ți-am spus aceasta cu viața pe care am trăit-o. Eu ți-am spus-o cu moartea prin care am murit. Și dacă mă urmezi, vei vedea mai multe...

Deodată am remarcat că plecăm de acolo. Nu mi-am dat seama că am părăsit infirmeria, dar acum nu o puteam vedea nicăieri. Scenele vii din viața mea, care mi se arătaseră, au

dispărut și ele; dimpotrivă, noi păream să ne aflăm sus peste pământ și ne mișcăm cu mare viteză spre o lumina îndepărtată.

Nu era ca și călătoria în afara corpului meu, pe care am trăit-o mai devreme. În momentele acelea m-au stăpânit propriile mele gânduri. Atunci mi s-a părut ca alunecam peste fata pământului. Acum ne aflăm la mai mare înălțime, în timp ce eu priveam la El cum împărțea porunci și acum călătoria noastră nu mai părea să fie străină sau înfricoșătoare.

Punctul îndepărtat se dezvolta și deveni un oraș mare, spre care părea că ne îndreptăm. Încă mai era noapte, dar fumul ieșea din hornurile fabricilor și în multe clădiri ardea lumina la fiecare etaj. În spatele luminii se afla un ocean sau un lac mare; putea să fie Boston, Detroit sau Toronto, sigur nu un loc pe care l-am văzut vreodată, dar era în mod cert, după cum gândeam eu, când ne-am apropiat destul de mult pentru a vedea străzile aglomerate, un oraș în care industria de război lucra fără încetare.

Chiar ca străzile erau nemaiîntâlnit de aglomerate. Exact sub noi mergeau pe trotuar doi oameni în aceeași direcție și, o clipă mai târziu, au trecut pur și simplu unul prin celălalt. Același lucru se petrecea în imensele fabrici și clădiri cu birouri pe care le puteam recunoaște la fel de ușor ca și străzile – prea

mulți oameni la mașini și birouri. Într-o încăpere stătea un bărbat cărunt în fotoliul sau și dicta o scrisoare într-un cilindru rotitor. În spatele lui stătea, la nici doi centimetri depărtare, un alt om, poate cu zece ani mai bătrân și încercă în repetate rânduri să cuprindă microfonul cu mana, așa de parcă ar fi vrut să-l ia din mana celui alt.

— „Nu”, striga el, „dacă comanzi o sută de gros, vor calcula mai mult. Ia o mie de gros deodată. Pierce ți-ar fi făcut o oferta mai bună. De ce i-ai dat lui Bill aceasta slujba? „El continua fără încetare, îl corecta, îi dădea comenzi, în timp ce bărbatul pe scaun părea să nu-l vadă și să nici nu-l audă.

În repetate rânduri vedeam acest fenomen: oameni care nu erau conștienți de prezenta altora, care se aflau direct lângă ei. Am văzut un grup de muncitoare care s-au adunat în cantina. Una din ele, i-a cerut alteia o țigară, i-a cerșit-o de-a dreptul, de parca și-ar fi dorit-o mai mult decât totul de pe lume. Dar cealaltă, care vorbea cu prietenele ei, nici măcar nu era atentă la ea. Ea a luat un pachet de țigări din îmbrăcămintea sa de lucru și, fără a-i oferi nimic celei care întindea mana spre țigări într-un mod atât de pătimăș, își lua una și o aprinse. Conștientă de scopul său, ca un șarpe care se târăște înainte, femeia care nu fusese luată în seama întindea mana spre țigară aprinsă din gura

celeilalte. Și iarăși o întindea. Și iarăși...

Am observat ca ea era incapabilă să prindă țigară, ceea ce a trezit în mine o amintire cam înspăimântătoare. M-am gândit la cablul de sprijin al stâlpului de telefon, la umezeala din patul din infirmerie. Mi-am amintit cum am strigat la omul acela care nu s-a întors să mă privească. Și atunci mi-am amintit de oamenii din acest oraș, care încercau degeaba să atragă atenția asupra lor și care mergeau pe trotuar fără a lua spațiul în stăpânire. Mai mult ca sigur, aceste persoane erau în aceeași stare, în afara corpului, ca și mine.

Ca mine, de fapt, ei erau morți.

Dar era un lucru foarte diferit fata de ce mi-am închipuit eu despre moarte. Priveam ținta la o femeie de aproximativ 50 de ani care urmarea pe strada un bărbat de aceeași vârstă. Ea părea plină de viață, agitata și în lacrimi, numai ca bărbatul căruia îi adresa cuvintele pătrunzătoare, uitase de existența ei.

— „Tu nu dormi destul. Marjorie te comanda prea mult. Știi ca tu n-ai fost niciodată puternic. De ce nu porți un fular? Nu trebuia niciodată să te fi însurat cu o femeie care se gândește numai la ea”. Ea spunea multe, mult mai multe și din unele cuvinte pe care le-am auzit, am tras concluzia ca ea era mama lui, chiar dacă păreau să fie aproape de aceeași vârstă. De când

îl urma ea pe acest drum?... Era acesta un fapt ce caracteriza moartea – să fi continuu invizibil pentru cei în viață și totuși, mereu încurcat în treburile lor?

— „*Să nu va strângeți comori pe pământ! Fiindcă acolo unde vă este comoara, acolo este și inima voastră!*” „Eu n-am fost niciodată foarte bun în învățarea pe de rost a pasajelor biblice, dar cuvintele lui Iisus din predica de pe munte îmi cutremurară mintea ca un șoc electric. Probabil ca acești oameni netrupești – omul de afaceri, femeia care cerșea o țigară, mama aceea – aveau inimile lor încă în cele pământești, chiar dacă ei nu puteau păstra contactul în continuare cu pământul. Sunt și eu tot așa?... Tremurând m-am gândit la decorația de cercetaș. La Phi-Gamma. La instruirea mea în cele ale medicinei. Era inima mea, punctul de reper al ființei mele, îndreptată spre lucruri ca acestea?

Îndreaptă-ți ochii spre mine, așa mi-a spus Iisus înainte de a începe aceasta călătorie ieșită din comun. Și dacă eu făceam acest lucru, frica mea dispărea. Dispărea dacă mă uitam la El, chiar dacă rămânea deschisă întrebarea aceea îngrozitoare. Fără El și prezenta Lui, n-aș fi îndurat ce îmi arata El. Repede ca gândul, noi călătoream din oraș la alt oraș, probabil pe pământ cunoscut, cel puțin pe o parte a pământului – Statele Unite și

Canada probabil... Simțeam acum ca și miile de ființe netrupești se afla în acest spațiu „normal” pentru ele. Într-o casă, un bărbat tânăr urmarea pe altul mai bătrân dintr-o încăpere în cealaltă. „Îmi pare rău, tata! „spunea el încontinuu. „Nu am știut că o îndurerez pe mama atât de tare! Nu mi-am dat seama că nu e bine așa”.

Deși eu îl puteam auzi, foarte limpede, era clar ca bărbatul cu care vorbea, nu-l înțelegea. Bărbatul bătrân ducea otrava într-o încăpere, în care stătea în pat, o femeie mai în vârstă. „Îmi pare rău tata „Spuse iar bărbatul tânăr. „Îmi pare rău, mama. „Fără încetare, iar și iar, el vorbea unor urechi care nu-l puteau auzi.

Fără să fi înțeles nimic, m-am întors spre strălucirea de lângă mine. Dar, deși simțeam cum milostivirea Lui curgea în încăpere asemenea unui fluviu, simțurile mele nu se luminau cu înțelegere. De câteva ori ne-am oprit în fața unor scene asemănătoare. Un băiat urmarea o tânără adolescenta prin holurile unei scoli: „Îmi pare rău, Nancy! „O femeie de vârstă mijlocie îl ruga pe un bărbat cărunt s-o ierte. „De ce le pare atât de rău, Iisuse? „il întrebăm eu. „De ce nu încetează să mai vorbească cu oameni care nu-i înțeleg?”

De la lumina de lângă mine veni gândul: **ei sunt**

sinucigași, legați de consecințele faptei lor.

Acest gând m-a șocat, deși știam ca venea de la El și nu de la mine, fiindcă nu am mai văzut în continuare nicio scena de asemănătoare, așa că mi s-a părut că am învățat adevărul pe care El voia să mă învețe.

Treptat, am mai observat și altceva. Toți oamenii vii pe care i-am văzut, erau înfășurați cu o strălucire slabă, cam ca un câmp electric, pe suprafața corpului lor. Aceasta strălucire se mișca când ei se mișcau, ca o a doua piele, ca o lumina ștersă de-abia vizibilă.

Mai întâi am crezut că este o strălucire reflectată ca dintr-o oglindă și care provine de la persoana de lângă mine. Dar clădirile, în care pășeam nu o reflectau și nici lucrurile neînsuflețite. Și atunci am descoperit că nici ființele fără trup nu o reflectau. Și am descoperit că până și propriul meu trup fără substanța era fără această înfășurare strălucitoare.

În punctul acesta, lumina m-a condus în interiorul unui bar murdar, în apropierea unei, cum se părea, mari întruniri marinărești. O grămadă de oameni, mulți dintre ei marinari, stăteau câte trei la bar, pe când alții se înghesuiau spre pereți șezând în grupuri, în jurul unor mese de lemn. Deși unii beau bere, se părea că cei mai mulți dintre ei turnau pe gura atât de

mult whisky, cât puteau umple paharele doi barmani transpirați.

După aceea am observat ceva ieșit din comun. Un număr de bărbați care stăteau la bar, păreau să nu fie în stare să ducă paharele la buzele lor. Iar și iar observam cum ei întindeau mâinile spre paharele lor, cum mâinile lor treceau prin paharele masive, prin mesele de bar de lemn greu, prin brațele și trupurile băutorilor din jurul lor.

Și acești bărbați, așa se putea observa la fiecare, n-aveau acea înfășurare luminoasă cu care erau înfășurați ceilalți.

În consecință coconul acela de lumina trebuia să aparțină numai trupurilor vii. Morții, adică noi, care pierduserăm materia noastră tare, pierdusem, de asemenea, și aceasta „a doua piele”. Și era limpede ca numai oamenii aceștia vii, care erau înconjurați de aceasta lumina beau în realitate, discutau și ciocneau însetați paharele unul cu altul.

Ei nici nu vedeau ființele acelea deznădăjduite, însetate și fără trup, nici nu simțeau întinderea nebunească a mâinilor acelea, pentru a prinde unul dintre pahare. (Deși îmi era limpede, uitându-mă la ei, ca acele ființe fără trup îi puteau vedea și auzi pe ceilalți. Tot mereu apăreau certuri nervoase din pricina paharelor, pe care niciunul din ei nu le putea duce la buze.) Eu eram de părere că am văzut deja beții grele la

petrecherile asociației studențești din Richmond, dar ce am observat la acel bar din partea civililor și militarilor, punea tot ce am văzut până acum în umbră. Am observat cum un marinar tânăr s-a sculat clătinându-se, de pe scaunul de la bar, a mers doi sau trei pași înainte și a căzut greu la pământ. Doi dintre colegii lui au pus mâinile pe el și l-au tras din acel loc.

Dar nu la aceasta m-am uitat eu. Am privit cu minunare cum coconul luminos din jurul marinarului s-a deschis, pur și simplu. El s-a despicat peste capul lui și a început să se curăță, de la cap până la umeri. În același timp, mai repede decât am văzut vreodată pe cineva mișcându-se, una din ființele acelea netrupești s-a repezit peste el – una din ființele acelea, care stăteau mai înainte la o masă din bar. Ca o umbră însetată ea își petrecuse un timp alături de marinari și urmărise lacoma, fiecare înghițitură a tânărului bărbat. Acum se aruncase asupra lui, ca un răpitor asupra prăzii.

O clipă mai târziu, figura săritoare a dispărut, ceea ce mi-a pricinuit o mare uimire. Aceasta s-a petrecut încă înainte ca cei doi bărbați să tragă încărcătura lor inconștientă într-o parte, de lângă picioarele celor care stăteau la bar. Am văzut foarte clar cum, pentru un scurt moment, când l-au sprijinit pe marinar la perete, din două persoane distincte, a fost numai o persoană

acolo.

Încă de două ori s-a repetat aceeași scena, în timp ce eu priveam surprins la ei. Un bărbat a căzut inconștient, înfășurarea din jurul lui s-a rupt cu viteza fulgerului, iar una din ființele netrupești a dispărut pentru a se arunca prin deschizătură acesteia, de parcă ar fi intrat în cealaltă ființă.

Era oare înfășurarea luminoasă ceva ca un fel de platoșă? Era ea o protecție împotriva ființelor netrupești ca mine? Era de presupus ca aceste creaturi ireale au avut cândva corpuri tari, precum am avut și eu odată. Am bănuir ca în timpul cât ele au fost încă în trupurile lor, și-au format o dependentă de alcool, care a trecut peste aspectul fizic, ajungând până la acel psihic, ba chiar spiritual. Atunci când și-au pierdut trupurile, ele au fost îndepărtate pentru totdeauna de la ceea ce și-au dorit permanent, cu excepția situațiilor în care ele reușesc să se mai afle, pentru scurt timp, în alte trupuri.

O veșnicie ca aceasta – gândul mă înspăimântă ca un duș rece – trebuie să fie, într-adevăr, un fel de iad. Dacă m-am gândit vreodată la aceasta, atunci mi-am închipuit iadul ca fiind un loc arzător sub pământ, unde vor arde pentru totdeauna oameni rai, așa ca Hitler. Dar cum ar fi dacă ar exista un nivel al iadului chiar aici, pe suprafața pământului – nevăzut și nebănuir

de cei în viață, care se afla în același spațiu? Cum ar fi dacă acesta ar însemna să rămâi pe pământ, dar nefiind niciodată în stare să intri iar în contact cu el? M-am gândit la acea mama a cărei fiu n-o putea auzi. La femeia care își dorea o țigară. M-am gândit la mine mânat de dorința de a ajunge la Richmond, fără să fiu capabil să mă fac văzut sau să pot primi ajutor. Plin de dorințe, arzând de cerințe și totuși fără putere – aceasta ar putea fi într-adevăr iadul.

Nu „ar putea fi”, am descoperit deodată. Acesta este. Acesta era iadul, iar eu însumi eram o parte integrantă din el, la fel de mult ca și celelalte creaturi fără trup. Murisem. Îmi pierdusem trupul meu pământesc. Acum existam într-un spațiu, în care nu voi găsi niciun fel de atenție.

Dar dacă acesta de aici era iadul, dacă aici nu era nicio speranță, de ce era El atunci lângă mine? De ce îmi bătea inima plină de bucurie, totdeauna când mă uitam la El?... Fiindcă într-o formă atotcuprinzătoare, El era aspectul cel mai important al acestei călătorii. Toate imaginile și șocurile care mă atingeau, nu erau nimic în comparație cu importanta Lui care se manifesta. Și astfel, într-un mod foarte simplu, m-am îndrăgostit de persoana de lângă mine. În orice direcție mă uitam, El rămânea adevăratul punct de reper al atenției mele. Și nimic din

ceea ce am văzut, de altfel, nu s-a comparat cu El.

Și încă ceva m-a flatat. Dacă eu puteam să-l văd, de ce nu-l puteau vedea toți ceilalți? El era prea luminos ca să fi putut privi la El ochi trupești – de asta mi-am dat seama imediat. Dar cu siguranță ca oamenii în viață cu care ne-am întâlnit trebuiau, totuși, să simtă raiul iubirii, care îi întâmpină ca o căldură a unui foc imens.

Și ceilalți care nu mai aveau ca și mine ochi normali, care să poată fi distruși, trebuiau totuși să simtă dragostea arzătoare și milostivirea din mijlocul lor... Cum ar fi putut să treacă cineva cu vederea ceva care îl întâmpină mai aproape și mai luminos decât soarele la amiaza?

Excepție făcând faptul că...

S-a putut întâmpla pentru prima dată când m-am gândit la aceasta... s-a putut întâmpla în acea zi, ceva mult mai important decât am crezut eu până acum... atunci când am mers la vârsta de 11 ani în fața altarului bisericii. Era posibil, ca eu, într-adevăr, să mă fi „născut din nou”, așa cum zicea pastorul la predica – cu darul unor ochi noi... chiar dacă nu înțelegeam nimic din asta.

Sau l-ar fi putut vedea și ceilalți dacă atenția lor nu ar fi fost fixată pe lucrurile lumești pe care le-au pierdut... „Unde

este inima voastră... „Atâta timp cât inima mea a fost fixata pe faptul ca, trebuia să merg într-o anume zi la Richmond, nu am fost în stare să-l văd pe Iisus. Poate că putem să-L alungam din cercul nostru vizual, dacă punctul principal al atenției noastre este fixat pe altceva...

Ne aflam iar în mișcare. Am părăsit portul de marina militară și împrejurimile lui, cu străzile murdare și birturile lui și ne aflam acum la marginea unei câmpii netede și imense, într-o dimensiune în care călătoria părea să nu coste niciun fel de timp. În timpul călătoriei noastre am vizitat locuri unde morții și vii trăiau umăr la umăr unul cu celălalt: unde pluteau în aer chipuri fără trupuri, cu totul neobservate de cei vii, pluteau peste oamenii și lucrurile pământești, spre care erau îndreptate dorințele lor.

Oricum, chiar dacă eram, în mod vizibil, încă undeva pe suprafața pământului, nu puteam acum zări, niciun bărbat sau o femeie vie. Câmpia fermenta, era chiar plină cu hoarde de ființe netrupești; nicăieri nu se putea vedea o persoană pământească înfășurată cu lumina. Se pare ca toate aceste mii de oameni nu mai aveau trup, cum eram, de altfel, și cazul meu. Ele erau cele mai dezamăgite, mânioase și mizerabile ființe pe care le-am văzut vreodată.

— „Doamne Iisuse! „strigam eu. „Unde suntem?”

Mai întâi m-am gândit, că ne uitam pe un câmp de bătălie: peste tot erau oameni blestemați să ducă o luptă unul cu altul: ei se îndoiau, se loveau și se băteau ca sălbaticii. Acesta nu putea fi însă un război din zilele noastre, fiindcă nu existau nici tancuri și nici armament. Nici vreun fel de arma nu am văzut, când m-am uitat mai îndeaproape, ci numai mâini și picioare goale și dinți. Și atunci am observat ca nimeni nu se rănea. Nu curgea sânge, pe pământ nu erau întinse trupuri, lovitura care trebuia să-l distrugă pe adversar, îl lasă în aceeași stare de mai înainte.

Cu toate că, aparent, ei stăteau unul peste celălalt, era ca și cum fiecare ar fi lovit în aer; în cele din urmă mi-am dat seama că ei nu se puteau atinge cu adevărat, deoarece nu posedau trupuri. Ei nu puteau ucide, cu toate că aveau această dorință, căci victimele lor erau deja moarte. Și tot așa ei se avântau, unul împotriva celuilalt, în nebunia lor neputincioasă.

Dacă am presupus mai înainte că am cunoscut iadul, acum eram sigur de aceasta. Pana în aceasta clipa am privit la mizeria care consta în a fi legat de lumea pământească, la care nu mai eram părtaș. Acum am văzut că sunt și alte forme de lanțuri. Aici nu erau oameni sau lucruri din substanțe tari, care să poată

lega sufletele. Aceste creaturi păreau să fie legate de obiceiurile simțurilor și ale emoțiilor, de ura, desfrâul, gândurile și închipuirile lor distrugătoare.

Mai urate decât loviturile cu piciorul și mușcăturile pe care și le adresau reciproc, erau agresiunile sexuale, pe care mulți dintre ei le arătau prin pantomime aprinse. Perversiuni la care nici n-am visat vreodată, s-au încercat zadarnic în jurul nostru. Era imposibil să spui dacă urletele dezamăgite care ajungeau la noi erau sunete adevărate sau numai ecouri ale gândurilor disperate. În această lume fără trup, totul părea să fie tortura. Ceea ce gândea cineva [...] era imediat vizibil pentru toți din jurul lui, mai complet decât ar fi putut exprima cuvintele, mai repede ca sunetul.

Iar gândurile care erau schimbate de unii cu alții aveau de-a face cel mai mult cu cunoștințele superioare, cu abilitatea sau cu trecutul gânditorului. „Doar ți-am spus! „Am știut asta dintotdeauna! „Nu te-am avertizat?! „Un urlet, care se auzise în ecou. Cu un simțământ de reala familiaritate mi-am recunoscut propria gândire. Acesta eram eu, propria mea voce – cinstitul, purtătorul de decorații, omul care mergea la biserică. La vârsta de 20 de ani nu îmi formasem încă adevărata patima trupească, nu ca acele ființe pe care le-am văzut încercând să ajungă mai

aproape de bar. Dar în aceasta nebunie de invidie și importanta a propriei persoane, m-am auzit pe mine însumi și încă foarte bine.

În ciuda acestui fapt, nu venea nici de data aceasta o judecată hotărâtoare de la prezenta de lângă mine, ci numai compătimire fata de aceste creaturi nefericite, care îi frâneau inima. Cu siguranță nu era voia Lui aceea ca cineva să se afle în acest loc.

Ce altceva – ce îi ținea în acest loc? De ce nu se scula, pur și simplu, fiecare și pleca? Eu nu puteam vedea niciun motiv pentru care acea persoană care era bătută de bărbatul cu fata desfigurata, să nu plece de acolo pur și simplu. Sau de ce nu pleca fata aceea tânără la o distanță de o mie de mile de cei care loveau ca nebunii cu pumnii lor ireali în ea. În realitate, acești oameni nebuni nu puteau să le rețina pe victimele lor. Nu existau garduri. Se părea ca nimic nu-i oprea să plece pur și simplu de acolo.

Poate dacă... poate dacă, nu exista „singur” în această sferă a ființelor netrupești. Niciun colț privat într-un univers în care nu erau ziduri. Niciun loc care să nu fi fost ocupat de alte ființe a căror prada puteai deveni pentru totdeauna. Cum ar fi, m-am gândit eu, într-o panica care m-a cuprins brusc, dacă ar trebui să

trăiesc acolo pentru totdeauna, acolo unde gândurile mele cele mai private n-ar mai fi fost deloc private? Fără a le putea ascunde, fără nicio posibilitate de a ascunde cine sunt eu, ci fiind numai ceea ce eram cu adevărat. Ce povara imposibilă de purtat!... Exceptând situația în care, fiecare din cei aflați în jurul meu ar fi avut același gânduri... Exceptând faptul că ar fi fost un fel de alinare, dacă aş fi simțit și pe ceilalți la fel de scârboși ca mine și dacă nu ne-ar mai fi rămas nimic altceva de făcut, decât să aruncăm cu veninul nostru unul într-altul...

Poate ca acesta era răspunsul la realitatea acestei câmpii îngrozitoare. Poate ca fiecare din aceste creaturi a căutat, timp de eoni sau poate secunde, prezenta și compania celor la fel de mândri și de plini de ura ca și ea, înainte de a intra împreună cu aceștia în societatea blestemaților.

Poată ca nu Iisus era cel care i-a părăsit, ci ei singuri au fost aceia care au fugit din lumina, îndreptându-se către întuneric. Sau... erau ei cu adevărat așa de singuri, cum păreau să fie la început? Încet, am constatat că se putea găsi și altceva pe aceasta câmpie a ființelor care se luptau unele cu altele. Am simțit aceasta de la bun început, dar un timp îndelungat nu l-am putut recunoaște. Când am fost în stare să recunosc acel lucru, el m-a copleșit ca o lovitură amețitoare.

Peste toată câmpia aceea trista pluteau chipuri, care păreau să consiste din lumina. Mărimea și strălucirea lor orbitoare m-au oprit să le pot recunoaște mai înainte. Acum, după ce ochii mei s-au fixat asupra lor, am putut constată că aceste chipuri nemăsurate se aplecau peste acele creaturi mici de pe câmpie și poate chiar vorbeau cu ele.

Erau oare, aceste ființe strălucitoare, îngerî? Era lumina de lângă mine tot un înger?... Dar gândul, care mi s-a implantat în minte atât de insistent în camera aceea mica din lazaret, suna astfel: „Tu ești în prezenta Fiului lui Dumnezeu”. Era, oare, posibil ca fiecare dintre acești răposați mizerabili și nevrednici ca mine, să fie și ei în prezenta Lui? Într-o împărăție în care spațiul și timpul nu se desfășurau după regulile de joc cunoscute mie, nu se putea întâmpla oare ca El să stea lângă fiecare dintre aceștia, așa cum stătea și lângă mine?...

Nu am avut răspuns la aceasta. Tot, ce am putut recunoaște clar, a fost faptul ca, niciuna din aceste ființe certărețe de pe acea câmpie nu a fost părăsită. Cineva era lângă ei, avea grijă de ei și îi slujea. Și tot așa limpede era faptul ca niciunul dintre ei nu știa lucrul acesta. Dacă Iisus sau îngerii lui vorbeau cu ei, cu siguranță, nu-i puteau auzi. Fluviul urii, care ieșea din inimile lor era neobosit; ochii lor erau tot timpul ațintiți spre o persoană

din preajma lor, pentru a o umili. Mi-ar fi fost imposibil să nu recepționez cea mai mare și impresionanta prezenta de pe întreg cuprinsul câmpiei, exceptând cazul în care am privit la ea fără s-o văd.

După ce am recunoscut acele chipuri strălucitoare, am constatat cu mirare ca eu le-am văzut tot timpul, fără a-mi da seama de acest fapt, așa de parca, Iisus îmi putea arata numai cât eram în stare să văd. Îngerii populau orașele și satele pline de viață, pe care le-am vizitat. Ei erau prezenți pe străzile, în fabricile, ba chiar și în acel bar neprietenos, unde nimeni nu a fost conștient de prezenta lor mai mult ca mine.

Și deodată am recunoscut că exista o explicație comuna pentru toate scenele acelea, pe care le-am văzut pana atunci. Era incapacitatea de a fi în stare să-l recunoască pe Iisus. Indiferent că e o cerință trupească, o dorință pământească sau o adâncire în propria ființă – orice pășește în afara luminii Lui creează o despărțire prin care intram în contact cu moartea.

— **6** – Ne-am pus iarăși în mișcare. Sau mai degrabă scena din fata noastră s-a schimbat cumva... Ea s-a deschis. Calitatea luminii era alta, de parca aerul ar fi devenit dintr-odată mai transparent, ceea ce m-a pus în situația de a putea recunoaște ce părea să fi fost aici tot timpul.

Și din nou era de parca Iisus îmi arata numai atât cât puteau cuprinde simțurile mele. Mai întâi îmi arătase o împărăție a iadului, plină de ființe care erau prinse într-o formă de respect de sine. Acum, în spate, dincolo de toate acelea, am început să presimt o împărăție cu totul nouă. Clădiri imense se aflau într-un parc frumos și luminos și se putea constata o formă de înrudire între construcțiile distincte, un anumit model, judecând după forma amplasării lor, ceea ce îmi amintea într-un fel de planul unei universități; cu diferența că era comic să compari ceea ce vedeam eu, cu orice altceva de pe pământ. Era mai degrabă de parca toate școlile și universitățile acestei lumi la un loc ar fi fost numai o reproducere parțială ale acestei realități de aici. Era de parca am fi intrat într-o cu totul alta dimensiune, aproape într-un alt fel de a fi. După gălăgia din orașele din vreme de război și vocile urlătoare de pe câmpie, exista aici o pace atotpătrunzătoare. Atunci când am pășit într-una din aceste clădiri și am mers printr-un hol înalt cu intrări masive era atâta liniște în jurul nostru, încât m-am speriat văzând oameni mergând pe acolo.

Nu puteam spune dacă erau bărbați sau femei, tineri sau bătrâni, pentru ca toți erau îmbrăcați din cap până-n picioare în paltoane cu căciuli largi și ușoare, ceea ce îmi amintea vag de

călugări. Dar atmosfera acestui loc nu era, nici pe departe, ceea ce îmi închipuiam eu despre o mănăstire. Era mai mult un centru de studiu imens, nemărginit, plin de entuziasmul noilor descoperiri. Fiecare om pe lângă care am pășit în holurile largi și pe scările rotunde, părea să fie prins într-o îndeletnicire profunda; nu multe cuvinte se schimbau între ei. Și totuși, nu puteam constata nicio stare de neprietenie din partea acestor ființe, ci mai mult o concentrare propriu-zisă. Orice ar fi fost acești oameni, ei păreau să fie cu totul adânciți într-o uitare de sine – cufundați într-un studiu imens, cu totul peste puterile lor. Prin uși deschise am observat încăperi imense, pline de aparate complicate. Într-una din încăperi, niște persoane cu căciuli se aplecau peste tabele și diagrame complicate sau stăteau lângă tablele de control la locurile lor de munca, deasupra cărora erau aprinse lumini. Eu am fost totdeauna puțin mândru de începuturile studiilor mele științifice. La universitate am avut ca materie de baza chimia, ca materie secundară biologia și am studiat, în afară de acestea, matematica și fizica. Dar dacă cele de aici erau lucrări științifice de o formă oarecare, atunci ele se arătau atât de îndepărtate de ceea ce cunoșteam eu, încât nu puteam desluși nici măcar domeniul de studiu, la care lucrau ei. Eu simțeam, într-un fel, ca aici se făcea un experiment imens

sau poate zeci și zeci de asemenea de experimente.

— „Ce fac ei aici, Iisuse? „am întrebat eu.

Cu toate că din El ardea o cunoaștere ca o flacără de foc – și eu simțeam ca, într-adevăr, toate activitățile pe acest „campus” imens își aveau izvoarele în Dumnezeu – acestea nu luminau nicio explicație pentru simțurile mele. Ca și înainte, dragostea era singura forma de comunicare: consimțământul pentru necunoașterea mea, înțelegerea care împresura toată neînțelegerea mea.

Și încă ceva... în ciuda bucuriei Lui vizibile pentru aceste ființe din jurul nostru, am auzit ca nici acesta nu era ultimul lucru pe care El voia să-mi arate; El voia să-mi arate încă lucruri mult mai mari, dacă eu aș fi fost numai capabil să le văd.

Și astfel, L-am urmat în alte clădiri în aceasta împărăție a gândurilor. Am pășit într-un studio, în care se compunea și se cânta o muzică complicata, pe care eu, pur și simplu, nu puteam să o deslușesc. Erau ritmuri dificile, intonații care se aflau pe un nivel de ton necunoscut mie. „Frumos”, m-am gândit eu, „Bach este doar începutul!...”

După aceea, ne-am dus într-o bibliotecă de mărimea întregii universități din Richmond. Am privit cu atenție în camerele care erau pline de la parchet până la tavan cu

documente de mare preț din pergament, piele, metal și hârtie. „Aici” mi-a venit gândul, „s-au stans toate cărțile importante ale întregului univers”.

Am știut imediat ca aceasta este imposibil. Cum puteau fi scrise cărți în afara pământului?! Dar gândul îmi rămase, în continuare, chiar dacă mintea mea îl nega. „Lucrările standard ale universului”, aceasta expresie îmi revenea continuu în minte, în timp ce noi treceam prin camerele cu tavane rotunde ca o cupă. Camere în care se citea și în care se aflau, înghesuiți, o grămadă de elevi tăcuți. Și deodată, înaintea ușii unei încăperi micuțe, un fel de camera auxiliara: — „Aici se afla gândul central a acestui pământ”.

Am ieșit apoi din nou afară, în parcul liniștit, care ne aștepta. Apoi am intrat într-o clădire plină de mașinării tehnologice. În interiorul său, într-o construcție necunoscuta a universului, un „hol de pisica” ne-a condus la un rezervor care părea să fie umplut cu apa normală. Tot înăuntru, am văzut ceea ce mi-au părut a fi niște laboratoare imense și un fel de stație pentru observarea universului. Trecând pe acolo mi-a mirarea mea a crescut și mai tare.

— „Este acesta... raiul, Doamne Iisuse?” am îndrăznit să întreb. Liniștea, strălucirea, ele erau cu siguranță cerești. Prin

urmare, era necesar să mă debarasez de mine însumi... de eul meu gălăgios.

— „**Atunci când oamenii aceștia erau încă pe pământ, ei au crescut dincolo de dorințele lor proprii?**”

Ei au crescut și încă mai cresc. Răspunsul părea limpede ca lumina soarelui în acea atmosfera de munca intensă. Dacă însă după creștere mai urma ceva, atunci acestea nu erau încă totul. Atunci trebuia să mai fie încă ceva... ceva ce le lipsea acestor suflete învățate. Și deodată m-am gândit... probabil exact același lucru le lipsea acestora, ca și acelora din „împărăția de jos”. Pierdeau oare din vedere aceste ființe cercetătoare pe Iisus? Sau nu reușeau poate să-L vadă pe El ca fiind Acela?... Indicii și scrieri despre El, aveau cu siguranță; era limpede ca ei se străduiau, concentrați, să ajungă la adevăr. Dar poate chiar setea de adevăr îi despărțea de Adevărul însuși, care stătea aici în mijlocul lor, în timp ce ei îl căutau în cărți și eprubete.

Eu nu știam... Lângă nespusa Lui iubire, acestea păreau să fie identice cu propria mea neînțelegere, cu toate întrebările pe care voiam eu să le pun. Poate însă ca – așa am constatat în încheiere – El nu poate să-mi spună mai mult decât pot eu vedea. Poate ca în mine nu exista încă nimic în stare să înțeleagă o explicație.

Faptul central, acela atotcuprinzător, rămânea totuși de partea mea. Orice alta realitate care îmi era arătată de El, rămânea în umbră. El rămânea, în fiecare clipă, punctul central al observației mele.

Acesta este poate motivul din cauza căruia eu am ratat exact momantul când noi am părăsit suprafața pământului... Căci pana în punctul acesta am avut impresia că eram într-o călătorie – în ce forma, nu îmi puteam explica – o călătorie chiar pe pământ. Chiar și ceea ce am observat ca fiind o „câmpie mai înaltă” a gândurilor profunde și a învățăturii, nu era, evident, prea îndepărtată de „câmpia fizica” unde ființe netrupești erau încă legate de lumea materiala.

Din contra, acum mi se părea că am lăsat pământul în urma noastră. Nu l-am mai putut vedea. Dimpotrivă, acum mi se părea că eram într-un nimic nemăsurat, la care m-am gândit întotdeauna numai în legătură cu un cuvânt înfricoșător... dar nu aceasta era problema. O nespusa promisiune părea ca vibrează prin acel gol imens.

Și atunci am văzut, la o depărtare nemărginită, prea departe pentru a putea fi văzut într-o formă oarecare, după cunoștințele mele... un oraș. Un oraș strălucitor și nemăsurat de mare, destul de luminat pentru a putea fi văzut de la aceasta depărtare

neînchipuită. Strălucirea părea ca vine de la zidurile și străzile și de la acele ființe, pe care le puteam recunoaște acum ca fiind în mișcare. De fapt, orașul și totul din el părea să fie făcut din lumina aceea, tot așa cum persoana care era lângă mine era alcătuită din lumina.

La acea vreme încă nu citisem cartea recunoașterii. Eu puteam să mă uit doar cu teama la acea piesa de teatru îndepărtată și mă minunam cât de luminoasă trebuia să fie fiecare clădire, fiecare cetățean pentru a putea fi văzuți de la acea depărtare, de ani de lumina! Puteau fi acele ființe strălucitoare – așa m-am întrebat pe mine însumi – cele care l-au păstrat cu adevărat pe Iisus în centrul vieții lor? I-am văzut, în sfârșit, pe aceia care au privit intru-toate la El? Aceia care au privit așa de bine și așa de exact încât ei înșiși s-au transformat într-un fel de oglinda a lui Iisus?

— Chiar atunci când am pus această întrebare, mi s-a părut că se îndepărtează de acel oraș două ființe strălucitoare, venind direct spre noi. Ele se mișcau în nemărginitul spațiu cu viteza luminii.

Dar oricât de repede veneau ei spre noi, noi ne retrăgeam și mai repede înapoi. Distanța devenea din ce în ce mai mare [...]. Și chiar dacă am urlat tare din cauza pierderii, am știut totuși, ca

vederea mea imperfecta nu putea îndura deocamdată mai mult decât o privire scurtă către aceasta împărăție a cerului infinit. El mi-a arătat tot ce a fost posibil; acum ne îndepărtăm în mare viteză.

Zidurile din jurul nostru ne închideau. Ziduri, atât de strâmte, în forma de cutie... a durat câteva secunde, înainte de-a recunoaște încăperea mica din infirmerie, pe care mi se părea că am părăsit-o cu o viață de om în urmă.

Iisus încă stătea lângă mine, altminteri nici n-aș fi putut suporta trecerea de la spațiul infinit la dimensiunea unei camere, asemănătoare cu o celula de închisoare. Orașul minunat încă mai strălucea în gândurile mele, îmi făcea semn, mă chema... Cu o indiferență deplină am observat ca un om era întins pe pat sub un cearșaf care umplea aproape tot spațiul minuscul.

Dar, într-un mod incredibil, eu aparțineam cumva de chipul acela acoperit. M-am dus mai aproape. El a umplut câmpul meu vizual, dar lumina s-a stins. Disperat, am urlat la El să nu mă părăsească, să mă facă vrednic de acel oraș strălucitor, să nu mă lase singur în acest loc întunecat și strâmt.

Ca într-o legenda pe jumătate uitată, mi-am amintit cum am căutat în holurile și stațiile acestui spital, pentru a găsi, dezamăgit, trupul din pat. Din momentul cel mai singuratic al

vieții mele, am fost trecut în starea cea mai desăvârșită pe care am cunoscut-o vreodată. Lumina lui Iisus a pășit în viața mea și a umplut-o în totalitate... iar gândul ca voi fi despărțit de El era mai mult decât puteam suporta.

Chiar atunci când m-am rugat așa, am simțit cum dispăream în inconștiență mea. Simțurile mi s-au tulburat... nu mai știam pentru ce lupt. Gâtul îmi ardea și greutatea de pe pieptul meu aproape mă sufoca.

Mi-am deschis ochii, dar aveam ceva pe față. Mi-am mișcat mâinile peste cearșaf pentru a pipăi ce era, însă mi-am simțit mișcările brațelor de parca aș fi încercat să ridic greutatea cu plumb. În sfârșit, am pus o mână peste alta. Cu mâna dreaptă am simțit inelul cu piatra ovala de la al patrulea deget al mâinii mele stângi. L-am întors încet și iar l-am întors... în timp ce întunericul mă cuprindea.

— **7** – Patru întâlniri au fost necesare pentru a-i spune lui Fred povestea mea. El m-a întrerupt, din când în când, pentru a pune întrebări sau a oferi explicații și pentru a-mi aduce la cunoștință ca, probabil, el nu va crede niciun cuvânt al meu.

În schimb, el stătea acum perfect liniștit, în timp ce pe masa mea de birou se schimbau numerele de la ceasul digital. Am auzit cum s-a deschis ușa de afară și s-a închis iar și cum a

intrat pacientul următor. M-am uitat la ceas; noi mai aveam încă zece minute.

— „Dumneavoastră v-ați... reîntors la viața pământească? „a întrebat Fred în sfârșit.

— „Așa îmi explic eu acum toate acestea”, am spus eu. „Atunci nu știam prea multe despre ele. În următoarele două sau trei zile am fost mai mult inconștient. Am avut câteva vise apăsătoare în timpul febrei și toate celelalte care se pot aștepta de la o boală serioasă”.

Acesta a fost lucrul principal, i-am explicat eu. Când mi-am redobândit conștientă, am fost foarte conștient de boala. Problemele trupului meu m-au preocupat în primul rând, iar toate celelalte le-am respins din mintea mea. Dar în timp ce am fost în afara trupului meu – eu nu știam cum altfel să descriu acea stare – nu am avut dureri. Nicio simțire trupească de orice forma.

Lucrul următor de care mi-am putut aminti cu siguranță, am continuat eu, a fost că mi-am deschis ochii, cu mari dureri de cap, și am văzut o soră care îmi zâmbea.

— „E bine că vă aflați iar printre noi, „a spus ea. „O vreme ne-am gândit că nu veți reuși”.

Eu mi-am lins buzele crăpate de febră. „Ce zi este astăzi?

„am întrebat eu cu greu.

— „Este Ajunul Crăciunului, domnule Ritchie. Concediul pentru zilele de sărbătoare a personalului din spital a fost tăiat”, a mai adăugat ea, „din cauza epidemiei de gripa și a cazurilor grave de aprindere de plămâni din infirmerie”.

Eu am încercat să mă gândesc la o altă întrebare, ca ea să nu mă părăsească. Trebuia să-i împărtășesc într-un fel lucrul care mi s-a întâmplat. „Da”, a spus ea, „ei au avut aproape în fiecare zi zăpadă”. Numele ei, așa mi-a spus ea, era locotenent Irvine.

— „Tocmai am trăit cea mai miraculoasă întâmplare! „am întrerupt-o eu. „Ceva ce fiecare om de pe pământ trebuie să știe”.

Brusc, m-a cuprins tusea. Locotenentul Irvine a trebuit să-și pună brațul sub spatele meu, pentru a mă trage în șezut și a-mi putea da o gura de apă. „Nu povestiți acum mai departe”, a spus ea, „Mă voi întoarce mai târziu la dumneavoastră”.

Într-adevăr, acum mă gândeam ce-i voi spune. „Eu tocmai l-am văzut pe Dumnezeu? Eu am fost în iad? Eu am văzut puțin raiul?” Ea ar fi gândit că sunt puțin nebun.

Toată săptămâna, cu fiecare din cei care au intrat în camera aceea mica, am încercat să descriu lumina care a umplut camera

și întrebarea atotcuprinzătoare pe care El mi-a pus-o. Dar nu am reușit să spun mai mult de câteva cuvinte.

— „Ar trebui să vă liniștiți... Încercați să nu vorbiți, „erau de părere doctorul sau sora medicala – și chiar ca vocea mea era mai mult decât răgușită. Doctorii și asistentele medicale erau, se pare, mai interesați de respirația mea, temperatura mea și de grămadă de lichide injectate mie pe cale intravenoasă. După atenția care mi-a fost acordată, mi-a fost limpede ca acest caz al meu a fost mai mult decât un caz de rutină. Și cu trecerea zilelor, m-am apropiat încetul cu încetul de acea întâmplare care s-a petrecut în spital, atunci când l-am întâlnit pe Iisus.

— „Timpul nostru pe ziua de azi a expirat, „i-am spus lui Fred, „însă mâine va voi povesti ceea ce am putut afla de la doctori, dacă doriți asta”.

Fred venea acum zilnic, chiar dacă rămânea fără aer pe drumul scurt de la parcare la biroul meu. În următoarea după-amiaza, mi-am continuat istorisirea...

— **8** – După ce am căzut în inconștiență la aparatul Röntgen, așa am aflat, am fost dus într-o încăpere mica izolată în apropierea stației, unde la starea mea s-a pus diagnosticul de aprindere de plămâni pe ambele părți. În ciuda tuturor încercărilor din partea spitalului – în 1943 „medicina

miraculoasa” era încă la începuturile ei – în următoarele 24 de ore starea mea s-a înrăutățit.

Dimineața devreme în data de 21 decembrie, 24 de ore după ce am fost adus inconștient în acea încăpere mica, asistentul sanitar făcea vizitele sale regulate pentru a da medicamentele. El a venit în dormitorul meu și nu mi-a mai simțit pulsul. Mi-a controlat respirația. Nimic. După aceea mi-a măsurat presiunea arterială – iarăși nimic – după care a fugit imediat la doctorul de garda.

Doctorul de garda a apărut imediat și a repetat el însuși zadarnic testele, căci a ajuns la aceeași concluzie. În sfârșit, el s-a ridicat, „Asta e mort, cu adevărat”, a spus el asistentului, „După ce veți termina înmânarea medicamentelor celor bolnavi, pregătiți-l pentru morga”.

El a spus acestea cu o strângere de inimă; fuseseră deja o sumedenie de morți în luna aceea în Camp Barkley. Cu greutate, mi-a pus mâinile pe pătura de lana, a tras pătura de pat peste fata mea și s-a întors înapoi la stație pentru a face ce putea face pentru cei în viață. Asistentul și-a continuat și el rondul. Și acesta trebuie să fi fost momentul, când m-am întors înapoi în acea încăpere mica, căutând dezamăgit trupul meu și când am văzut o arătare care era acoperita cu pătura de pe pat...

Aproximativ noua minute mai târziu asistentul s-a întors, așa sta scris în foile spitalului, pentru a-mi pregăti trupul pentru morga. Dar cu siguranță ca mana mea s-a mișcat pe pătura de lana!

Asistentul a fugit iar la medicul de gardă. Ofițerul s-a reîntors cu el, m-a examinat a doua oară și m-a declarat mort pentru a doua oară. Fără îndoială, ca aceasta a fost doar o închipuire a tânărului asistent, după noaptea sa de serviciu lungă și singuratică!

Și atunci mi s-a întâmplat ceva ce am conștientizat abia ani mai târziu. În momentul în care am fost înștiințat de aceasta, am fost, bineînțeles, surprins, dar nu așa de lipsit de cuvinte, cum sunt astăzi oricând mă gândesc la aceasta.

Asistentul nu a acceptat decizia ofițerului sau superior. „Poate ca”, a propus el, „ar trebui să-i aplicați o injecție cu adrenalina direct în centrul inimii”.

Pe de-o parte, era de neconceput ca un recrut să i se împotrivească unui ofițer, mai ales în domeniul medicinei, în cazul în care recrutul era un sanitar necalificat, iar ofițerul un doctor examinant. În al doilea rând, din punct de vedere medical, ceea ce sanitarul propusese era ridicol. E adevărat ca în acele zile se încerca, ocazional, injecția de adrenalina în inima,

aceasta pe lângă utilizarea largă a masajelor de inima și a șocurilor electrice, în cazul în care bătăile inimii se opreau. Dar acestea se practicau doar atunci când inima unui pacient deplin sănătos înceta să mai bată din cauza unei întâmplări, ca de pildă, în cazul unui înecat, când revenirea bătăilor inimii era asociată cu speranța de a-l readuce definitiv pe om la viață.

Dacă însă întregul sistem se destramă din cauza unei boli ca aprinderea de plămâni, nu are niciun rost să lași să lucreze mușchiul inimii de câteva ori. Din punct de vedere tehnic, se pot repune în funcțiune bătăile inimii pentru câteva minute, dar cu aceasta nu se poate schimba starea generală. Și chiar ca starea mea nu mai era de schimbat – ceea ce orice medic ar fi confirmat, căci creierul ar fi fost oricum distrus fără speranță, după un timp așa de lung fără oxigen.

Și totuși, doctorul cunoscător accepta propunerea soldatului mic și necunoscător de lângă el, chiar dacă era deplin conștient de lipsa de înțelepciune a faptei sale. „Aduceți, vă rog, o trusa sterilă din încăperea cu medicamente!” îi spuse el. Când sanitarul a reapărut, ofițerul a umplut o injecție cu adrenalina și a împuns inima mea cu acul.

Deși neregulate, bătăile inimii și-au făcut apariția. În timp ce ei priveau la mine încă neîncrezători, pulsul s-a întărit și

inima a început să bată ritmic.

Un moment mai târziu, a început respirația. Tensiunea s-a ridicat și respirația mi-a devenit mai puternică...

N-a fost, în niciun caz, o însănătoșire imediată. Au trecut trei zile până să-mi recapăt deplina conștientă, cinci zile până să fiu tăiat de pe lista cazurilor critice, două săptămâni până să mă pot scula iarăși din pat. Dar de-abia acum, după ce am în spate 27 de ani de practică medicală, pot să-mi închipui nedumerirea cu care trebuie să fi urmărit doctorii procesul meu de recuperare. Cu timpul, mi-a mers destul de bine ca să pot pune întrebări atât ofițerului de gardă din acea noapte, cât și sanitarului, a cărui intuiție inexplicabilă s-a arătat a fi corectă. Mai târziu amândoi au fost transferați peste ocean, dar am primit vizita personală a Dr. Donald G. Francy, ofițerul superior, căruia i s-a adus la cunoștință întâmplarea din acea seară de către ofițerul de gardă. Dr Francy a numit recuperarea mea „cazul cel mai minunat de medicină, care mi s-a întâmplat vreodată” și a scris, ani mai târziu, într-o relatare legalizată notarial: „Soldatul George G. Ritchie... care a fost rechemat la viață, revenind după moarte la o sănătate puternică, un lucru care trebuie să fie explicat pe o altă cale decât cea convențională”.

— 9 — În vremea aceea, i-am povestit eu lui Fred Owen,

m-au interesat foarte puțin amănuntele însănătoșirii mele. Eu numeam revenirea la aceasta viață, un ghinion; dacă aș fi avut puterea sa mă supăr, aș fi fost supărat pe cei care m-au însănătoșit.

Cea mai mare parte a timpului, eu doar stăteam întins în patul meu, ca un tânăr foarte bolnav ce eram și mă luptam cu întâlnirea imensa de care am avut parte în cămăruța mea. Mă gândeam la Iisus. Îmi doream să fi știut cum să povestesc altora despre El. Cu greu îmi puteam închipui cum va fi să trăiesc fără să-l văd.

Perioadele scurte de timp în care mi se părea că pot să îndur cel mai ușor despărțirea de El, erau acelea când venea cineva în camera mea. Sanitari, sore, doctori... îmi era totuna; inima îmi bătea mai tare când apărea cineva. Locotenentul Irvine – Retta îi era numele mic, cum am descoperit, chiar dacă, bineînțeles, nu am îndrăznit să-l folosesc – era deosebit de încrezătoare în „uitarea înăuntru”, cum o numea ea și, de fiecare dată, eu încercam iar să-i povestesc ce am trăit atunci. „Era cel mai luminos soare, pe care și-l poate imagina cineva, numai ca nu un soare arzător... „Greutatea cea mai mare era aceea ca nu găseam destule cuvinte pentru a explica cea mai mică parte din cele întâmplate și puteam constata că încercările mele doar îi

nedumereau pe ceilalți.

În retrospectiva, sunt de părere ca Retta Irvine nu avea mai mult de 26 sau 27 de ani – era o blondă drăguță, cu o înfățișare curată și un surâs câștigător – dar în ochii mei ea părea de vârstă mijlocie, o femeie mai în vârstă, căreia îi puteam spune problemele mele. Fiindcă nu îi puteam explica lucrul acela cu lumina și cu lumea care mi-a arătat-o El, îi povesteam de școală de medicina și cum ar fi trebuit eu să încep cursurile cu trei săptămâni mai înainte. Acest lucru i-a fost imediat simpatic. Era nemaipomenit să vorbesc cu ea. Să mă uit la o fată omenească și să fiu privit de ea, să vorbesc cu ea și să văd cum reacționează... de ce n-am recunoscut aceasta minune deja mai înainte?

De îndată ce am fost în stare să merg, încă nesigur, afară pe stație, fantomele mele s-au întors și mai puternice, iar eu am început să o chinui cu ele, cerându-i să mă pună într-unul din paturile simple unde se aflau oameni în dreapta și în stânga mea. Eram surprins când îmi aminteam cum eram înaintea acestei întâmplări: o persoană timida și, mai degrabă, introvertita. Numai între cercetași și între studenți îmi era ușor să fiu eu însumi, fiindcă eram împreună cu același grup, zi de zi. Acum, deodată, m-am descoperit pe mine însumi salutând oamenii cu totul străini mie, ca pe niște prieteni de-o viață. Singurătatea

deplina pe care am cunoscut-o atunci când am cutreierat aceleași stații de spital, nevăzut și neașteptat, m-au schimbat în profunzime.

În fiecare seară când se stingeau luminile și încetau discuțiile, stăteam culcat aici și priveam la rândul de lumini, care se aflau pe cealaltă parte a holului, amintindu-mi fiecare amănunt a acelei nopți ieșite din comun, când lumina însuși a pășit în aceasta baraca de lemn plictisitoare. Mai era El încă aici? Voiam să știu neapărat acest lucru. De fapt, El orbea ochii noștri naturali prea tare, așa încât nimeni dintre noi să nu-l poată vedea. Eram așa de descurajat, ca abia îndrăzneam să povestesc altora ce mi se întâmplase. Descurajare, dar și puțină autoprotecție... Îmi plăcea prea mult colegialitatea aceasta nou descoperita pe stație, ca să risc să fiu văzut de ei ca un outsider sinistru. Dar în fiecare noapte îmi aminteam, timp de ore întregi, fiecare imagine, fiecare ton a acelor impresii nespuse de vii. Mai întâi împărăția iadului, unde mi-a fost îngăduit să mă uit cel mai mult. De unde oameni care nu mai aparțineau de acest pământ, nu puteau nici să evadeze – nu puteau să evadeze din intrigile, patimile și mândria căroră le-au permis să-i țină acolo. Apoi, vizita scurtă într-o împărăție în care egoismul era lăsat deoparte, în care totul era o căutare fără scopuri egoiste după adevăr.

Unde aproape am crezut că sunt în rai, până când am văzut, în cele din urmă, dovada: orașul minunat. L-am văzut numai pentru o clipă, dar totuși, el mi-a rămas, din toată întâmplarea aceasta, cel mai limpede în fața ochilor. Foarte usturător...

Ce puteau să însemne toate acestea? De ce mi s-au arătat mie asemenea lucruri, de ce nu și celorlalți oameni? Înainte de toate, ce trebuia să încep, pornind de la toate acestea?

Aceasta era întrebarea care mi-a pus-o și Fred Owen, când s-a așezat în scaunul de lângă mine și mi-a spus aceste cuvinte, cu o respirație greoaie.

— „Se vede aici, într-adevăr, o diferență în viața dumneavoastră? Și în ceea ce ați făcut? Pe de-o parte e un lucru, ce-i drept, foarte fascinant, să ai o legătură interioară cu Dumnezeu și toate celelalte, dar eu nu-mi pot închipui ca el ar putea însemna foarte mult pentru cineva”.

O legătură interioară... Descopeream eu, oare, puțină invidie în aceste cuvinte? Dacă era așa, atunci era evident că am uitat să spun cel mai important lucru a acestei întâmplări. Acesta n-a fost o călătorie în rai, i-am amintit eu lui Fred. Dacă eu am văzut raiul absolut, am făcut-o doar de la o distanță foarte mare, de necuprins pentru o persoană cum eram eu sau cum îmi închipuiam eu să devin. Tot așa de puțin am crezut eu, fiind un

băiat de 20 de ani, că m-am uitat în adâncurile iadului; de exemplu, eu nu am văzut marea de foc, despre care sta scris în Biblie.

Dar ce am văzut despre viața viitoare, așa cum pot afla, se pare, cei ca mine despre aceasta, a fost iad destul pentru mine. Destul pentru a mă cuprinde o frică fierbinte, lunga de o viață în fața oricărei atitudini, oricărei patimi și în fața tuturor priorităților care ar putea face din mine o ființă cum le-am văzut pe cele de acolo. Pentru mine, începând de la acea noapte în Texas, nu mai exista întâmplări, i-am spus eu lui Fred, nu mai exista nicio întâlnire „ne semnificativă” între oameni. Începând de atunci, am petrecut fiecare minut al fiecărei zile, conștient de prezența unei lumi mai mărețe.

Și, destul de ciudat, minunățiile acelei lumi și nu grozăviile celeilalte mi-au făcut așa de grea întoarcerea în viață. Contrastul dintre dragostea lui Iisus și lumea în care eu mă aflam și în care a trebuit să trăiesc mai departe, a făcut ca anii ce au urmat după boala mea să devină cei mai grei ani din viața mea. „Ce s-a schimbat?” m-a întrebat Fred. Pentru a-i spune adevărul, ceea ce îi promisesem lui Fred ca voi face, am știut că trebuie să-i povestesc și, ce-i drept, să-i povestesc cinstit, ce s-a întâmplat în continuare.

— **10** – La trei săptămâni de la ciudata mea întâlnire cu Hristos, locotenentul Irvine s-a oprit în fața patului meu cu o noutate neașteptat de bună. Colegiul de medicina din Virginia a ținut liber un loc de studiu pentru mine! Imediat când voi fi în stare să încep călătoria spre est, așa mi-au transmis, să mă prezint la ei.

Iarăși însănătoșirea mea a devenit o cursă contra timpului; fiecare zi de studiu pierdută însemna mai mult de învățat, mai puține șanse de-a putea ține pasul cu programul. „Trebuie să mâncați”, îmi spunea locotenentul Irvine de fiecare dată când mă vedea. „Noi nu avem voi să arătăm pacienților graficul lor, dar eu vă pot spune cu siguranță că nu veți fi externat de aici, până ce nu vă veți îngrășa cu cel puțin 7 kilograme. „Și așa mâncăm și mă îndopam cu pireu de cartofi, care îmi rămânea în gura ca o soluție de lipit și beam lapte până ce simpla vedere unei sticle de lapte îmi întorcea stomacul pe dos.

În sfârșit, într-o zi senină și cu mult vânt, într-o zi târzie de ianuarie, exact la o lună după începerea cursurilor de medicina, am primit externarea din infirmeria Camp Barkley. Stăteam acolo și priveam cu luare aminte, la biletul de călătorie din mana mea. Armata nu a rezervat doar un loc pentru mine, ci și un pat în vagonul de dormit al trenului, care pleca în după-amiaza

următoare din Abilene, un lux care nu mai fusese acordat până atunci unui soldat neînsemnat ca mine și un avertisment limpede la faptul că mai rămâneau încă multe de făcut pentru recuperarea mea. Greutatea mea la externare era scrisă în foi: 60 de kilograme, 20 de kilograme mai puțin decât cele 80 de kilograme cu care am venit. Iar 60, o știam, însemna cel puțin șapte kilograme mai mult decât am avut atunci...

Dar oricum, eu mă duceam la școala de medicina, căci ei îmi rezervaseră un loc! Am sunat-o pe mama mea vitregă pentru a-i spune la ce oră va ajunge trenul la Richmond. Ea îmi scrisese în mod regulat, în tot timpul șederii mele în spital și mă asigurase că înțelege că sunt prea bolnav pentru a-i răspunde la scrisori. Eram bucuros că ea credea acest lucru și datoram mulțumiri biroului de infirmerie care o ținuse la curent cu evoluția însănătoșirii mele. Eu n-am avut niciodată o legătură nemăpomenit de bună cu ea...

Priveam de pe fereastra vagonului marca Pullman, în timp ce peisajul se derula pe lângă mine: Texarkana... Little Rock... Memphis... trenuri diferite, locomotive diferite, la care era agățat vagonul meu în drum spre est.

În Vest Virginia am urcat încet spre Charleston. Și atunci am trecut granița statală spre Virginia. Covington, Clifton,

Forge, Wayensboro – cât de minunate erau toate acestea! Râurile pline de apa, pădurile în care am fost cu cortul cu grupul meu de cercetași. Apoi drumul ducea în jos pe partea de est a Blue Ridgului spre Charlottesville și, în sfârșit, la Richmond.

S-a făcut iar întuneric când am ajuns la Richmond, 48 de ore după ce am urcat în tren în Abilene. Sub podul de cale ferată de tara, traficul de sfârșit de lucru, bara la bara prin străzile noroioase. În direcția în care mergeam puteam recunoaște, în lumina slaba de iarna, imensa suprafață roșie de sticla a depoului de pe strada principala. Cu inima bătând puternic, mi-am îmbrăcat cu paltonul. Or din cauza slăbiciunii, or a nervozității legate de sosirea acasă, picioarele îmi tremurau și greutatea paltonului aproape mă trăgea la pământ. Prin fereastra trenului puteam observa ca peronul era plin de călători, cei mai mulți ca mine, în uniformă.

Atunci am zărit-o pe mama mea vitrega. Înaltă, mai slaba decât o aveam eu în minte, cu parul ei saten și lung pana la brâu, împletit ca un ghem sub pălărie. Ea mergea înapoi și încolo pe peron, trăgându-l pe Henry, care avea vârsta de 10 ani, după ea.

Eu am scos lucrurile mele de sub scaun și m-am chinuit să ies jos, pe culoar; în Abilene, au pus pe cineva să-mi ducă lucrurile grele în tren. Mama m-a zărit atunci când am coborât

treptele. În clipa următoare brațele ei m-au îmbrățișat, în timp ce Henry încerca să se urce pe spatele meu. Mama nu spunea nimic despre înfățișarea mea, dar, după câțva pași, a luat în liniște valiza mea de armata și a dus-o ea mai departe. Ea ne-a condus și la lift, în loc să mergem pe trepte în jos spre strada și mi-a spus tot timpul noutăți despre familie. Bruce Gordon zăcea în pat cu o răceală. Crăciunul a fost singuratic, cu tata și cu mine departe. Mama Dabney m-a invitat în dimineața următoare la micul dejun la Moss Side – „Paine cu unt, de asta poți să fii sigur! – încă înainte de a mă prezenta la colegiu la ora nouă.

Mai târziu, în acea seară, când Henry și Bruce Gordon dormeau deja, eu și mama am rămas la o băutură compusa din vin, apa și oua, pe care ea o ținuse pentru mine pana atunci.

— „George?”

M-am uitat la ea și am văzut ochii ei căprui ațintiți asupra mea.

— „Tu ai trăit ceva, George. Este ceva ce poți să-mi povestești?”

Eu am ridicat umerii puțin neajutorat. Când eram copil, am bănuț întotdeauna ca ea poate să-mi citească gândurile. Și deodată, acolo în încăperea aceea cunoscuta, cu fotografia tatălui meu pe șemineu, s-a întâmplat ceva straniu. După ce am

încercat săptămâni întregi să povestesc cuiva întâmplarea mea, m-am trezit că o fac. M-am descoperit povestindu-i mamei mele vitrege, acelei femei, cu care n-am vrut niciodată să am vreo discuție. Aducându-i ei la cunoștință ceea ce nu am fost în stare să-i spun altcuiva.

M-am auzit pe mine însumi povestind cum am sărit din pat și m-am întors și am descoperit un bărbat tânăr, care stătea acolo întins pe pat. M-am auzit povestind despre zborul meu cu viteza mare spre Richmond. Despre reîntoarcerea mea la Camp Barkely și căutarea de mine însumi. Despre lumina și despre călătoria pe care noi am făcut-o.

Ea a ascultat tăcută întreaga relatare, aproape fără să se miște pe canapea. Studia figura mea cu acei ochi, cărora nu le scăpa nimic. Și în timp ce eu povesteam, am conștientizat ceva ce a fost tot așa de minunat ca și șuvoiul de vorbe venind din partea unui tânăr cu limba grea, cum eram eu: nu era din cauza că mă credea – oricum ea mă credea cu siguranță. Ceva se schimba în mine, o schimbare nemaipomenita a punctului meu de vedere, așa încât n-am mai văzut în fața mea pe mama vitregă a lui George Ritchie, ci pe Mary Skein Ritchie, o persoană cu propria ei istorie de viață.

Pentru prima oară am văzut pe femeia aceea tânără și

inimoasa, care nu a luat doar rolul unei mame fata de mine și de Mary Jane, ci și rolul unei persoane care ne-a educat într-un cămin în care tatăl venea acasă doar la sfârșit de săptămână. În ciuda faptului că povesteam mai departe, am „auzit” ceva ce tata mi-a spus odată, ceva ce eu nu am reținut niciodată înainte: mama noastră vitrega a fost aceea care a insistat să aștepte trei ani înainte de a avea proprii ei copii, pentru a se putea dedica în întregime lui Mary Jane și mie.

Eu am continuat cu relatarea mea despre orașul ceresc și dorința mea de a-l vedea din apropiere. Dar ceea ce am înțeles pentru prima oară, a fost faptul ca mama Dabney a fost amenințată de noua căsătorie a tatălui nostru. De aceea mi-a amintit atât de des ca Mary Skein nu era propria mea mama. Mi-am amintit cum m-am retras în adolescența mea, cum eram cu toane și dușmănos, dar cum am cunoscut durerile inimii pe care i le-am pricinuit acestei femei iubitoare din fata mea.

Când am terminat cu povestirea mea, am stat amândoi tăcuți un timp îndelungat. „George”, șopti mama mea, în sfârșit... „Dumnezeu ți-a adus la cunoștință mari adevăruri”.

El încă mai face aceasta, m-am gândit eu. În timp ce povesteam despre acceptarea necondiționată pe care am întâlnit-o la Dumnezeu, s-a născut în mine o stare cu totul noua,

aceea de a o accepta pe mama așa cum era.

Care era puterea tăinuită în simpla relatare a acestei întâmplări? Eu m-am întrebat ce ar aștepta Dumnezeu de la mine după o asemenea întâlnire. Era aceasta o parte a răspunsului? Pur și simplu... să povestesc despre aceasta întâmplare?

— **11** – Dar dacă venirea mea acasă a decurs mult mai bine decât am sperat eu, în schimb prima mea zi la colegiul de medicina a fost cu mult mai rea. Eram cu mai mult de o lună în urma celorlalți studenți din clasă; aproape ca nici n-am putut să duc acasă grămadă de cărți care ei mi-au pus-o în spate și nici vorba de a citi și a înțelege. În orele din timpul săptămânii profesorii aruncau în jurul lor cu cuvinte latine de 10 litere. În jurul meu studenții își luau notițe cu hărnicie, în timp ce eu încercam, pur și simplu, să înțeleg ce înseamnă subiectul acela.

Sănătatea lucra și ea împotriva mea. Numai mersul înapoi și încolo de la o clădire la cealaltă pe suprafața universității îmi tăia respirația și concentrarea. În seara aceea mi-am ridicat mereu capul în sus, constatând ca adormisem la masa de scris.

Fiecare student a primit în primul semestru o pungă simplă maronie, care conținea un sortiment de oase umane – o coastă, un os din măduva spinării, un antebraț și o tibie – cu care să ne

familiarizam. Într-o zi mi-am pus punga undeva și n-am mai găsit-o, drept care mi-am urmărit pașii cu luare aminte înapoi în camera de anatomie.

— „Ai văzut vreo punga cu oase? „am întrebat un student care stătea la intrare.

El m-a amendat pentru constituția mea slăbănoagă. „Sigur, ea e exact în fața mea”.

Cu timpul, am intrat într-un cerc vicios. Grijile mă copleșeau în timpul studiului și atunci nu puteam face nimic și mă îngrijoram și mai mult. Ceilalți păreau cu toții atât de siguri de sine, atât de mulțumiți cu performanțele lor... Pe măsura trecerii săptămânilor, începusem să mă simt ca un prost singuratic înconjurat de genii.

Și atunci, în mai, se întâmplă ceva foarte frumos.

O cunoșteam pe Marguerite Shell deja de câțiva ani, de cât timp fratele ei era membru a Phi Gama la universitatea din Richmond. Bob Shell devenise repede cel mai bun prieten al meu, iar eu am întâlnit-o pe Marguerite pentru prima oară la el acasă în Lawrenceville, un oraș mic, situat la aproximativ 70 de mile la sud de Richmond. O fată mica cu par maroniu și ochi albaștri, culoarea cerului a unei dimineți de aprilie, așa mă gândeam eu. Marguerite era cea mai frumoasă fata, pe care o

văzusem vreodată. Dar în ce privește vreo întâlnire, știam că nu am nicio șansă la ea. Ea era foarte îndrăgită și, la scurt timp după ce ne-am cunoscut, a fost, într-adevăr agățată, de unul dintre frații mei cercetași.

Bob Shell era acum în programul de marina V-12, la universitatea din Richmond. Într-o seară m-a sunat el cu o noutate: Marguerite și prietenul ei se despărțiseră.

Aceasta a fost într-adevăr o surpriză, dar și mai mare a fost surpriza că am aranjat o întâlnire cu ea prin telefon, iar ea a fost de acord. Benzina era o problemă din cauza raționalizării de război, dar eu am convins-o pe mama Dabney, să-mi împrumute oldsmobilul ei de culoare albastru marin și suficiente foi ca să-mi cumpăr benzina pentru mersul cu mașina la Lawrenceville. Oldsmobilul din anul 1941 era una din cele mai frumoase mașini care au fost construite vreodată, cu o forma nemaipomenită și o podoaba de crom la ventilator și mă gândeam ca voi face o impresie foarte bună, atunci când am întors în curtea familiei Shell. Mândria mea a fost, într-un fel, atinsă când Marguerite s-a uitat în spate, peste umărul meu, prin ușa mașinii, și a întrebat: „Unde este Bob? „Dar chiar dacă ea s-a așteptat să venim amândoi, a ales totuși să fie cu mine și am avut o seară foarte frumoasă. După aceea, pentru timpul meu

liber cerșeam de la colegiu cate o învoire de opt ore, iar de la familia mea, foi cu care se putea cumpăra benzina.

Pe la mijlocul verii, știam ca un lucru mi-l doresc mai mult decât pe oricare altul: ca Marguerite să devină sotia mea. Totuși, știam că nu pot să fac unei persoane o cerere în căsătorie, fără ca aceea să nu aibă cunoștința de cea mai importantă întâmplare din viața mea. De aceea, am încercat de mai multe ori, cu bâlbâieli, să-i descriu Margueritei ceea ce s-a întâmplat în spitalul de la Barkely. De fiecare dată observam cum strălucirea de pe fata ei dispărea iar ochii ei albaștri deveneau foarte înfricoșați, așa încât schimbam subiectul în grabă. Era limpede ca ea judeca toate acestea ca fiind o înșelăciune a simțurilor. Oricum, noi încercăm, precum făceau multe perechi din timpul războiului, să ținem dialogurile noastre la suprafață și să nu aducem vorba despre moarte și viitor.

Și atunci, în august, am fost chemat să mă prezint la directorul de seminar. În încăperea sa mica și cu un miros urat, el mi-a spus că trebuie să ajung la nota șapte la cele două materii: biologie și bacteriologie, până la sfârșitul semestrului, altminteri voi fi trimis imediat la slujba activa. El a exprimat încă mult mai multe remarci descurajatoare privind dimensiunile creierului meu și incapacitatea de decizie a acelor care m-au

primit în program, în timp ce eu stăteam în poziție de drepti în metrul acela dintre ușa și masa de birou și simțeam cum ultima zvâcnire a încrederii în mine însumi mă părăsea.

Eram prea adâncit în propriile mele probleme, pentru a observa ca omul acesta îi întâmpină pe toți ceilalți studenți cu aceeași limba sarcastică, aceasta fiind o parte a unei strategii calculate, fără ezitare, pentru a-i selecta dintre toți pe cei mai buni, înainte ca cei nesiguri de sine și slabi de înger să ajungă doctori. Din contra, pentru mine judecata lui era pur și simplu adevărarea propriei mele judecăți: eram prea prost pentru a deveni doctor.

În următoarele șase săptămâni am stat aplecat peste cărțile cu texte și microscopie, în timp ce cuvintele lui se tot repetau în capul meu ca un disc stricat. Notele mele la sfârșitul semestrului erau un patru și un cinci.

La 25 septembrie am fost chemat iarăși în biroul lui. Primele lui cuvinte fuseseră rigide și convenționale. Renunțarea la Camp Barkely, cu intrare în vigoare imediată. Reîncadrarea pentru slujba de peste ocean, de asemenea, cu intrare în vigoare imediată. Apoi, el a mai adăugat încă ceva, la modul personal: „Ritchie, când vă veți întoarce din acest război, mă voi îngriji personal să nu vă mai primească nimeni vreodată în acest

colegiu de medicina sau în oricare altul. Dumneavoastră ați irosit timpul profesorilor și a colaboratorilor lor și ați ținut departe de acest program pe un student care ar fi câștigat dintr-o asemenea ocazie. Mă voi îngriji să nu mai irosiți niciodată timpul și posibilitățile profesiei de medic”.

Nu-mi pot aminti cum am ieșit pe hol. Îmi pot aminti numai cum priveam la oamenii preocupați, care treceau pe lângă mine înviorați din acel loc, iar eu observam ca pe nimeni de pe pământ nu-l interesează dacă mă duc în stânga sau în dreapta, dacă urc sau cobor scările: era cea mai întunecată zi din viața mea.

Și era ziua mea de naștere, împlineam 21 de ani.

În acea zi când ar fi trebuit să înceapă, viața mea și-a pierdut sensul. Ce altceva îmi mai rămânea de făcut decât să mă întorc la instrucție în praful din Texas, pentru a fi nimerit eventual de un glonte undeva în Europa sau în Asia. De ce, Iisuse? mă întrebam eu mereu. De ce nu puteam să fi rămas la tine?

Cel mai rău lucru era acela ca mama mea făcuse o petrecere surpriza în acea seară. Marguerite, care lucra pe atunci la Richmond, a venit și ea. Sora mea, Mary Jane – al cărei bărbatul era în Pacific – voia să vină și sora mai mare a

Margheritei cu soțul ei și mulți alții. Și, cu această ocazie, trebuiau să se împartă cadourile și urări de bine pentru viitor.

Eu m-am dus încet la dulapul meu și m-am ocupat cu scoaterea lucrurilor mele, pe cât am fost în stare. Texte de medicina, caiete cu pagini vopsite cu cerneala, plasa mea cu oase. Cum mai puteam să o rog acum pe Margherite să se căsătorească cu mine, de vreme ce nu mai vedeam nicio posibilitate să o întrețin după război – în cazul în care mă întorceam?

Cât de simplu ar fi, gândul acesta mi-a venit fără să vreau, să mă duc sus în laborator și să amestec câteva chimicale... Poate că eram prea prost ca să devin medic, dar orele de studiu despre amestecurile otrăvitoare le-am înțeles destul de bine și n-aș fi fost primul student de medicina dat afară, care ar fi căutat aceasta poarta de scăpare.

Gândul acesta mi-a rămas în minte doar un moment scurt și a fost înlăturat rapid de un altul. Sinucigașii pe care i-am văzut erau legați [...] cine știe cât timp, acolo unde un minut putea dura o veșnicie, exact acea stare, de care ei încercau să scape. Dacă n-aș putea înfrunta dezamăgirea Margheritei în ce mă privește din seara aceasta, cum aș putea să o înfrunt nelimitat, pentru totdeauna? Văzusem acei ochi zbuciumați, auzisem

repetarea neconținută a cuvintelor „Îmi pare rău!”, care nu ajungeau niciodată la urechile celor cărora le erau adresate, iar eu știam ca ei vor sta întotdeauna între mine și fiecare problema serioasă... așa încât nu-mi puteam lua viața!

Prin urmare, m-am dus la petrecerea de ziua mea de naștere. Am suflat și am stins lumânările de pe tort, am deschis cadourile înfășurate în hârtie de mătase și am ras de glumele care se făceau pe seama faptului că doctorii câștigă, totuși, foarte mulți bani. Când toți ceilalți au plecat, am povestit cele întâmplate mamei și Margheritei.

Margherite întâmpina nemaipomenit spusele mele, aducându-mi aminte ca un sfert din clasa pica în intervalul acesta. Dacă nu aș fi fost eu acela, așa era de părere Margherite, atunci ar fi fost altul în locul meu, cineva trebuia să se confrunte cu dezamăgirea. Aceasta m-a împins în probleme mai mari, fiindcă cu trebuia, de fapt, să-mi iau rămas bun de la Margherite.

„Imediat” însemna, desigur, în limbajul armatei „după amânări nelimitate”, așa că au trecut aproape trei săptămâni până când am primit ordinul să mă prezint din nou la Camp Barkely. Într-o dimineață de octombrie am plecat împreună cu alți trei studenți la medicina, care, ca și mine, căzuseră la

examene și nu mai puteau rămâne în colegiu. Unul dintre prieteni avea o mașină, un Plymouth vechi și negru, cu care ne-am înțeles să mergem împreună.

Am fost tare tăcuți în timp ce mergeam cu mașina prin culorile minunate ale peisajului, spre est. Eu mă gândam continuu la tata, care era undeva în Franța. Marea invazie din ziua Z se petrecuse în urmă cu patru luni, iar divizia tatălui meu a urmat trupele de invazie adânc în teritoriul francez. În timpul acestei înaintări tatăl meu și-a adus marea contribuție la acest război. În timpul retragerii, nemții au distrus cea mai mare sursă de energie din toată Europa: mlaștinile din Franța și Belgia. Pentru a evita ca aceasta bogăție să pice în mâinile aliaților, ei au inundat mlaștinile sistematic, în timpul retragerii; majoritatea oamenilor au crezut că ele au devenit, pentru mulți ani, nefolositoare.

Aceasta problema i-a fost încredințată tatii: timp de 6 săptămâni, mlaștinile trebuiau să fie iarăși funcționale. Tata a fost un erou, numele lui a fost relatat la știri și în documentele oficiale. Dar fiul lui?... În drum spre Camp, exact acolo unde s-a aflat acum 13 luni.

Singura rază la orizont din acea zi strălucitoare de octombrie era o scrisoare, care sosise săptămâna trecută din

Franța și care dădea de bănuț, ca tata ar putea fi acasă de Crăciun. Acasă! Toată familia laolaltă! În afară de... Unde voi fi eu oare de Crăciun?

În prima seara am ajuns numai până în Cincinnati; nu vorbeam mult, fiecare dintre noi se lupta, probabil, cu aceleași gânduri. Următoarea zi am fost puțin mai liniștiți, ne schimbam la volan, povesteam despre prietenele noastre, despre chestiile „care impresionau lumea”, despre pescuit [...] – despre toate, în afară de colegiu și de război.

Louisville, Memphis. În după-amiaza următoare am ajuns la râul Mississippi și am condus mai departe pe malul estic, pentru a putea trece podul la Vicksburg. Pe amândouă părțile ale râului se întindeau terenuri goale de porumb și de sfecla, mile întregi de ciocloz maroniu în soarele toamnei, iar în fața noastră se vedea Vicksburg, Mississippi, pe un șes înălțat. Pete era la volan, în timp ce noi, restul, ne uitam după indicatoarele care conduceau spre pod, după cum era desenat pe harta noastră.

În oraș Pete a ales strada care ducea spre râu. „Ai văzut vreun indicator? „m-a întrebat el peste umăr. Din locul meu din spatele șoferului trebuia să arunc o privire pe partea stângă a străzii.

Nu am răspuns. În timpul ultimei mile am simțit cum mi se

usucă gura, iar stomacul meu era ca și blocat. Ceva din așezarea acestui oraș îmi părea străin, dar într-un mod de neconceput, totuși... cunoscut.

Știam că nu am fost niciodată mai înainte aici și totuși știam exact cum arata malul răului după următoarea curba. Cum se intersectau străzile. Acolo! Exact așa, cum am reținut! Și deodată, am știut cu siguranță drept înainte pe aceasta strada, după câteva blocuri, va fi o casă mare, alba, cu un acoperiș roșu, pe care va scrie „cafe” cu litere de neon.

— „Acolo este! La stânga! „Băiatul de lângă Pete a arătat către un mic indicator la un colț.

— „Podul trebuie să se afle undeva acolo în spate”.

Pete a condus mai încet și a scos mana afară, pentru a semnaliza ca o ia la stânga.

— „Te rog! „vocea mea era răgușită. „Nu opri aici. Condu mai departe”.

Camaradul care a văzut indicatorul, s-a întors spre mine. „Semnul a arătat în direcția asta”.

— „Știu. Eu... eu vreau numai să mă plimb încă câteva blocuri în direcția asta, asta-i tot”.

Toți cei din mașina mă priveau. „Am crezut că am recunoscut ceva”, am spus eu.

Pete a dat din umeri și a întors volanul pentru a merge drept înainte. „Cât de departe?” „a întrebat el și a condus încet mai departe

Inima mea bătea prea tare, ca să mai fi putut rosti vreun cuvânt. Un bloc înaintea noastră, pe partea mea, pe colț, era Cafe-ul de noapte cel alb cu acoperișul roșu. Literele de neon peste ușa erau stinse în lumina zilei, dar semnul de bere ardea încă în fereastra dreapta.

Acolo era trotuarul pe care am mers lângă acel bărbat, care nu a putut să mă vadă. Acolo era stâlpul de telefon, unde am stat eu așa de mult... cât de mult? În ce fel de timp și în ce fel de corp?

— „Stop!” „am strigat eu. Căci Pete a trecut pe lângă micul restaurant.

Pete a tras pe dreapta și iar nu am putut scăpa de privirile celorlalți. Era o stradă cât se poate de normală, ca și o duzină de alte străzi pe care am trecut de când am părăsit Richmondul.

— „Eu am crezut că nu ai fost niciodată în Mississippi. „A spus Pete.

Mana mea transpira pe mâner. Tânjeam să sar din mașină, să traversez strada pentru a merge la stâlpul de telefon, să ating frânghia, să o prind și s-o scutur. Să deschid ușa cafenelei, să

merg înăuntru și să urmăresc cinema va observa înăuntru. Să pun o întrebare. Cât este ceasul? Orice, numai să aud o voce și răspunsul cuiva.

Am luat mana de pe mâner și mi-am forțat ochii să nu mă mai uit în direcția cafe-ului alb de la colț.

„Și eu am crezut la fel, „am spus eu.

Ce altceva puteam să spun? Că am fost aici într-o noapte în care am zăcut într-un pat de infirmerie, din Texas?

Pete a întors, nerăbdător, volanul înapoi și a urmat semnul pe o stradă plină de curbe pana la pod. Dar pe harta din poala mea, degetul meu urmarea o linie: Abilene, Texas – peste Arkansas – peste Louisiana... o linie dreaptă din est din Abilene spre Vicksburg, Mississippi. Când am trecut peste o masa mare de apa maronie, o voce a strigat în mine:

„Deci aici a fost! Vicksburg, Mississippi. Aici a fost locul în care m-am oprit din zborul meu fără corp și fără o destinație precisă. Aici am oprit, aici m-am gândit și m-am întors înapoi...

— **12** — De această dată am rămas numai două săptămâni în Camp Barkeley. Soldații cu care am fost la instrucție, erau bineînțeles plecați pe toate fronturile de război, în toate părțile din lume; alte cicluri de recruți au venit de atunci și au plecat. Pe baza pregătirii mele scurte în ale medicinei, am fost pus sub

administrația medicală și am așteptat transferarea mea în infirmerie. Între timp, am avut parte de rutina din Camp Barkeley, ca și toți ceilalți: marșuri zece ore pe zi, în praful care îți împungea ochii și ți se lipea de gât.

În prima mea ora liberă, am mers cu o mașină până la infirmerie și am căutat-o pe locotenent Irvine. „Proasta treaba”, a spus ea, după ce i-am povestit de încadrarea mea jalnică în colegiul de medicină. „Pur și simplu nu ați fost în regulă, știți dumneavoastră, atunci când ați plecat de aici. Veți reuși mai bine data viitoare, după război”.

Ea părea atât de plină de încredere în persoana mea, încât nu i-am povestit ce a spus directorul seminarului. Eu îmi doream, să-i fi povestit de drumul meu prin Vicksburg și cum am văzut acolo café-ul, locul în care am stat, în timp ce corpul meu zăcea în această infirmerie. Dar încercările mele nereușite de a descrie Margueritei întâmplările mele, m-au învățat ceva. Povestirea celor întâmplate în acea noapte avea o forță ciudată – o forță pe care Dumnezeu o putea folosi. Dar toate trebuie să fie la timpul lor, așa cum a fost cu mama, în sufrageria noastră, în seara aceea când m-am reîntors în Richmond. Nu era ceva ce eu puteam comanda, vorbind din proprie inițiativă. Altminteri, așa cum mi s-a întâmplat cu Marguerite, aș fi stricat totul.

La începutul lui noiembrie am fost trimis la Camp Rucker, Alabama, pentru a fi instruit în profesia de asistent medico-tehnic în lazaretul de intervenție cu numărul 123. În Europa avea loc o mare bătălie și unități ca 123 au fost aduse laolaltă, pentru a fi trimise pe front, pe cât de repede se puteau strânge recruții. Eu am primit doar un bilet de concediu pentru un sfârșit de săptămână, cu puțin timp înaintea zilei recunoștinței, cât să fac în graba o vizita scurta mamei mele și Margueritei, călătorind de la Alabama la Virginia. Mama încă mai aștepta ca tata să fie acasă de Crăciun și acum toate speranțele mele se concentrau pe faptul de a-l revedea pe tata, înainte ca eu însumi să merg în Franța.

Unitatea 123 a urcat în tren la Camp Rucker în ziua de ajun a Crăciunului 1944 cu destinația Camp Kilmer, New Jersey, după care avea să urmeze îmbarcarea. În acea noapte, în timpul încercării mele de a dormi în poziție verticală, gândurile mele se duceau încontinuu înapoi, la ultima seara de Crăciun, când m-am trezit cu dureri la piept și cu amintirea prezentei celei mai pline de dragoste, pe care am cunoscut-o vreodată.

Unde a fost El în anul care a trecut de atunci, acest Iisus pe care eu l-am întâlnit? El doar nu s-a schimbat și nici nu s-a dus undeva – aceasta lumina a pătruns mult prea puternic în mine,

ca eu să-mi mai pot imagina că exista vreun timp sau loc, pe care El nu l-ar cuprinde în totalitate cu prezenta sa. Dar aceasta era cunoașterea simplă a minții. De ce El nu îmi mai coordona faptele și acum?... Tu ai așteptat – așa îmi spuneam eu mie – asemenea fiecăruia dintre cei care, ca și tine, au făcut aceasta experiența, fiecare din cei care au simțit numai puțin din iubirea care se afla în spatele acestui univers, să nu te mai alarmezi din cauza lucrurilor acestea lumești care se întâmplă.

Dar eu mă alarmam. Ce groaznic! Pe mine mă supăra lăudărosul segent care stătea acum cu trei rânduri în fața mea și mirosul pipei lui negre, care umplea vagonul. Mă deranja când bărbații din unitatea 123, cei mai mulți dintre ei din orașele mari ale statelor din nord, se amuzau de accentul meu sudist și de felul meu provincial de a gândi. În loc să fiu în stare acum să las deoparte aceste lucruri, am constatat că ele mă deranjau mai mult ca mai înainte.

Către dimineața, trenul a stat un timp îndelungat undeva, pe întunecată cale ferată. Lângă ea se afla o stradă; din când în când am văzut lumini de mașini, care treceau peste un pod în fața noastră. Un întuneric de iarnă se lasă peste noi și în gâtul meu se forma un nod. Ne aflam în gara feroviara din Acea, cu puțin înainte de Richmond, Virginia, mai puțin de o mila

depărtare de casa mea! Acolo era garajul de locomotive ale bătrânelor trenuri marca Fredericksburg și Potomac, unde tata Dabney m-a adus cu el, pentru a putea privi cu luare aminte la trenuri. Și podul! Trebuie să fi trecut cu bicicleta peste el de o mie de ori, pe drumul între casa mea părintească și Moss Side.

Era dimineața zilei de Crăciun și familia mea era la doar o mila depărtare pe cealaltă parte a acestor străzi. Dorul de casă, cu care m-am luptat, m-a cuprins ca un fluviu. Mă întrebam dacă Henry și Bruce Gordon erau deja treji – ei erau întotdeauna primii în dimineața de Crăciun. O fi venit tata acasă ieri? După ce trăiserăm separați de mii de mile distanta, eram probabil, în acest moment, la numai o mila depărtare unul de celălalt?

Către ora 7 trenul s-a mișcat puțin din loc, roțile au șuiert și trenul s-a pus definitiv în mișcare. Când mai repede, când mai încet și apoi iar o oprire... a durat toată ziua pana am ajuns la Camp Kilmer – cea mai lungă petrecere de Crăciun a vieții mele.

Dintr-o cabina de telefon de undeva din Camp am vorbit cu familia mea. Tata era acasă; el a ajuns în Richmond în seara de ajun de Crăciun. Bineînțeles că nu-mi era cunoscuta ziua plecării mele, dar în 28 ei dădeau învoiri de vacanta pentru 24 de ore. Timpul nu era suficient pentru a călători până la

Richmond, dar îmi ajungea până la Washington și înapoi.

De aceea, familia mea s-a urcat într-un tren de la Richmond la Washington și eu m-am urcat într-unul de la New Jersey pana acolo. I-am observat încă înainte ca trenul să se oprească – așteptând pe peronul Union Station din Washington – chiar dacă a durat un moment pana când l-am recunoscut pe bărbatul acela cărunt, care stătea lângă mama mea. Parul tatălui meu era încă negru atunci când a plecat în Europa. Parul și ridurile de pe fata lui mărturiseau despre cele prin care trecuse; el însă vorbea numai despre lucruri îmbucurătoare: cât de bine arata familia lui, cât de mult voi savura peisajul frumos al Franței... Aveam o oră la dispoziție, stăteam pe o bancă într-un salon de așteptare umplut pana la refuz. Apoi s-a anunțat trenul meu pentru călătoria înapoi, iar eu le-am făcut cu mana pe geam, pana ce i-am pierdut în grămadă celorlalți [...].

— **13** – Pe data de 1 ianuarie 1945, SS Brasil a fost încărcată cu intervenția de infirmerie 123, în timp ce Crucea Roșie a fost repartizata la Pier Doughunts, iar fanfara a cantat „My Mama Done Tol Me”. După trei zile, convoiul a intrat într-o furtuna sălbatică în nordul Atlanticului. 123 a fost repartizata pe cel mai înalt nivel al vaporului, exact sub podul de comando a căpitanului. Deși noi ne aflam sus, două zile întregi

au tot bătut valurile de pereți, iar apa s-a scurs printre crăpături. În aceste împrejurări, ouăle fierte păreau a fi singura hrana care putea să fie pregătită la bucătărie, dar majoritatea din noi aveau și așa prea mult rău de mare, ca să poată baga ceva în gură.

Nu era numai furtuna, ci păreau să fie și submarine în acea zona. Am petrecut multe ore încărcate de spaima în camerele noastre care se clătinau de nebune, azvârliti unii peste alții și ascultând cum era aruncat explozibilul de pe nava noastră în adâncuri și cum exploda undeva în adâncul mării. În timp ce mă uitam în jur la figurile stresate, am descoperit două feluri de sentimente în mine. Având în vedere perspectiva de a fi bombardați și de a trebui să ne suim în barci de salvare pe furtuna aceasta înghețată, am fost și eu exact la fel de speriat ca și camarazii de lângă mine. Procesul morții, durerea și panica, erau tot așa de înspăimântătoare, cum mi-au fost dintotdeauna.

Dar în ce privește ceea ce avea de-a face exact cu moartea, am descoperit ca nu îmi mai era frica, căci dacă ea într-adevăr ar fi venit, eu aș fi ajuns la El!... Aș fi fost în afara lumii acesteia groaznice în care oameni traversau un ocean pentru a omora alți oameni și în care nu se afla decât foarte puțină dragoste printre cei prezenți.

În data de 16 ianuarie, la ora 4 dimineața, SS Brasil a

ancorat în afara portului francez Hafens Le Havre, într-o ceață deasă. Cu cât se lumina mai tare, noi ne înghesuim pe pod pentru a arunca o primă privire pe țărmul european. Ceața s-a ridicat încet; bucăți de fier presat care au fost vapoare, un zid singuratic, unde s-a aflat mai înainte un rând de blocuri... niciun ziar săptămânal nu mă pregătise pentru aceasta prima privire asupra orașului mâncat de bombe.

Portul era prea plin de bucăți de nave scufundate ca vaporul nostru să poată ajunge mai aproape de țărm, așa că ne-au dus în barci până la mal și am marșluit după aceea, în șir, la un rând de camioane deschise care erau pregătite pentru transportul nostru la Camp Lucky Strike – o bază, care se situa aproximativ la 60 de mile spre interior. În spate, în camion, un strat de zăpadă de aproximativ cinci centimetri se preschimba în gheata sub picioarele noastre încălțate cu bocanci. Majoritatea soldaților se așezau în spatele scândurilor laterale ale camionului, pentru a se putea feri de vântul ascutit. Dar eu stăteam ca o stana de piatră când [...] traversam orașul și treceam pe lângă ruine de case în care încă se mișcau în vânt, bucăți de tapet deschis la culoare. Mă gândeam mereu la tata și la ridurile sale, la parul lui cărunț și înțelegeam mai bine ce a fost invazia.

În Camp Lucky Strike ne-am clădit corturile și ne-am așezat după aceea pe paturile noastre de tabără, încercând să ne încălzim prin frecție, picioarele înghețate. În dimineața următoare, când ne-am pus la coada pentru mâncare, a trecut în viteză un jeep prin Camp și șoferul lui a urlat ceva de o catastrofă feroviara. Ne-am înghesuit în toate mijloacele de transport posibile și pe drum, am auzit detaliile. În tren se aflau trupele americane de pe SS Brasil; se vorbea despre sabotaj.

Se pare că compania noastră de pe cel mai înalt nivel al navei, a fost prima adusă la mal și singura care a fost transportată pe străzi, până la Camp Lucky Strike. Tot restul navei, mai multe mii de soldați, au fost îmbarcați toată ziua până în noapte, în vagoane franceze care erau astfel construite încât puteau transporta fie 40 de oameni, fie 8 cai. Era miezul nopții, când au putut începe călătoria cu trenul pe liniile franceze, cam șubrede. Când se apropiau de Valery-en-Caux, trenul a fost, în mod misterios, schimbat de pe linia principală pe una puțin folosită, care se termina într-o stație de tren. Trenul s-a izbit cu toată puterea de peretele de cărămidă a clădirii.

Nu mai văzusem o scenă de baie de sânge până atunci. Unii bărbați au fost omorâți pe loc, iar alții au fost blocați în ruinele clădirii și strigau acum după ajutor. Noi ne-am urcat peste mâini

și picioare smulse, luptându-ne cu resturile de metal care ne opreau să ajungem la camarazii noștri de pe vapor. Eu am fost pus sub comanda unui locotenent și am lucrat într-un cort de prim ajutor, improvizat. Însă proviziile noastre medicinale erau încă pe nava și trebuiau descărcate; multă vreme, eu și doctorul am avut numai o foarfecă de pansament, un ac cu ața și câteva injecții cu morfina în caz de urgență.

Pentru prima oară în viață am fost pus, într-o măsură atât de mare, în fața suferinței omenеști. Odată mă gândeam ca voi ajuta oamenii cu dureri. Dar eu mă gândeam la probleme naturale, așa cum a fost tata Dabney cu artrita lui. Ce ne întâmpină astăzi era suferința provocată de o mână de oameni. Dacă ura putea deveni atât de puternică – căci și noi ne pregăteam să le provocăm lor suferința – atunci cine mai dorea să trăiască într-o asemenea lume?...

La sfârșitul acelei zile apăsătoare, când ultimul rănit a fost dus cu ambulanta la următorul spital, m-am surprins pe mine însumi gândind la faptul ca altora le-a fost permis să părăsească lumea aceasta, în timp ce eu eram blestemat să rămân. Văzusem camarazi de vârsta mea murind în ziua aceea și, făcând abstracție de durerile lor, am simțit puțină gelozie fata de ei. De ce a fost compania noastră singura care nu s-a aflat în tren?

Această întrebare a apărut des în următoarele săptămâni și încă mă chinuia căci descoperisem ca numai la câteva corturi depărtare, câțiva metri, câțiva pași depărtare de saltul în prezent, se aflau mereu alte ființe cu corp, descrise ca fiind moarte. Brigada 123 a fost mutată de la Camp Lucky Strike la Rethel, Franța, 350 de mile spre est, unde ne aflam în serviciul zonei de război. Noi am construit orașul nostru de corturi – infirmeria, locurile de dormit, cantina – pe locul unei ferme părăsite al cărei geam înalt era spart și întunecat. Pe drumul de intrare creșteau buruieni.

În timp ce ne ocupam de răniți și de cei care erau pe moarte, a început să mă chinuie dorința de moarte. Priveam supraviețuirea mea ca și un fel de judecata, o negare a mea venind de la persoana a cărei iubire însemna totul pentru mine.

Într-o după-amiază, stăteam pe o buturuga în spatele fermei și mă rugam iar și iar pentru a putea pași în prezentul lui Iisus, când un sergent a venit fugind spre mine. „În picioare soldat! „a zbierat el. „Un sergent de aviație din cortul C a fost foarte aproape să rămână fără un genunchi”.

În cortul C l-am observat imediat: o geacă de aviație se afla pe o cutie la capătul patului și când am văzut-o, tot corpul meu s-a încordat. Trei linii sus, trei linii jos și un diamant în mijloc:

acest bărbat nu era un simplu sergent, era un sergent principal și fiecare sergent principal pe care îl cunoșteam ținea discursuri fără rost, era obtuz și dădea din gura ca prostul.

— „Buna! Numele meu este Jack Helms. Cum vă numiți dumneavoastră?”

Cel care mă privea din pat cu ochi sticloși sub influența morfinei și a durerii, era un bărbat tânăr, aproximativ de vârsta mea. Evident că avea dureri mari, dar când i-am spus numele meu, a vrut să știe mult mai multe despre mine: de unde veneam, ce îmi plăcea să fac, dacă aveam surori sau frați. Discuția îl ajuta să își distragă atenția de la durere, a spus el.

Chiar dacă el mă întreba de obicei, am observat deodată, în timp ce-i schimbam hainele, ca și eu îi puneam întrebări. El îmi povestea că era din El Dorado, Arkansas, că a lucrat acolo pe post de chelner într-un restaurant. În acea dimineață a fost cu jeep-ul pe care el l-a condus și a trecut peste o mină; din fericire, el a fost singurul vătămat.

Un doctor a apărut pentru a consulta rana și pentru a-mi da instrucțiuni, cum să o dezinfectez. După ce am făcut tot ce mi-a spus, nu mai era niciun motiv pentru care să mai rămân, dar eu, pur și simplu, n-am plecat. Era ceva cu acel Jack – nu voia să fie numit sergent – ceva, ce atrăgea oamenii. El îmi amintea de

cineva, însă eu nu puteam să îmi dau seama de cine. Era un băiat înalt și arătos cu fata bronzată și ochi căprui; dar zâmbetul sau era de neuitat. [...]

Eu mai îngrijisem rani la genunchi și știam ca ele se lăsau cu urmări. Dar Jack nu pomenea nimic de așa ceva. El părea mult mai interesat de problemele mele decât de ale sale. Când a aflat de eșecul meu la colegiul de medicina, m-a sfătuit din răspuțeri să merg înapoi la școală, imediat după terminarea războiului, pentru a încerca din nou.

Când i-am povestit de individul care încerca să mă tina departe de școală, a zâmbit ca și cum ar fi răsărit soarele. „Oamenii vorbesc prostii. Dacă este adevărata bănuiala mea, el nu va mai fi la școală, când te vei întoarce”.

Ca infirmier, în slujba mea se încadra totul, de la servirea mâncării și golirea oalelor de noapte până la injecții și mersul la PX-Supermarkt. Ca și ceilalți infirmieri, mai stăteam încă destul timp după ce se termina tura. Spre surpriza mea, am constatat că rămâneam acum și mai mult, făceam, într-adevăr, și mai multe ore suplimentare. Cine era oare cel de care îmi aducea aminte Jack și de ce mă simțeam așa de bine în prezenta lui?

Eram foarte curios, când a doua zi a apărut în infirmerie un colonel de la aviație și a întrebat de sergentul Helms. În sistemul

militar strict, ofițerii și soldații aveau prea puține tangente, în afara serviciului. Dar când l-am condus în cortul C, colonelul s-a așezat la capătul patului și a vorbit cu Jack o jumătate de oră. Jack mi-a povestit mai târziu ca acesta era colonelul cu care a fost în jeep, când au călcat pe mina și s-au răsturnat.

„De aceea este normal că se îngrijește de mine”.

Eu descoperisem deja ca acel comportament care era pentru Jack „normal”, era, într-un fel, purtarea care făcea abstracție de la regula normalității. Ce m-a impresionat cel mai mult la vizitele următoare ale colonelului, nu a fost felul cum îl saluta Jack, ci faptul că îl saluta ca pe oricare altul care se oprea și vorbea cu el... persoana mea inclusa. Jack părea că nu face nicio diferență între colonel, medicul șef care i-a operat genunchiul sau infirmierii care schimbau cearșafurile.

După o săptămână, Jack șchiopăta cu ghipsul și acum puteam, de câte ori eram liber, să merg cu el să ne plimbam. Mai întâi am ales un loc chiar lângă ferma și ne croiam drum printre buruienile care acopereau locul în care înainte se aflase o grădină, iar după aceea, am mers pe strada care ducea spre Rethel. Oficial, susțineam un om al aviației pe drumul sau spre însănătoșire. Dar eu am observat și am ajuns la concluzia că Jack făcea aceasta mai mult ca să mă vindece el pe mine...

La aceste plimbări vorbeam despre toate... școală, adolescența, cariera și în mine creștea, tot mai puternic, impresia că l-am cunoscut pe Jack Helms în trecut. Era un adevărat discipol al lui Iisus, am înțeles eu, protestant, deși familia care îl adoptase era catolică și îi arătase toată dragostea, iar el mergea la biserica lor. Și deodată, într-o zi în care nu am mai căutat un subiect anume, exact ca și atunci, cu mama mea vitrega, m-am surprins povestindu-i despre noaptea când m-am întors din cinematograful infirmeriei și l-am rugat pe asistentul de serviciu să îmi dea o aspirina. Și așa cum se mai întâmplase înainte, cuvintele erau pur și simplu acolo. I-am povestit totul: mersul cu ambulanta la stația de Röntgen, trezirea într-o încăpere străină și mica, găsirea altcuiva în patul meu, mersul meu pe strada în Vicksburg, Mississippi, încercarea de a mă face auzit de un simplu pieton.

Era a doua oară când m-am simțit în stare să povestesc cele întâmplate. Mirarea pe care am văzut-o oglindindu-se pe fata lui Jack îmi spunea că nu a mai auzit niciodată ceva ce putea semăna pe-aproape cu cele relatate de mine. Trăsăturile fetei lui îmi demonstau și că el nu avea niciun dubiu fata de autenticitatea celor relatate de mine. Eu i-am descris lumina care a pășit în acel dormitor de dimensiuni mici și felul în care toată

viața mea a apărut brusc și s-a luminat cu o iubire cum eu niciodată... M-am oprit fără să vreau și am privit la Jack. Și iar m-a cuprins sentimentul ca îl cunoșteam deja, din altă parte. Acel sentiment minunat pe care l-am avut încă din prima zi, că mă aflu în preajma unui prieten cunoscut...

Era Hristos, Cel care a privit la mine tot timpul prin ochii lui Jack Helm...

Acceptarea mea. Grija pentru mine. Bucuria. Bineînțeles, eu am recunoscut toate acestea! Eu le întâlnisem în salonul de spital din Texas și acum, la 5.000 de mile depărtare, le-am întâlnit din nou, pe un deal din Franța. De data asta, aceste sentimente au fost numai ca un ecou, nedesăvârșite, rediate printr-o ființă umană, care putea greși. Dar, în sfârșit, am știut acum de la cine venea mesajul.

Așa de multe își găseau locul dintr-odată, în timp ce noi am făcut calea întoarsă pe strada și ne-am dus înapoi în Camp... Pentru prima oară, niciunul dintre noi n-a vorbit. Jack nu insistă ca eu să povestesc mai departe istorisirea mea întreruptă; în felul lui atent de a fi, el părea ca știe că eu mă gândeam profund la ceva.

Singurătatea pe care am simțit-o în anul acela, înstrăinarea de lume și de lucrurile din jurul meu, nu erau oare această

dorință de a mă întoarce înapoi la acel moment când am stat în prezența lui Iisus? Dar poți să-l găsești vreodată, așa m-am întrebat pe mine însumi, în timp ce urcam pe deal, poți să-L găsești mergând înapoi? Ființa persoanei, pe care am întâlnit-o acum, era „prezența Lui de acum”. El era copleșitor și peste tot prezent, așa ca, de fapt, nu putea exista o alta dimensiune a timpului în afară de El. Nu era bine, așa am recunoscut eu dintr-odată, să caut după El în trecut, chiar dacă trecutul era la doar 15 luni distanță. În acea după-amiază pe strada din Rethel am știut că dacă doream să mă simt în apropierea lui Iisus – și îmi doream asta mai mult ca orice – atunci trebuia să găsesc această apropiere în oamenii pe care El mi-i pune în fața, în fiecare zi.

Ajunsesem la gospodărie, în vreme ce aceste gânduri se învâртеau în capul meu. Am intrat prin spate; acolo era buturuga, pe care stătusem cu doar ceva mai mult de două săptămâni înainte și unde mă rugasem să-mi fie îngăduit să mor. Și deodată, am știut altceva, în aceasta zi a noilor recunoașteri.

La rugăciune s-a dat un răspuns.

Într-o formă la care eu niciodată nu m-am gândit, chiar am murit. Pentru prima oară după multe luni de zile, am pus de-o parte mila de sine, acuzarea de sine – toate gândurile care se

învârteau într-o formă sau alta în jurul meu – pentru a mă pune în slujba altuia. Rana lui Jack și însănătoșirea lui au fost singurele lucruri care au fost în mintea mea în decursul ultimelor două săptămâni; de atâta grijă pentru el, m-am pierdut din vedere pe mine însumi.

Și prin aceasta pierdere de mine însumi, eu l-am descoperit pe Hristos.

Era curios, m-am gândit eu, a trebuit să mor și în Texas pentru a-l vedea. M-am întrebat pe mine dacă trebuie întotdeauna să murim, sau cel puțin o oarecare parte rebela din noi, înainte ca noi să putem recunoaște mai mult din El...

Jack a rămas numai o săptămână în lazaret, înainte să se întoarcă la baza aeriana, dar în acea săptămână am strâns o prietenie care a durat 30 de ani. Fiindcă el trăiește acum în Malibu Beach, California și eu în Charlottesville, Virginia, nu ne vedem prea des, dar fiecare întâlnire împătează relația noastră așa de tare, de parca de-abia am fi mers împreună pe o stradă de țară din Franța.

Acela a fost pentru mine începutul, acea plimbare la țară – momentul în care eu am început să integrez întâmplarea din preajma morții din Barkely, Texas, în toată viața mea de după aceea. Primul pas – așa am recunoscut eu – însemna să încetez

cu încercarea de a cuprinde mereu acea viziune din afara lumii a lui Iisus și, în loc de aceasta, să-l caut în chipurile celor ce stau la masa cu mine.

Acest lucru nu era ceva ușor pentru un soldat tânăr, care și-a petrecut toată viața într-un oraș mic din sud. Romano-catolici, evrei, negrii – cufusesem crescut cu judecata ca acești oameni nu erau doar altfel decât mine, ci și mai puțin buni ca mine. Și de aceea m-a trimis Iisus, în milostivirea Lui, în unitatea 123. El m-a lăsat să încep cu Jack, fiindcă Jack era ușor de înțeles; în Jack se putea recunoaște Hristos. Dar aceasta a fost cu mult înainte să-l recunosc pe Iisus în evreul din New York, în italianul din Chicago, în negrul din Trenton.

Am descoperit și altceva, un lucru care mai întâi m-a tulburat. Cu cât învățăm mai mult să-l văd pe Hristos în ceilalți oameni, cu atât mai puțin eram atins de moartea și suferința cu care avea de-a face în unitatea noastră. Normal ar fi fost să fie exact invers, cu cât aveam mai multă dragoste pentru oameni, cu atât mai greu să-mi fie să-i văd suferind. Bineînțeles că nu mi-a fost niciodată ușor, dar lucrurile au devenit cumva... mai ușor de suportat și, încă o dată, gândirea mea a fost condusa înapoi la întâmplarea din Texas.

Am recunoscut ca amintirea devenea mai frumoasa dacă

rămâneam numai la bucuria prezentei Lui. Dar dacă îmi aminteam cu adevărat ceea ce s-a întâmplat, atunci vedeam că au fost în „cealaltă împărăție> multe lucruri diferite, adică, vorbind deschis, a fost urat, cu scene de moarte, de lupta, care erau chiar mai rele decât dărmăturile din St.

— Valery. Eu mi-am pus în gând, să părăsesc acest pământ, pentru că am descoperit un loc mai bun. Dar am început să constat ca acest lucru nu era adevărat: lumea viitoare, pe care am văzut-o puțin, era mai mult, în ambele sensuri! Nemărginit mai luminoasa decât aceasta și nemărginit mai sălbatică și groaznica. De ce n-a fost împresurat spiritul meu de părțile rele ale acelei lumi – cum au făcut părțile negative ale acestei lumi?

Am început să citesc Biblia, în spate în cortul meu, și într-o zi am ajuns la un psalm, care părea că mă poate ajuta. „Dacă mă urc la ceruri”, citeam în psalmul 139, „Tu acolo ești. Dacă mă cobor pana în iad, Tu ești de fata”. Bineînțeles, acesta era răspunsul: Iisus a fost acolo, în acele scene din iad. Era lumina Lui, milostivirea Lui, cea în care am văzut lucrurile acelea groaznice și era un sâmbure de speranță chiar și în iad.

Atunci când în mai 1945 s-a sfârși războiul în Europa, unitatea 123 a venit cu trupele de ocupație și în Germania. Eu am aparținut de un grup care a fost rânduit în apropiere de

Wuppertal și avea ordinul de a da ajutor medical deținuților de-abia eliberați dintr-un lagăr de concentrare, printre care mulți erau evrei din Olanda, Franța și Europa de est. Aceasta a fost cea mai zguduitoare experiența pe care am făcut-o vreodată; pana atunci am fost expus de multe ori la moartea și rănirea care interveneau dintr-odată, dar a vedea efectele unei morți prin înfometare, care intervine încet, a merge prin acele baraci în care mii de oameni au murit, încetul cu încetul, timp de mai mulți ani, toate acestea erau o forma noua de oroare. Pentru mulți acesta era o evoluție ireversibila. Pierdeam zeci de oameni în fiecare zi, în ciuda faptului că le dădeam imediat medicamente și hrana.

Acum aveam, într-adevăr, nevoie de noua mea intuiție. Dacă totul devenea atât de rău, încât să nu mai pot face fata, făceam ceea ce mă învățasem să fac. Mă duceam de la un capăt la altul prin împrejmuirea cu sarma gimpata și mă uitam la chipurile oamenilor, pana ce constatam ca privește la mine chipul lui Hristos.

Și așa l-am cunoscut pe Wild Bill Cody. Acesta nu era numele lui adevărat. Numele lui adevărat avea șapte litere poloneze nepronuntabile, dar el avea una din bărbile acelea lungi care se puteau vedea în fotografiile bătrânilor eroi din

vestul sălbatic, așa ca soldații americani îl numeau Wild Bill. El era unul din cei încarcerați în lagărul de concentrare, dar era evident ca nu putea să fie de multă vreme acolo: înfățișarea lui era dreapta, ochii luminoși, energia sa de nesecat. Pentru că vorbea engleza, franceza, germana și rusa, bineînțeles și poloneza cursiv, a devenit un fel de translator neoficial al lagărului.

Noi mergeam la el cu tot felul de probleme; desigur, problema actelor ne bloca în încercarea noastră de a găsi oameni ale căror familii și poate chiar localități, dispăruseră. Dar Wild Bill, și dacă lucra 15 sau 16 ore pe zi, nu arata niciun semn de oboseală. În timp ce noi pierdeam din putere, el părea să câștige. „Noi trebuie să avem timp pentru acest camarad bătrân”, spunea el. „El ne-a așteptat toată ziua. „Mila lui pentru camarazii prizonieri îi strălucea pe fata și la acea strălucire veneam eu, când mă păăsea curajul.

De aceea am fost foarte mirat, când într-o zi am avut actele lui Wild Bill în fața mea și am aflat astfel că se afla în KZ din 1939! Șase ani trăise, ca și ceilalți, din dieta de moarte și, ca și ceilalți, dormise în barăcile prost aerisite și pline de bacterii, fără însă nici cea mai mică afectare a corpului sau psihicului său. Poate și mai mare era uimirea ca oricine, în lagăr, îl

considera ca prieten. El era acela căruia i se puneau în fața conflictele din interior, pentru decizia finală. Doar după ce am stat acolo săptămâni în șir am observat ce raritate era un asemenea fapt într-un loc în care naționalitățile diferite de prizonieri se urau reciproc aproape tot așa de tare, cum îi urau pe nemți.

În ce privește pe nemți, în câteva lagăre s-au aprins resentimentele din partea celor care au fost eliberați mai repede, astfel ca foști prizonieri au făcut rost de arme și au fugit în cea mai apropiată localitate și au împușcat pe primul neamț pe care l-au văzut. O parte din instructajul nostru viza ameliorarea unor asemenea situații și aici Wild Bill avea, de asemenea, rolul cel mai activ, căci el vorbea serios cu diferitele grupuri și le sfătuia să se antreneze în iertare.

„Nu este ușor pentru ei să ierte”, ne-a explicat el într-o zi, când am stat împreună, în centru, la un ceai. „Mulți dintre ei și-au pierdut familiile”.

Bill s-a proptit de scaunul cu spătar drept și și-a sorbit ceaiul.

„Noi trăiam în sectorul evreu din Warsovia, „a început el încet. Erau primele cuvinte pe care le spunea despre el însuși, în fața mea. „Nevasta mea, fiicele noastre și cei trei fii mici ai

noștri. Când nemții au ajuns la strada noastră, au pus fiecare om la perete și au deschis focul cu mitralierele. Eu am cerșit să-mi dea voie să mor cu familia mea, dar cum vorbeam germana, m-au băgat într-o grupa de muncitori”.

El a întrerupt discuția... probabil îi vedea pe sotia și pe cei cinci copii ai săi. „A trebuit să mă decid atunci, „a continuat el, „dacă să mă predau soldaților cu ură față de cei ce au făcut aceste lucruri. A fost într-adevăr o alegere ușoară. Eu eram avocat. În cabinetul meu văzusem adesea, ce poate face ura corpului omenesc. Ura omorâse mai înainte șase persoane, care însemnau totul pentru mine pe lumea asta. M-am decis atunci ca pe tot parcursul vieții mele – fie ea doar de câteva zile sau de mulți ani – să mă îngrijesc să întâmpin cu dragoste, fiecare persoana care o s-o întâlnesc”.

Să iubești fiecare persoana... aceasta era puterea care l-a ținut așa de bine pe acest bărbat în aceasta teroare. Era puterea pe care am întâlnit-o mai întâi în camera din Texas și, învățăm pas cu pas, în care voia Iisus Hristos să lumineze – chiar dacă eram sau nu conștient de aceasta.

În primăvara 1946 am părăsit ocupațiile mele din Germania și m-am întors în State. Marguerite și eu, ne-am căsătorit în anul următor. Când a venit vremea și i-am povestit de întâmplarea

mea din Texas; s-a întâmplat ca și în celelalte două rânduri, într-un mod foarte natural și aproape fără introducere din partea mea, ceea ce a ajutat dragostea noastră să crească.

Între timp bănuiala lui Jack Helms s-a dovedit adevărată: directorul care a jurat că nu mă va mai primi, nu mai era în colegiul medical din Virginia. Bărbatul care mi-a venit în ajutor pentru a fi acceptat a fost doctorul Sindey Negus, acel profesor care mi-a dat un cinci în biochimie. De data aceasta eram hotărât să nu mai repet greșeală pe care o făcusem atunci. Am început să observ ca greutățile mele începeau dacă îmi întorceam privirea de la Iisus și mă vedeam doar pe mine. De data asta nu m-am mai sinchisit de prostia mea sau de carnetul de note și am trecut fără probleme prin școală.

De la începutul carierei mele am descoperit ceea ce toți doctorii știu: medicina nu are toate răspunsurile. Când nu puteam răspunde la o întrebare, ceea ce se întâmpla adesea, mă rugam, în sinea mea, pentru acel pacient și pentru ajutorul lui Iisus, ca să pot pune diagnosticul corect și să dau tratamentul cuvenit. În continuare, a devenit un lucru obișnuit ca Marguerite și eu să ne rugăm în fiecare seară pentru pacienții noștri.

Eu am continuat să citesc Biblia. Era puțin comic... înainte Biblia mi se părea plictisitoare și grea. După Texas, ea a

devenit, pur și simplu, adevărata mea viziune asupra vieții. Când a spus Iisus unor pescari la mal „Urmați-mă”, ei au abandonat tot și l-au urmat... cine i-ar fi putut rezista? Când a spus El „Eu sunt lumina lumii”, acesta a fost un fapt evident.

Iar dacă întâmplarea mea m-a făcut să înțeleg Biblia, Biblia a fost, în schimb, cea care m-a ajutat să înțeleg cele trăite de mine, după război când am început să o citesc sistematic. În repetată citire a scenei răstignirii am înțeles, în sfârșit, de unde venea siguranța mea în prezenta lui Iisus și de ce nu am fost condamnat din cauza lucrurilor urate pe care le-am făcut – cu toate că acestea s-au derulat vizibil, ca un film, pe peretele încăperii aceleia. A fost moartea Lui – așa am învățat eu – cea care a plătit prețul pentru toate aceste lucruri, a fost lumina învierii Lui, în care noi ne aflăm.

Oare atunci când am avut 11 ani, la acea slujba în biserică, am fost ales pentru acea întâmplare? Nu știam. Dar în timp ce citeam Biblia, am început să înțeleg cât de mare e importanta vieții noastre, aici, pe pământ, dacă se desfășoară după planul Său. Cât de mult am greșit eu pe SS Brasil și în St-Valery în Rethel, când mi-am urât viață și l-am rugat pe Iisus să mă ia din aceasta lume înainte de terminarea lucrării pe care o avea El de gând cu mine!

Eu mă gândeam la bietele suflete pe care le-am văzut în prima împărăție de pe pământ, cuprinse de ura și patima, fixate pe lucruri materiale care rămân pentru totdeauna în afara atingerii lor... Într-un fel sau altul, niciunul din ei nu a terminat procesul vieții pe pământ, indiferent ca viața lor a fost scurtă sau lungă. Nu am avut probleme să cred că unii adolescenți pe care i-am omorât în Europa au ajuns deja la capăt, la capătul care Dumnezeu l-a pus, ca ei au fost foarte bine pregătiți pentru a putea intra în cealaltă lume. Eu, cu siguranță, nu am fost încă gata. Cu egoismul meu, cu principiile mele prostești, cu dreptatea mea – cum puteam să îndrăznesc să mă rog pentru moartea mea! Am uitat eu oare, în chemarea mea fierbinte după Iisus, ce mi-a arătat El? Să vegetez cu acele ființe nenorocite, pe care le-am văzut... acolo unde fiecare încerca să distrugă pe celălalt... mi-am dorit eu într-adevăr o asemenea existență? Voi ajunge vreodată în punctul în care să pot spune despre mine însumi, că am făcut ce trebuia să fac pe pământ?

— **14** – Era într-o seară de iarnă în 1952 – trebuie să fi fost mijlocul lui decembrie, căci am avut festivitatea anuală de Crăciun la Academia de Medicina, din care făceam și eu parte de ceva vreme – când am stat în sufragerie și am citit ziarul „Life”. Ziarul era plin de reclame cu rate și șuncă, cu figuri

fericite de Moș Nicolae pe fiecare a doua pagina, iar eu îl răsfoiam fără prea mare interes când, deodată, degetele mi s-au oprit ca și paralizate.

Pe pagina din fata mea am văzut desenul unei imense construcții în forma sferică, tăiată în jumătate, în care se adăposteau oameni și o grămadă de mașinării. Un fel de schelet cu un bazin, cu trepte cu „pasaje de pisica” și, în colț, o cameră de control.

Certitudinea că am mai văzut acestea înainte făcea să-mi bată inima până în gât [...] Cu ani înainte, eu am stat înaintea unei asemenea chestii. Nu doar că priveam acum la desenul care copia acea clădire extraordinară, eu o văzusem cu ochii mei! Mă plimbasem prin aceasta bila ciudată; văzusem acele trepte și bazinul enorm...

Dar... aceasta era imposibil! Când am citit textul am recunoscut că memoria trebuie să-mi joace feste.

„În ultima săptămână, comisia pentru energie atomică a dezvăluit parțial un secret și a permis pictorilor de la „Life” să deseneze o schiță din prototipul submarinului USA care se pune în mișcare cu energie atomică, împreună cu clădirea ciudată, în care acesta se afla. Clădirea, care se construiește în apropierea Schnectady N.Y., va fi a doua clădire, ca mărime, construită de

mana omeneasca și va avea forma sferica, cu un diametru de 70 de metri – un proiect de două milioane de dolari”.

În articol mai scria ca oamenii de știință vor construi motorul submarinului în interiorul sferei, pentru a preveni contaminarea radioactiva și ca îl vor testa ulterior într-un bazin mare. Șocat, am pus ziarul în poala. Am fost atât de sigur că am văzut tot acest proiect și, cu toate acestea, nu am fost niciodată în Schenectady. Ceea ce îmi aminteam eu, era gata deja de mai multă vreme, în schimb acesta se construia chiar acum. Cel pe care l-am văzut-o eu era gata, funcțional, cu toate că eu nu i-am găsit nicio explicație.

Deodată, mi-am amintit. Era în acea împărăție liniștită care semăna cu un campus și care era locuita de ființe înfășurate în gânduri, ca și călugării în robele lor; acolo unde am fost în 1943 după calcule pământești, acolo unde m-am uitat la acel rotund și unde m-am plimbat apoi prin holurile încurcate...

Ce împărăție era aceea? În ce mod misterios se schimba viața și gândirea omenirii în timp ce eu mă aflam în anul 1952, vorbeam cu Marguerite la telefonul din hol, iar cărțile poștale stăteau pe șemineu? Nu m-am gândit mult la acestea; poate filosofii au dreptate când susțin ca unele idei fenomenale apar de „undeva”, concomitent. Eu am devenit mai atent, când am

descoperit propriile mele experiențe nepământești. Atât timp cât Hristos a fost ghidul meu, nu a fost nimic de temut. Dar de când am început să am experiențe în afara corpului – de 9 ani încoace – am întâlnit individualiști atât de fascinați de „lumea spiritelor”, de parcă ar fi pierdut propriul lor spirit.

Singurul lucru care mi s-a clarificat în acea seară, în sufragerie, a fost că a venit vremea sa povestesc mult mai multor oameni, ca până atunci, despre întâlnirea mea cu Hristos. Dacă vom intra într-adevăr în epoca atomică fără să știm ce putere a construit totul, atunci nu e decât o chestiune de decenii pana când vom ajunge să ne distrugem pe noi însuși și pe pământul nostru. Eu nu m-am simțit, în angajamentul meu, ca un spirit mesager; mi s-a părut ca fiecare om care a avut o experiență cu Dumnezeu are și o răspundere. Și acum trebuia să fie timpul: Eu, care niciodată nu am putut lega două cuvinte laolaltă, mă aflam în fața unor grupuri de tineri, în cluburi, în biserici, în fața tuturor celor care doreau să asculte mesajul ca Dumnezeu este iubirea, iar restul este iadul.

Îmi era limpede ca aceasta însemna ceva distructiv pe partea profesionala și fără nicio îndoială că am pierdut câțiva pacienți care nu au fost de acord să se lase pe mâna unui „fanatic religios”. Dar era ciudat ca oamenii de batjocura căroră

mă temeam cel mai tare, au fost, în general, cei care m-au acceptat cel mai repede. Când am concurat pentru un post de psihiatrie la spitalul universitar din Virginia, un prieten m-a sfătuit să nu le povestesc colegilor întâmplare mea, căci nu se știa cum vor reacționa aceștia. Prima persoana cu care am avut o discuție a fost doctorul Wilfred Abse, profesor în psihoanaliza și în analiza psihoterapiei în ramura de psihiatrie, un geniu în rândul psihanaliștilor din Virginia.

Eu nu mai fusesem în acel birou, înainte de a mă confrunta cu Dr. Abse: „Deci, domnule dr. Ritchie, dacă înțeleg eu bine, dumneavoastră aveți impresia ca v-ați întâlnit cu Hristos. „Am contemplat cum șansele mele la universitatea din Virginia se risipeau ca nisipul. Dr. Abse era evreu, analist al școlii lui Freud și îmi pusese o întrebare directă, care necesita un răspuns. Intre două trageri de aer în piept m-am îndreptat către Iisus, așa cum am făcut adesea: „Doamne, ce să spun acum?”

Dacă cineva se va rușina de numele Meu în fața oamenilor... aceste cuvinte aproape că se puteau auzi cu urechea... **și eu mă voi rușina de el în fața Tatălui Ceresc.**

Doctorului Abse i-am spus: „Eu pot să neg realitatea pe care am întâlnit-o în Barkely, Texas, tot atât de puțin cum Saul din Tars ar putea nega ceea ce l-a întâmpinat pe drumul spre

Damasc. „Iar aceasta a fost, așa mă gândeam eu, mărturia împotriva propriilor mele șanse de a deveni psihiatru. Se poate închipui surprinderea mea, atunci când am primit o scrisoare, câteva săptămâni mai târziu, în care mi se transmitea că am fost acceptat de colegiul de examinare, cu unanimitate de voturi. Ani mai târziu, după ce am devenit bun prieten cu doctorul Abse, el mi-a povestit ca acea convorbire a fost, într-adevăr, foarte critica. „Fiecare dintre noi, cei de aici, de sus, știam ca tu susțineai că ai trăit personal un eveniment în afara trupului. Dacă tu ai fi pretins doar pentru o clipă ca acesta nu s-a întâmplat, te-aș fi respins ca fiind o persoană total lipsită de seriozitate și probabil te-aș fi judecat ca fiind o personalitate tulburata de propriile sentimentele, incapabila sa distingă între realitate și închipuire”.

Firește, când eu practicam meseria de psihiatru, în sala de consultație, menționăm numai foarte rar părerea mea personala despre Dumnezeu. Numai într-un caz de urgenta extrema, așa cum era cazul lui Fred Owen, încalcăm aceasta abținere profesionala.

— „Știți dumneavoastră de ce vin eu, de fapt, în fiecare dimineață devreme în cabinet? „l-am întrebat eu în ziua în care am vorbit despre efectul întâmplării texane asupra vieții mele.

„Înainte ca ceilalți doctori și colaboratori să vină?... Aceasta se întâmplă pentru ca eu folosesc acest timp pentru a mă ruga pentru fiecare pacient pe care îl voi vedea în acea zi. Eu cred că Iisus are o ordine a zilei și un plan de lucru pentru fiecare dintre noi și eu mă rog ca, prin ajutorul Lui, eu și pacientul să le găsim pe acestea împreună”.

Dacă Iisus i-a dat lui Fred Owen numai câteva săptămâni pe acest pământ, în loc de decenii, „atunci aceasta este pentru ca El știe că puteți să sfârșiți lucrul dumneavoastră de aici în săptămâni. Dumneavoastră puteți să iertați și să primiți iertare. Vă puteți elibera de orice patimă și de orice manie – de orice bagaj, pe care nu vreți să-l luați cu dumneavoastră în împărăția în care totul este lumina”.

Bineînțeles că nu știu ce s-a întâmpla în ungherul cel mai ascuns al inimii lui Fred; psihiatria este, în cel mai bun caz, limitată la ceea ce pacientul ne transmite. Știu însă ca bărbatul care a venit pe 9 mai 1977 în biroul meu, data la care trebuia să aibă loc ultima noastră convorbire, era o cu totul alta persoana, decât bărbatul pe care l-am văzut pentru prima oară în decembrie. Bineînțeles că el era mai slăbit din punct de vedere corporal. Un vecin a trebuit să-l aducă cu mașina până aici, iar el a stat întins pe canapeaua galbenă în timpul discuției. Dar

lucrurile, pe care el, respirând cu greu, mi le-a spus și pacea – chiar și umorul – din ochii lui, m-au umplut de bucurie. El s-a zbatut cu responsabilii de la locul lui de munca anterior pentru a include costurile sale de spitalizare în asigurarea socială a întreprinderii; eu însumi am avut de completat un rând de foi cu formulare. În acea săptămână când a avut loc ultima noastră discuție, el a primit înștiințarea finală ca cererea lui a fost respinsă, cu motivarea ca și-a dat demisia fără a ține cont de termenul necesar.

— „Știți ceva? „mi-a povestit el. „Aveți dreptate. Am demisionat, fiindcă eram supărat și am vrut să le fac probleme. Numai ca acum eu sunt acela, care are probleme”.

El rase, un ras care a fost întrerupt de o tuse, dar sunetul sau a fost frumos pentru mine, pentru că a fost un ras adevărat, un ras inimos, fără urma de amărăciune. „Este precum am citit noi, așa-i doctore? „Ceea ce semeni, o să culegi”. Dacă eu am învățat asta încă la timp, atunci pierderea asigurării este destul de profitabilă”.

— „Știți ce fac acum, după ce noaptea nu mai pot dormi așa de bine? „continua el. „Eu mă rog pentru acei colegi de la lucru, mă rog ca fabrica să aibă un an într-adevăr bun și atâtea afaceri și câștiguri încât ei să nu știe ce să mai facă cu ele”.

Bineînțeles că nimeni nu poate specula în legătură cu experiența altuia de dincolo de mormânt, dar atunci când m-a sunat același vecin pentru a-mi spune ca Fred Owen a murit în data de 24 mai, eu, cel puțin, nu am avut dificultăți pentru a-mi închipui momentul trecerii sale, în chip miraculos, dincolo. Lumina tot mai puternică. Bucuria din inima unui bărbat, care și-a făcut bine tema pentru acasă...

Dumnezeu se ocupa foarte mult de educarea oamenilor, care știu cum trebuie să trăiască. Eu cred că destinul pământului depinde de progresul pe care noi îl facem – și ca noi avem puțin timp la dispoziție. Iar în ce privește ceea ce vom găsi pe lumea cealaltă, eu cred că ceea ce vom descoperi acolo depinde de cât de bine progresam noi în urmarea și în slujba iubirii lui Iisus, aici și acum.